

سم

آب
۲۵۷۵

كتاب بيطار نامه
مصنفه عبدالله
ابن البدر المصنف
رحمه الله

٢٥٧٥

وقف السلطان الناصر السامع وحلده كما قال العال السامع المحمد في معاليه وقع المطام
بما هو السمع السامع المدر في مع اعداء الدس كدوه حده في علم السمع السامع
السلطان بن السلطان السلطان السامع والمعارى محمود وان بن السلطان
مصطفى خان وقفه في نهر قلوب العباد وحصل به كل امره
وحسنه على وقف المراد واما العصر السامع السامع
مصطفى ظاهر المصنف من السامع السامع
عمره

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد اول خداييجون . و موجد جرح بوقلمون . جل عن الحركة
والتكون كيم انك امري بين الكاف والنون دمر و صلوة
وسلام اول سيد الكائنات . و مفر الموجودات . محمد
المصطفى صلى الله عليه وسلم اولسونك انك شرفسته خدای
متعال بوير پدر لولاك لولاك لما خلقت الافلاك
ودخی آل واصحابه اوله كم انك حقند ديشه اصحابي
كالنجوم الزواهر بايتم اقتديتم اهتديتم **اما بعد** مصنف
الكتاب عبد الله ابن البدر المصري ديشه شول بيطر نامه
كاتبی كه مرحوم اتامك تجرباستدن و بن حقیق تجربیه اندوكم
المن متعلق جمله درماند و بزودن اوكدین كالان اوستا ذكر
كلامندن جمع و وضع ایلم كه درت فصل اوزد و در و هر

فصلن ابواب ترتیب ایلم و بالله المستعان **مقالة اولینك**

باب اولی آلدن قان المن و هر مرصده قنقی طردن المن

كمر انك بیا تنن در امدي بلكل كه قان المن ایكي نوع اوزد
اولوب بري اودر كه ال ایله طمری اوغوب طمری اظهار اتمك
وبری نشترله قانی اخراج ایتمك قان الله حق طمر لرك
صاغشیری یكری بر طردن ذكر اولنان طمر لرك ایکی باشد
كه بارز یكنی و البواظر ایله معروفلردن اوچخیلری كردد انك
التن اولان ایکی طردن در بخیلری لسانك ایکی طردن
اولان ایکی طردن كه الادرعین ایله معروفلردن بخیلری كردد انك
اولان ایکی شاه طردن و كوكس اولان ایکی طردن انلوم الناخون
دنلور التخیلری ایکی طرفدن قولانك التن کی ایکی طردن كه
المنخیزین ایله معروفلردن بخیلری الذكر ایچدن کی ایکی طردن كه
الساقتین ایله معروفلردن سکزنجی بررنك ایکی یا نندن قان

المقدر طعن بخيل طوارك ايا غنم اولان ايكي طمره كه المني بوطن
الرجلين دنلور او بخيلري طوارك قوير غنم اولان طمره كه الجاعر امله
معرفه انا باشد كي ايكي طمره دن قان المني طوقشني المذن وباي
وقيشه دماغه فساد دن وباش اغري سندن وحتمی وصارون
وصاغر لغدن فايده سي واردر وكوزلر كبا قلندن قان المني
كوزه ننه طومغدن ونا صور دن وكوك صودن وسایر كوزك
الاسندن وكوك قبار جبارينه دخی فايده سي واردر وسانكه
طمره اولان ايكي طمره دن قان المني لغد فايده سي اودر كه
اغزده اولان حرارت وانغرايچی اولان درينكه صوليه سنه
وديش انكر ششمه وطاق اوجندن بوغازه دك ايلتوب
صرقلی اولان اللوزينكه قبار وب ششمه نافعه وناه
طمره دن قان المني اكافيد دركه صفر و سودادن وكوده
حرارت دن وقيراق وچيانلر دن نافعه وكوك ايكي

طمره

طمره دن هوا شد نندن كوكك حاصل اولان مرضه واربر دن
وصودن حدوث ایدن حصر مرضه وكوكك ساير درجه
نافعه وبروندن قان المني حكر درم نندن وحنجواستقاده
ودپر شكم مرضه دن نافع وقوللر كباچ طمره كي ايكي طمره دن
قان المني ارپه وصومرضه دن وماده المقدر دن وقول
كوشكلندن بغایت نافع وفيچلر كباچ طمره اولان ايكي
طمره دن قان المني ششمه دن واشمكدن قان طوارك نافع
وقويرق طمره دن قان المني داء الثعلب دن وقويرق
قيلاري دوكلكدن وذكراوسته اولان قيلدن وقويرق
حرارتنه نافعه اوش قان المني صفاتي ومنافعي
بيان المذكر تاكه لك كورم عمل اوله **ايكینجي باب** نعلينه
اولان اوستا ذلر رعایت اولمغه وكذولله هر درمان
ايچون مشورت اولمغنی بيانیدر پس نعلينه اولان

کشی لازم اولان بود که کندی اوستاذه احسانه قلوب
و تعلیم آید و کی صناعه که مکافات آید و ب فوت
اولش اوستاذه رینه رحمت اوقوب و نماز نیازه تعید الیق
سایر اوقاتند خیر ایشلمدن تغافل ایشیبات احوالند
بر لرزدن بر خصوص ستماد ق طلب اولدقد حق و یلین
و حق تکلمند مزد و اجرت ایشیوب بر طوار اشی بوقبول
بر اوستاذه کلوب طوارینکه علاجی صورتند اکا لازم
اولان بود که اول طوار کرک اولان درمانی بلدروب کند و
اجرت ایشیه و بر طوار که دردی عییر اولوب علاج
اکا فایده ایشیجکن بلسه سراجیه طیار کبی و کوزه اینن کوک
صوبکی و آزوب اسکش برص کبی و چوقدن اقصر طوار
کبی بونله عبث یر درمان ویرمیه وینه سنده که حار
و باره فصولترینی بلیجی اولوق کرک تاکه یای شدند

طواره اشی درمان و قیش آیانند باره درمان ویرمکن خه
ایده مکر اقتضا حسبیه ممکن اولدوغی مرتبه حیوانه ضرر
کلیه جگر دکلو ویر و امراضی بری برندن فرق ایدوب
هر مرض که درمانی کورم اشی مرضه اشی علاج و بروددن
حادث اولان مرضه باره درمان ویرمکن صافه و طواردن
اخراج ایده جگر قانکه مقدارینی بلیجی اولوب سکر مک
درمندن و دماغ فسادندن و باش المندن و حاد د
باشند اولان النواظر دید کلری ایکی طمردن النذوق قان
بر بطماندن ایکی بطمانه و ارنجیه دکر بطمان خود یوز^{اللی}
درمندر و کوزک قباقلندن النملو اولدقد ایکی
نوکیدن اوج نوکیه و ارنجیه و ساندکلی یانی طمردندن
ینه بر مقدارجه الله و شاه طمردن ایکی بطماندن اوج
بطمانه و ارنجیه و کوس طمردن اکا کورم ایکی بطماندن اوج

بطمانه وارنجه و قولدرک و قیچارک ایچ طرفدن اولان طهرلردن رینه
ایکی بطماندن اوچ بطمانه وارنجه و قویرق طهرندن بر بطماندن
ایکی بطمانه وارنجه و طماندن دروش ایله قان اللدقن اوچ
نوکیدن یارم بطمانه دکر و بورندن بر نوکیدن ایکی نوکیه دکر
اما طوارطیانندن قان النملو اولدقن دت بطماندن بش
بطمانه وارنجه النفق کرک بوسعدارلردن زیاده النفق خطا
وضردر زیر بعض جهلا و نعلبنه ان بلز لکله زیاده قان
الملرله طوار با یلوب موئنه سبب اولور باختصص شاه
طهرکی وینه کوکس طهرلردن ولساندن زیاده قان النسه
قان اللدو غی بن ماده لراقوب و درد آرتوب اولکیدن
زیاده اولور ولسان شیشرقبارر پس لازم اولان بودرکه
ذکر اتدوکنز کلو ماده اقمردن اول قان النفق کرک طای
و قتر و حمار کوده لری کچرک اولخله قاندری قلیل اولدو غی
سبدن

سبدن بر نوکیدن ایکی نوکیه دکر الله واری کوده لوطواردن
نقد راز الله بر بطماندن ایکی بطمانه دکر شول ذکر اتدوکنز
اشیا بر مفید اشیا دکر بر نعلبنه دکر کتا بند بولنر و الله علم
اوجینجی باب برص درماندن در بلکل که بومرض خلی الصبار
عاجز امثدر اگر انسان و اگر طوارحه زیر یا وز و عسیر
مرضدر ابداده بنکر در مانی انجق عیسی پیغمبر بر معجز سید
نتکم بیورر و ابرئی الاکمه و الابرص بومرض و قولاق طوکه سی
علاجی غایت عسیر و شدیددر اول سبدن استلکا جل
جلاله کنذی پیغمبر بر معجز قلمدر شول برص بر قح نوعدر
که بری برندن قتیقدر اول که بریل ویا ایکی یل ویا اذت
ارتق کوده ده اوله و دایر سی بو حیدر اوله اکا درمان اصی
اتر مکر اکا بویه و یروب و بویه کد کچه بر غیر سین اوره
اما اولکه مدتی قلیل و سر خلفه مایل اولوب مر جدد دانه لرنجه

ویا اندن ایری کوده ده صاچلش ایله شول ذکر اولنه حق ابراهیم
 انی درمان اتمک آسانر که کندی مجربا تلمزدن صحیح و مجربدر
 پس کر که اول بر صکر اوستنی قان چمنجه در ایاق طاشیله بر
 خوش اوغوب اندن قانی سیلوب و تازله لیون صونی سوروب
 بعد مقل اسود و نشادری الوب سحی ایدوب اول سوریلان
 لیون صونی اوستنه بر خوش با صوب هراوج کوندن ذکر اندکیز
 کبی برکن این بعون الله زایل اوله وینه مجربا ندن سرواغاجنکه
 قوزی و مازی و زاج وانا رقبوخی و فزون توتنی و قره سورمه
 و شیطرج و طوز بر ارجه الوب اندن اکه ایله بر صکر یینی
 قنایجه دلور دلور ایدوب و شول ذکر اندکیز اشیا یی بر
 خوش دوکوب سحی ایدوب قانکر اوزرینه اوروب هراوج کوندن
 بوشکل برکن ایدیکر باذن الله زایل اولور و بر ذکر منجی
 بکا خبر ویردیر که ینه بر صلیحون اشبو ذکر اولنه حق علاهی

اتمدر اند صفتی بودر که کلکه بیاض نجاستی که طعام اکلذت
 حاصل اولمش اوله خشک لیکن انی الوب اوده قرشو اصیدوب
 برقی قطران قرشر روب بر صه اورلدن باذن الله زایل این
 بر درمان دخی انسان و طوارک بر صلهینه نافع دیشی بونجی
 الوب دیشی اولدر که کچرک و بیاض اوله انی سحی ایدوب
 سرکه ده بر کون بر کیمجه قویوب اندن قوردر روب و تکرار سحی
 ایدوب اتمک ورنجه فزون دوتنی قاتوب بعد بر ص قنایجه
 ایاق طاشیله اتمک ایدوب قان قورودندن صکم بودر یا
 اوروب بغایت نافه **ر صنه** بر صه بر درمان دخی اولدر که
 حجات اوسطم سیله بر ص یینی یاروب اندن اق صوغان
 و نمک اندرانی ایله بر خوش اوغوب اوج کوندن صکم یاریلان
 بر بر مرتبه ششک بولندن اول شیشی نشتر اوجیله
 کیدروب و پلید اغاجنکه کولی و بر ورنجه درار یجدت

اوره نافدر وانی کورشم که سرو توزینک یاغلیه قورنجه قیندوب
برصه اورلرکن اول برصک لونی متغیر اولوب وینه کورشم که
اول قانجی اشک سودین سوروب اندن بویاغی اورمدر برصک
ایکدظهورند بواشیالرد دفع اولغی اما اوزانجه مقدماتر
اندیکر درمانلر ایله زایل اولور **درینجی باب** طوار ابرش اولمیشک
درمانلری بیانند درکه عربچه اکا بهق ابیض دنلور پس قزل
چوب بویه دن برجزو که عربچه اکا فوه دنلور و نظرونند
نیم جزو صوایله قیندوب اندن ابرش اولان یری سول صوایله
سوروب بویه ابرشک قیل السنه اولجی بونی اید اما دبرده
بطاشاقه و بود اراشد و کوز قیاغده اولجی ارپه اوخی
و شیطرج هندی و نظرون و قزل چوب بویه دن بر جزو
وصنع عربیدن ربع جزو النوب بمعنی سرکه ایله قیندوب اندن
ابرش اولان یرلر سوروب بعون الله زایل اوله و اگر قیل
السنه

السنه ایری اولوب طاهر اوله اشکرایاغی کوکتک ایلمکی و قزل
چوب بویه و شیطرج و ارپه اوخی و نظرون و بالدریری قور بونلر
بر جزو الوب و بواجزا اور تلجک دکلور سرکه قاتوب بالق
توتقالمذن دخی ربع جزو اضافه ایدوب اندن ابرش
اولان یرک اوزرینه اور بعون الله زایل اوله **درینجی باب**
درینجی باله کتابد بولمنوب ورقلری نابود اولمیشک
باب تحریرنه شروع ایدم لم که قان حرارتندن طوار کوده سنده
حاصل اولان قزل قیا رجتلر درماق بلدر بومرض ظهور
اندک کمرکه ابتداده حاجت مدارنجه طوارک ایکی شاه
لمهندن قان الوب اندن قان رنگنه قرقری عبالیه طواری
اورتوب زیر قان طوارک کوده سنده قینیوب انک حرارتی
طشه اورمغله اول حرارتدن بوقیا رجتلر ظاهر اولور
عربچه بویه شرادیرلر پس قان النوب اورتوایله قیلدندن سرکه

که کدر که سزاوتی تخی ایله قریوز و خیار صولرین ایچروب وینه صوایله
برشقال راوند چینی ایچوریه **بر** درمان دخی بودر که سزاوتی
تخمیدن بر مقدار الوب دوکوب وارپه اونکر بولماجیله ایچوریه
اما تخم ارپه اونکر ورنجه اوله و صوق صوشکر ایله بش بطمان
مقداری ایچوریه نافدر **بر** درمان دخی بودر که بر خور ریاس
کوکلی و عجبور تخمیدن ایکی خرو الوب و دوکوب صوق صوایله
ایچوریه و دلمدر بوزد کر اولنا فی ایچوریه کدن صکن دلوجه بقله
اونی صفرک یاش ترکیله انکر کوده منه اوم نافدر عجب
دلوجه بقله یه ترس دنلور **طعوزنجی** باب سکل درمانن بلدر
اگر سکل ایری ایله ات قیلندن قیل ایله محکم بغلیوب کسلنجیه
قیل طوبه و کسله کدن صکن اوزرینه صابون صوبن سرپوب
وینه سخی اولمش قلیه سرپیله باذن الله قوریوب زایل اوله
ویا خود کسله کدن صکن شول ذکر اولنده حق درمانی اوره

که صاری خرمه و قفل خرمه بر ابرجه الوب سخی ایروب سکل
اوزرینه اوروب که اما سکل کچکرایه دمور فصاج ایله سکلریب
طوتوب و چکوب قوریوب اندن جراحیله اکیله جک آتی البیان
درمانلرک برینی اوزرینه اکوب که ان شاء الله محلدن ذکر اولور
و بعضی کسه لر دیمیلر در هر کون سکل اوزرینه دوه سدوکن
اورسه نافدر و بعضی لر دیمیلر در که بر یاغش موم ایله سکی
یا قوب اوج کوندن صکن اوستند اولان درئی کیدروب
اوزرینه بجفت درمان که بعون الله زایل اولور و طشافله
اولان سکه کندی مجربا تمهین بر درمان بودر که **نشادری**
سخی ایروب زیت یاغنه قریه روب سکه سوب باذن الله
زایل اوله **اوننجی** باب چیانلرک درمانن بلدر انکر درمانی
انسانه حاصل اولان چیانلر درمانی کیدر اولاکر کدر که
انی یوشق اشیا ایله یوشدروب اندن ایچو و چوغان

ایله یویوب پاک اندکن صکن بالهری وایچ باغی مشر لغانی
اتش اوزر ازوب سوریه وینه دلو اوزوی صوبی وهدبا
صوبی برابرجه الوب اتش اوزر حاجت مقدارنجه ایچ باغی
و بالهری ایله قرشدروب چبانه اوره پس اچیلوب دوشلکن
ایچند اولان ماده صیقوب چیقریله وکوز درمانی غزرو
دید کلری اوتنه فسیل باتروب وچبان دلوکنه صوقوب
تاجمله ماده چکوب چیقری اندن شول ذکر اولندحق ملخی
ایدوب که بالهری وایچ باغی وزفت هر بندن برر جزو
ثرنکار نیم جزو الوب زیت ایله اتش اوزر پشروب صاقلوب
هوش اولنجیدکر فسیل ایله چبانه اوره **اون برنجی** باب ات
کوده سند توت ایله معروف یومری که حیوانک اموزند برقع
یرده ظاهر اولیحق کرکر که اتشه قرش داغ دموریلر کوب
واوزرینه قرمز شکر طلمندروب پس اوج کوندن صکن
رند

انکر اوستند اولان یوفته درئی چیقروب و بودکر اولندحق
درمان ایله باصه قویوب که اول درمان بودر مشاب یمنی
وزایج ویلنمش مازی و انار قیوخی و طوز برابرجه الوب
دوکوب سحق ایلیوب جراحی پاک اندکن صکن اوزرینه
اکوب صاچه **بر** درمان دخی بودر که فساد وقلیه دن
بر جزو وثرنکار ربع جزو الوب سحق ایدوب جرحه اوزرینه
اکوب باصه واکر یومری بیوجک اولوب آتشله کیدری
ملن دکلایه شاید اولکیدن زیاده آزوب بو یوب
پس کرک اولان بودر که اوسط ایله یومرینکر چورم سنی
تادرینکر ایچندن کوب اندن صحن اوتی نیم مشقال
دکلو الوب اول یاریلان دایم یه صوقوب و بخلوب اوج
کون قوی اندن اول باغی ششوب واسکی ساده یاغ ایله
پیایی اوج کون تخیر ایدوب دایم نکر ایچند اولان چوروش

ات دوکوب کدک سونماش کرج و قطران الیه با صوب تا که
سار کوکبی کوب قطع این و قور و دود اما کرج قطران مقدار پنج
برابر اوله و یا خود صاری و قزل خرمه لر الیه قایلند و رله
نافع در آن شاء الله **اون ایچنی** باب اول یومرینک در ماند
در که عریچه اکا آله دنلور زیر اطوار کوده سند ظاهر الی حق
کدکچه بیویوب و طوارک اتنی یویوب دو کدر اندک علاجه
صوق مبردات الیه اولور زیرا یاغش ماده دن حاصله اول
سبدن جوانک اتنی یویوب اکل ایدر اعضا یی دخی یا قوب
یا ندورر پس اندک علاجه بود که صفرک یا ش تنگی و منجمک
اونی الیه با صوب اوستنی بغلیوب هر کون بو شکل ایدر یک
غایت تنگی واردر و بعضی کسه لر بودره نظرونی اور لر
و بز تجربه اندک بود که زیتون معصم لند یاغ صفقه دوزیان
زنبیلک لاندن یا قوب کولنه یومره قوی و نظرون قاقوب

حق ایدوب اوزرینه اکوب با صله **بر** درمان دخی سماق و حنی
عالم دیدکری اونی و تازه بکنز و سرکه دو کوب ملهم کبی ایدوب
و بر بین اوزره یا قوالیوب اول درده اوره انی صا و دروب
از لاله ایدر **بر** درمان دخی بود که قیون بونوزی و پنبه
یا قوب بری برینه قارش دروب درده اوره نافعه **بر**
علاج دخی صاری و قزل خرمه لر و قلیه و قاقیا برابرجه
الوب و دو کوب سرکه الیه یوغروب کونشد قور دروب
اندن تکرار دو کوب حق ایدوب یاغ اویان کنیز
تفتکنه ایدوب درده که اوزرینه یا پشد و رله اما سوله
یا پشد حق که در که هر کون ذکر اولنان در ماندن در
اوزرینه اکلکچه یا پشوب طور و یا قوش بودرمان کافی
ایه الیه ای **اون ایچنی** باب نیه عفونتن طوار کوده
حاصل اولان بت مرضی که عریچه اکا صله دنلور کیردن

انسان کود. سند ظہور و تولد ایدن کھلہ بتی کبی طوارہ.
 دخی اکا کور ذکر اولنان بت ظاہر اولور متصل طوارہ
 یویوب پاک ایدیکر اندن ہی قائم زکیر مغلیہ لک بر لری
 بکا خبر ویر پد کہ قوروش کشنج الیہ تو تو زلیجی زایل اولور
 کشنج ویر کبری لسان عید کزیر و نلور و بعضی لری
 آفر یاغی و شیر لغانی اتک کود. سند سوروب بر کون بر
 کیجہ قویوب اندن لیون الیہ و صوالیہ یولیہ باذن اللہ
 زایل اولور درمان دخی بود کہ مریم اغا جکر کوکن الوب
 دوکوب وزیت یاغنه قرشدروب و اتک جملہ کود. سند
 سوروب ایرتہ اولدقم کلاب الیہ یویوب وینہ انی اوروب
 سورہ بن فقیر شولہ مشاہد المدم کہ ذکر اولنان بت
 اتک سار کود. سن قلیوب وکنہ کبی کود. سند یرہ
 دوکوب وینہ اتک کود. سند جقوب یورودکن عیاناً

کودم اکا اندیکر علاج بود کہ ثریوہ الوب زیت یاغنه بر خوش
 قارشدروب و اتک کود. سند اوروب بعد ایکی کوندن صکم
 صو وکول الیہ یویوب بغایت نافدر و دئم شد کہ اتک
 علقنه طبق حکم کی قاتلہ نافدر **اون در دخی** باب
 داء الثعلب مرضی و علاجنی بیان ایدر داء الثعلب اودر کہ
 اتک کود. سندن توی دوشمکر امری لازم اولان بود کہ
 انی دلو یاغیلہ و یا خود ایت یاغیلہ سوروب نافدر
بر درمان دخی طکوز یاغنی و امرسلان یاغنی الوب
 اتک کود. سند سور **بر** درمان دخی سمر او تی تخمی
 وکمان تخمی آیو یاغنی و دقنه یشی الیہ دوکوب قیل دوکیلا
 یر سور **بر** درمان دخی زعفران و نظرون الوب شیر لغان
 و پنجاہ و دقنه یاغنه قرشدروب اور و نافدر سول ذکر
 اندیکر درمانلر انسانہ و حیوانہ غایت نافدر **اون در دخی**

باب داء الحية درمان بلدرد آه الحية اودر که بر طوارده
ظاهر و ممکن اولسه انک توبنی و صاچنی یولرد و کدر
پس انک صفتی ذکر اندکیز نشانلدن بلندکن کمر که ایلان
درینک قابوغن الوب زیت و شیر لغانله قنسدروب
سرم و یاخود بلدرچن و صحن یا غلرله و یا فیل یا غیلله
بخش اوستا ذکر قولنجه سورم نافعد **اون الیخی** باب
للرذون مرضک درمان بلدرد لرذون دیدکری مرض
اتک قویوخی و یله سی و کردانی و شاه طم اوزر لرذون ریوخی
سی ظهور ایدر اکثر قیر و قرم آلرده اولور علاجی بودر که
شول یومرینک یرینی اوصطم باشیل و یا نشتر اوجیلله
قازوب و جیقروب اندن یرینی قزمش دمورله داغلوب
و مجفف صاچولرک بعضنی اوزرینه اکوب صاچوب
که ذکر اولنان صاچو باب الذروراند بیان اولنور

اتاشاه طم اوستند اولیخی انجی چورم نی اودا سیله
داغلوب زیرانی اوصطم ایله کیچک احمالدرقان دیکور
واقوب بر و جصله اکا علاج بولنم اول سبدن اودا یله داغله
روا کومد یلر و بزم تحربه اندکیز بودر که اول یومری اری
ایله انک کوزینی کیسون نشتر ایله او یوب و صحت
اوتن قویوب اوستنی ایسلکه دیکوب اوچ کون قاله اندن
تعقین ایدوب اول یومری دوشیلوب جقدن صکن
باب الذروراند مذکور اولان مجفف صاچوی اوزرینه
اکوب بعون الله قویوب صاغلور **اون یرنجی** باب دریا
ایچند اولان قبار حق علاجی بیان ایدر که عریجه کادرن
دیرلر بعضیلر انک علاجی شولیه کورده یلر که قبار جفک
اوستند اولان درئی صویوب وانی پاک ایدوب طوز ایله

طول دروب بر معنا قبا ر جملہ کچر ایدہ اما اری اولوب
 مادہ سی چوق ایدہ درین یاروب پاک اندکن صکه
 بحفف صاچو کر بریلہ انی با صوب واکر شش وار ایدہ
 اوستہ بر د ملہم سورہ بو ذکر اندکن کر قفسن اتسک
 جائز و نافذ **اون سکر بنی** باب جراحتی که در مان بلدر
 امدی بلکل که بر طواری ارسلان یار ولسه بیطر نام لره
 ذکر اولمشد که اگر یاید واکر قیثد اول زخمی صوق صولہ
 یوب لره و جراحت نذر بیوک ایدہ ده انی ایسلکه دیکیه لره
 و بنلمیه لره واکا قبا بض صاچو اکیر زیر صاچو مادہ می
 چققدن منع ایدر اول سبدن طوارها که اولور پس انی
 صوق صولہ بود قدن صکه برایت باشن الوب ایچندن
 لسانی چیتروپ اندن اول بائی یاقوب سخی ایدوب

قلند

قلندرس دید کلری اوتدن اکا قبا توب زخمی اوزرینه اکوب
 بر قج دفعه ده ان شاء الله شغالق بولور اما ذکر اندکن کبی
 ریتکه باسند اولان دیلی چیتروپ اندن یاقوب کل اید
اون طقوز بنی باب قبلان یار ولسه در مان بیاندن در
 سیه دلمتر که جراحتی صوق صو و نظرون ایلہ و یا هند یا
 صولیه یوب اندن صوق صو ریفه لرین الوب قرنلرین
 یاروب اول جراحتہ اورہ بیایی متصل اوج کون بویلہ
 این اندن ملین ملہم ایلہ علاج اولنه کرشان ملہی و سلیمون
 و قیرو طی ملہمی اکا نافذ ران شاء الله بودید کمر ملہمی
 دخی محلدن بیان ایدر **یکر بنی** باب طکوز پراسی
 در مان بلدر دیشلد که اندک جراحتی صو و طوز ایلہ
 یوب اندن یر ایچندن السز و یاقز بر اوزون و قرل
 قورہ اولور که اکا خراطین دیر لرس انی دوکوب یار ولسه

اوروب اندن بر جزو زراوند الوب دوکوب و بالاله یوغوب
 یاره نکر ایچنه قویوب نافعدر و یاخود قندق اغاخذک پر قندن
 الوب دوکوب یاره ایچنه قونیلده واکر یاره قیاریوب
 شیشسه قیولیا دیدکلری طوپراقدن الوب بر قزل طوپراقدن
 سرکه الیه یوغوب شیش اوزرینه اوره نافعدر **یکری برنجی**
 باب دومر و اوق یاره لرینکر درماتن لهر رشول ذکر اولنه حق
 علاج حاله نیچه اتی درمان ایتمش یعون الله موافق کلوب امدی
 اگر یاره اوزون ایسه کرکرکه پنبق ایلیکیله دیکوب دیکشکر
 اراسی بر بر برق دکل و یا زیادجه اوله واکر یاره دن قان
 اقرمه دیکله کدن صکم بودرمانی ایدوب اوره که اول درمان
 بودرمانکی قره اش قانی و فرون دوتنی و قلع دس برابرجه
 الوب دوکوب یاره یه اوره باذن الله قان کیله وینه
بر درمان دخی بودرکه سونکری اریش زفته با تروپ

اندن

اندن یا قوب و دوکوب زخمه اوره یعون الله قان کیله
 پس دیکوب اوچ کوندن صکم ماده یاره ده ایشلکر هر
 کون اتی پاک ایدوب محله ذکر اولنه حق بخفف صاچورکر
 بریله یاروی باصوب اصلا اکا ملهم دکورمه زیر ملهم
 اوریکر یاره یا شلنور قورومه سی عیر اولور اما صاچور
 اتی قورتر در و سر عتله صاعله در و اوق زخمی اگر اوق
 دمرنی یاره ایچنه ایلیشوب چقرمه اولد دمرن کیردوکی
 یری یاروب چقرمه سی ممکن اوله حق مرتبه یاره فی نشترله
 قازوب و دمرنی طوتوب ازرازر طشمیه چکه سن
 واکر دمرن ایچرویه با توب کونکرکه کرکرکه یاره بول
 اندر و ب و بر معنا ایچون دوزیلان کلبتین الیه طوتوب
 چکه سن واکر دمرنی چکوب چقرمه قندن صکه عقبنه قان
 پوشانه قان کیچی ذکر اولنه حق صاچوی اکوب

قان کله کن صکه یاره یی قلیوب اوچ کوند کر اوزرینه
 صاحبی اکوب یاره ایچند ماده ایشلده کیم یاره نکر ایچی
 اوزرینجه پنبه دن ویا کاغذ دن قیلد وروب و ذکر
 اولنجه قیللی بولاشدروب صوته سن که اول ملهم
 بودر ارینکر علی و غنرویدر اذن هرکون قیلدی کثرو
 ماده چقوب پاک اولنجیه کرفیللی ایشلده ویه وبلکل که
 برات سیدن ویا صودن صیر وانشه که بومرضه عربچه حمر
 دیرلر اکا درمان بودر که اوچ درم راسخا که تورچه راستق
 طاسی دیرلر و اوچ درم نبات شکر و اوچ درم مصطکی صاف
 واون درم ثرنگار ویکرمی درهم کثیره قوسن دوکوب
 حق ایدوب و بوزنکر هر بر دلوکمه بواجرا نکر نصن او فرین
 فی الحال ات بودر دن خلاص اولور دفعا لک تجیه اولتمدر
 یکرمی ایچنی باب اته اتش دوکوب یا غمطفکر درمان بلدر

اگر اتکر قیللری یا نوب اتش دربی به ایرمدیه کر که کر
 صواب طوزی اوزرینه صاحب و قره مرگب ایلد سوروب
 وکل ارغنی کلا بله یوغروب اوره سن واکردری یا نوب
 احراق اولندیه خالص کلاب و کافور و کرشانی اوره سن
 درماند کر **بر** دخی بودر که کرشان و مرد اسنج و سزاوتی صوفی
 وکلابی الوب بر فوش دوکوب اوره سن اول احتراقه اوریل
بر درمان دخی بودر که قیل الوب یا قوب و صد فی دخی
 یاندروب و الیغن اغاجنکر کوئی اوغلان سدی کی ایل
 قرشدروب اوریل **بر** درمان دخی که قیلدن انفع قزل
 ضدل و کافور و بومره ایغی و مرد اسنج برابر الوب کل یاغی ایلده اونه
 دوکوب اذن سوروب اوریل اما صافلنجیه کر هرکون بو
 درمانی استعمال اید **یکرمی اوچنی** باب ایلان و عقر بر طواری
 موقدق انکر درمان بیان ایدر ایدی ایلان بر طواری

صوقد و غنک علامتی مشاهده اولند و کچن بخش اوستاد لر قول لر بنجه
ککدر که یارم نوکی بهر و آبی قیط دخی اکا کدر پس جمله سنی
سیاه شرابه قرشدروب و آنک بوزن نرینه اقد و ریله **بر** در مان
دخی بود که بوی که عرچه اکا حلبه دنلور و طوز و صرو کو که
که عرچه اکا و رش دنلور هر بندن بر رجهو الوب درت بلجان
شراب الیه بر تلشی قالجیه در قینشدروب اندن سد اب
اوتنک صویله طوارک بوزنه اقد و ریله نافدر از حیوانا
ایلان زهرندن قور تلور **وینه** عقرپ صوقه شکر علامتی کور لدر که
تریاق اربعدن حیوانه ایچور لدر که اول تریاق که صفتی بود
جنطنا یا و دفته عشی و زراوند طویل و قر برابرجه الوب
دوکوب اندن کفی الفش بال الیه بچون ایدوب سیاه شراب الیه
ایکی شقالنی حیوانک بوزنه اقد و ریله نافدر **یکری در بنجی**
باب اری و سکا صوقه شکر در مان بلدر که و صفتی ذکر
آیند

اتشن آنک علایجی بود که صوقیلان سیم دوو کور دی الیه سر که
اوروب اندن بیان صوغان الوب سر که الیه ملهم کبی اولنجیه در
دوکوب صوقیلان سیم اوریله نافدر **یکری در بنجی** باب قودش
ایت و کلنجی که یاره لرینک در مان بلدر قودش ایتک یاره سی
تتالدر اگر انساند و اگر حیواند قتی عید در دشوار نسته
ایدوکی اندن معلوم اولور که برایت انسانی دیشکده اول کئی
صودن خوف ایدوب اصلا صوری اکا یقلشد رلق ایتمز اکثر
هلاکی دخی اندن اولور پس صودن قور قمر دن اول ککدر که
بودرمانی استعمال اید اگر انساند و اگر حیواند غایت نافدر
صفتی اشکر عجموری که عرچه اکا قشالما ر دنلور و ابو جمل
قربوزنک صفتی سی و قوقاز اوتی که عرچه اکا فراسیون
دیرلر و قارچچی که براسی دخی زر کوله وینه قمر اوت و طانده
بورنی دنلور که عرچه خربق اسود دیرلر و آزوئی و جنطنا یا

وان غلات اشی که اکا عیجه جاشیر و نلور و دکری زر افند و پختی
صوغانی هر بزدن بر رنج و الوب و کوپ و قهر و روب اندن شیرین
مولنگن که کولی صویله حیوانه درت مشقال ایچرم لزانسانه
و حیوانه غایت نافدر درماند که کیکرد و بعضی بطرنامه کرده
مطهره که حیوانکه جمله کوده نی بیان اند که قارچی و سرکه الیه
سور و ویر و کورده قویوب اکا اصلا اریه ویر سوب ایخو
ذکر اند که بر د سبوات علف ایدوره و کچش اوستا ذکر
کتابلرنه دخی مطهره که بومرضه علاجنه مخاطن وارد
زیر اطوار بود دردن او کوپ اکا دیندن اوز که چاره یوق
اتا کلنجه ایصره سنکا درمانی بود که مریم اغا جنک کو کفی
دوکوب سرکه الیه بوغروب یاره یه اوریه نافدر بر در مان دخی
بود که از روی و قر و قاصنی که عیجه اکا اشق نلور و کینج
و معاش بنلری دو کوپ و سرکه الیه قیند و ب یاره یه اوریه

نافه

نافدر **کیمی التیمی** باب قش آیامند اتکر دمانی فاسد اولدق
انکه علامات و صفاتی کچش اوستا دان دید کیری کبی از ادم بلور
ایخو صناعت ماهر اولان بود مردی و سائر لرنی بیلوب فرق
ایدر اکا علاج بود که باشد اولان عرق النواظر الیه معروف
طهرن حاجت مقدار نجبه قان الله تا که رطوبت دموت اندن
چیقه بعد قان النان یری استی زیت یاغیل با صوب
اندن زیت بولانغی شرابه قرشد روب طوار که بوزنه اقد روب
وینه بومرضه علاجنه دیشلدر که بر مقدار بوغدا ی الوب
اش اوزره پشنجیه در قا و تدر و ب استی ایکن طور بیه قویوب
حیوانکه باشند اصوب تا که انکه بخاری و قوقوسی حیوانکه
دماننه چیقه و قش فصلند حیوانی بر استی ریده باغلیوب
زیرا هوا و صوق بومرضه ناموافقدر و صوامر قد صویه
بورچاق اوتن قاتوب علفی دخی تازه برسم و یا یونجه

اوله بومرضه سبزوات پیدر مک خشک علفدن انفعدر
بر درمان دخی حلیت قاصیسی وزعفران هر پزند بر خور
 و کافور و مریم اغاجی کوکدن یار مشرجه و کلابله طور کورنه
 اقد وریله **یکری بدخی** باب یای فصلند اتک فساد دماغنه
 درمان بودر که باشد اولان النواظر طر لرندن حاجت مقدار بنجه
 قان الوب اندن صور قن اغاجی صوی که اکاماء الخاف ویرلر
 لنی کلابله و کافور دن شی قلیل الیه بورنه اقد وریله اندن بر مقدار
 ارپه الوب قیشد بوغدا ی قاور لدوغی کبی قاوروب اسی ایکن
 اتک باشند اصبه قیوب تا که بخاری دماغه چقوب صعود این
 و صوار لدق نبق بولاجنی صوایله ایچوب علفنی دخی یونجه وطلو
 قشک تاز پیراغنی و عجز و هند با و مرول الیه واسد اعلم بالصواب
یکری بدخی باب صدام دیدکاری مرضه علاجی بیاندن در که بو
 مرض اگر یایم و اگر قیشد دماغ فساد ندن صکه عارض اولور

تنکم افسانه اشی مرضه دن صکن بر سام الیه معروف مرض عارض
 اولور و بومرضه اشی کور لیدر کچش اوستا ذلر تویله دیمیلر در که بومرضه
 قان النواظر بنجی ملایمت و تلطیف الیه و یونجه و قشک تاز پیراغنی
 و هند با و عجز که علفنی الیه زایل اولور بمضیلر دخی شول ذکر اولنه حق
 اشیایی اتک بورنه اقد وریله که مریم اغاجی کوی و کافور ی
 برابر الوب و دو کوب کلابله قهرمکروب اندن اتک بورنه دو کورلر دی
 و اگر کورلر کن خدر اولنورمه بال و ازوی الیه اتک کورنه چکیله
 و دلمدر ذکر اولنان صدام مرضه مبتلا اولان اتک صاغ انوزی
 چوق چون سکره اکا اولوم واقع اولور و الله اعلم **یکری طمیزنجی**
 باب ات اعضایی سکره در مانی بیاندن در که در که اتک
 نشا نلرین کوروب صدام مرضه دن فرق اولندقن باقی طر لر ی
 النواظر دن حاجت مقدار بنجه قان الوب بومرضه قان الموق ایودر
 اما صدوم اولان طوار دن النواظر وینه صدمه مرضه مخصوص اولان

علاجله درمان ایدوب که علف و مبرد استمالی و بورنه
درمان اقمه همد اولنه **اوتوزنجی** باب باش اغریسی که عزجیه کا صداع
دنگور و دخی ماشا دردنگ درمانی بیاند و رپس باش اغریسنگ
علامتاری شاهه اولندقن اکا علاج بودرکه بر مقدار افون وزعفران
سریه قاتوب و اتک بورنه اقدروب اندن کل ارینی و سکیه یوزنگ
ایکی یاننه اومین ماشانک درمانی دخی بودرکه حیوانک شاه طمیزدن
زیاده جه قان الوب تاکه اکا عارض اولان حرارت دفع اولنه اندن جمله
باشنه محلیت ذکر اولندقن مبردات ادویه لپن اوروب و یاخود
خولان و کین صوی و د لکو اوزونک صوین اوروب اندن کلاب
د صورتن اغاجنک صوی و کافور و یاخود بنفشه یاغنی بورنه اقدورله
و کوزلینه مبرد سورمه لرجکه **اوتوزبرنجی** باب صاغریق دردنگ
علاجنه در اگرستد حد و سندن اتک سمعی طریقتن اوله ککرکه سول
حقنه یی قولاغنه اقدورله که کندنه صوی بر جزو و اوغلان اش
وزبق ربع جزو اتک طوتوب جزوی اصدروب قولاغنه طمیزورله

دینه **بر** درمان دخی بودرکه بنفشه یاغنی بورنه اقدورله و کوزلینه
مبرد سورمه لرجکه **بر** درمان دخی بنفشه یاغنی و جلاب جزوی
استی ایکن قولاغنه طمیزوره جلاب اودرکه شکر و بال سربیدر
بر درمان دخی تورب یاغنی استی ایکن قولاغنه طمیزورله دینه
صاغریقه درمان بودرکه زنبق یاغنی و سوسن یاغنی برابرجه
الوب جزوی اتش اوزره اصدروب قولاغنه طمیزورله **اوتوز**
یکنجی باب قولاق ایچند عارض اولان یومری که عزجیه اکا اهلجه
دنگور انک علاجی بیاندن در اگر قولاق ایچند چتوب و ماده
بشمیوب طواره الم عارضه سی اولورمه ککرکه اسکی ساده
یاغ ایله زیت یاغنی که اکا بلسان یاغنی قاتلش اوله و دانه چاطر
که عزجیه اکا قنا دنگور بربرینه قمرندروب و انکه اول یومری
یومشدورله وینه بیطر نامدورده مطوردرکه ارپه اونی
سکه ایله پشروب بولماع ایدوب اول یومریه اوره پس بودرمانلر

انی پشردوب دوشلدر و دوشلوب اچلدن انی صیقوب
ایچند اولان ماده چیقروب واکا ذکر اولنه حق ملهیی اوره سن
که اول ملهم بود چام صاقزی و شراب و بال موی برابرجه الوب
اتش اوزره زیت ایله پشروب اوره سن صاغلیجیه ذکر بولمهی
استعمال این سن **اوتوز اوجینی** باب قوللرده اولان یاره لر که
درمان بلدر امدی قوللدر ایچند یاره واقع اولوب ایچند
ایرک و ماده اقرسه صاغلق درماند ذکر اندیکر حقه لر که
برینی قوللدر اقدوره سن که نافع حقه بود یاسمن یاغی
وز عفرانی الوب بر مقدار استی ایکن قوللده طمعه وده سن اول
قوللرده اولان یاره یی پاک ایدر و صاغلق درماند
نکه ذکر اندکرایه بومرضه دخی استعمال اولنن **کرک اوتوز درینجی**
باب الفاره نام مرض که درمان بلدر بومرضه دخی است
قوللدر دینه قبارشش شش قور وایه اکاملین سی

کرک اسکی ساده یاغ و دوه یاغی و اوره کرک یاغی بوزلری ارتد
شیشه اوره سن پس یومشانقدن بر دمور اوجیه اغزن اچوب
اتاشش زیاده ایسه انکر جوم سن آتله داین ککلی چیزیه
وده و ملوب اچلدن پنبه دن و یا کافدن قیلد و زوب
و قول ذکر اولنه حق ملهم ایله فیلی بولاشدروب دوشیلان
صوقیه که اول ملهم بود چام صاقزی و بال موی و زیت برابرجه
الوب زیت بولانغیه پشروب مرض صاغلیجیه ذکر بولمهرت
فیله لری ایشله وریله بعضی کسه لر دخی بوقبار حق دوشلدکن
اکا طوز اورلر بعضی لر دخی قلیل شکر دن بر مقدار شراب ایله
اورلر **اوتوز شینجی** باب قوللدر کجشکر واقع اولسه انکر
درمانی بود مرکه سرکه و دارشیمان و بال اورلر دارشیمان
عربچه اصل القندول دنلور صد و چچکی و دیکنی چوق اولور **بر**
درمان دخی اق کوکره و خردل و طوز برابرجه الوب رند نیم خور

بربطان زیت ایله قیندوب اول کجیشک یرینی سورماذن الله
 زایل اولور **چهره او تو زنجی** باب ات قولقلینه طاهر دن
 ویا تخله دن برشی دوشوب چمنه انی علامانلر دن فهم اندوکلر
 ککرکه پنجه دن ویا کاغذ دن برنیل دوزوب واکا دبق
 اوروب قولغه صوفه دن قولغا ایچنجه که واریه اول قیسله
 ایشوب چیمه وینه کچن اوستا ذلر قوللرجه **بر** درمان دخی بودرکه
 صاغ قولغی برایپ ایله بغلیوب واول الملو قولغه برمه زیت
 دوکوب اندن برش وصله دن قولغه صوقوب تشکطش اونی
 اغز که قویوب چکه دن قولغه هنرکه واریه یاذن الله چیمه
او تو زنجی باب کوزه اینن صاری صو درماشد و مقدا
 ذکر امتد که صرو صو و کوک صو کوزه دوشیجا انلم علاج
 یوقدر لکن لازم کلد که کوزه صوا نمکدن منع ایدیچی بعض
 سورمه لربیان اتمک که کوزله دخی جلا ویریحیدر زیراکوز
 دیدی

یدی طبقه دن مرکبدر اول طبقه لکر ادلین دخی بیان ایلام
 الشبکیه والمسمیه والصلیه والعنکبوتیه والعینه والملمحه
 والقزینیه در کوک و صرو صولر قرینه طبقه منده اینرلر
 زیرا بو طبقه سخت و صافدر پس صوکوزه نزول ایتماسنکه
 سورمه سی صفتی بودرکه اقلیمیا الذهب و اقلیمیا الفضة وغیره
 هر بندن برر جزو اق بر و دلفندک انجو و بکوطاشی و نمک
 اندرانی و نبات شکر هر بندن یار مش جزو دوکوب والیوب
 کوزه چکه نافعدر ان شاء الله تعالی بومرضه ازاله سی قی
 عیددر و بوندن قورلق مکر نادراوله اول سبدن درمانی
 مختصر قلدق واسد علم **او تو زنجی** باب کوزه اینن کوک
 صو و صفنددر بو صودن قورلق امر محالدر لکن بعض
 نعلیندن اکا تو یوزدن درمان اندیکه شکوت اغا جندن
 ایکی چوق الوب کولکده قورتر ووب اذن یاغره

اوریلان ایشی کندی رفتگی و اینجه کتان رشته سی که تفتک
 اولی اوله صابون ایله یویوب قورتدروب اندن اول چوقلر
 اوجنی اینجه لدوب و بوتفتکدن اوزرینه شی قلیل صاروب
 و کوزکالت قباغنه کچروب ازرا اوست قباغنه و اینجه انی
 صوقوب تاکه اول صوی کوزدن چکوب اله و بر ساعته قوموب
 چکه جقم اندن اتک کوزینه یومرده صروسی و از کنون و کل
 یاغی جزوی اصدروب اوره اوج کون دکیه اندن چوزوب
 و کوزه صوانمکلکی منع ایدن ذکر ایدیم جلمه سورمه دن اتک
 کوزینه چکه و بومرضه دخی ات کوزینه یوقار و سندن اتش
 ایله بر نقطه داغلیوب تاکه ماده انجکدن منع ایدیم **اوتوز**
طریقی باب کوزه عارض اولان ریج السبل ایله معروف مرضه
 علاجی بیان ایدر اندر درمافی ملاطفت و سورمه و شفاف
 ایله اولور سورمه نکر صفتی بودر که ایکی قره اش قانی که عریجه

اکا شادنه فضیه دنلور و غنرروت و اق ببر و قم ببر و مرداسنج
 و زعفران بر ابرجه الوب بر خوش دوکوب اندن ثمن جزو شکر
 قاتوب و الوب کوزه چکه نافع و مجرب **بر** درمان دخی بودر که
 قزل شکر دن بر جزو الوب کندنه صوینه قاتوب و کوزکرت
 قنادنک تلی ایله کوزه چکیلر **بر** درمان دخی مامیدان و شکر
 و کلک اودی و کافور و ببر بر ابرجه الوب و دوکوب الوب
 کوزه چکه نافعدر بومرضه قان التز اینجی کوزکرت یوقار و سندن
 اتشله بر نقطه داغلیه تاکه اوست کر یک یوقرویه چکیلر
قره قنجی باب یای فصلند کوزله عارض اولان رمه الی درماتند
 که کدر که ابتداده کوزکرتی قباغندن حاجت مقدار اینجه قان
 الوب تاکه کوزکرت قیزمی و حرارتی قلیل اوله اندن چنار
 یبر اغن الوب دوکوب و صرین صقوب کوزه اوره نافعدر
 بعون اسه **بر** درمان دخی یومرده اغنی کل یاغیله کوزه

چکه نافدر بر در مان دخی قنچ اشک سودینی کوزه چکه اولدخی
نافدر **قرق برنجی** باب کرپلرک طش سند حیطان قبارجند
درمان بلدر که عرچه اکا صاصیه دیرلر انک در مانی بودر که
دانک دموری اوجیله داغلوب واوزینه قزل شکر طبله روب
اوج کون قویوب اندن قبارجق اوتسند بولنان درئی صویوب
وصف اولنه جق بحفف صاچولرک بعضیله انی باصوب بومرضه
وغیریه بحفف صاچونک صفتی بودر جلنار دیدکلی قزل
چچکر که عینیه انار چچکنه مانند اما صافی سرخ پیراق ایچند
اصلاحی اولر وایکی قرداس قانی وغزروتی برابرجه الوب
دوکوب اکیله نافدران شاء الله **قرق ایکنجی** باب کوزده
عارض اولان کمنه دیدکلی مرضک در مانی بیاتند در علاجی
بودر که مقدما ذکر اولان بارزیکي طمندن قان الوب اندن
یومره اغنی بر مقدار بوره طوزنه قاتوب کوزه چکه نافدر

بر در مان دخی غزروت و شکر و کافور و دار فلفل هر بندن
بر رخرو دوکوب والیوب کوزه چکه در مان دخی طویلاق
هندی وغزروت و قاقیا برابرجه الوب دوکوب والیوب
کوزه چکه نافدران شاء الله **قرق اوجینی** باب کوز ایچند
ظفر دیدکلی قبارجق در مانتد در انک علاجی بودر که کوزرک
الت قیاقن بر معکله طوتوب صیفه سن ایله ایدیحیکر اول
قبارجق طشم به چیق اندن ایکنه ایله بر ایپلر اکا طقوب
کوزدن طشم به چکه سن و اوصطرم اوجیله انی در می
کسن طرناق کی چیق اندن اکا طوز اوره سن پس کسلدکن
صکر انک عقبینجه قان اقرسه اهاال اتموب ایکنه و صرو
هر ایپلکیلک دیکه سن زیر بونوعه جوق اتمدن قات
اقتدر بعض اتم دخی رطوبت خشک کندن اعی اولمدر
پس کسلدکن صکر یاره لری داغلیجی و هوا طوقفندن

صلیبی قول ذکر اوله حق سورمه دن چکه سن که صفی بودر نمک
 هنری و صارونمک و نمک اندرانی و نشادر و بر هر برندن بر
 جزو دو کوب الوب کوزه چکه نافع در آن **مسألة استعمال**
رق در بنی باب کوزه ارپه حق ظاهرا و لاجی در ماندر
 بوقبار حق کرچکار السنه چیه پس کرکر که کوزی بال موی و کل
 یاغی ایله بسان و بومر ضک علاجند کجش اوستاد لر دیشله
 که ات سکلمنیک برین الوب باشن کوب اندن اول سکک
 کوه سله السنه ارپه حق اولان کیرچی اوغده سن بعون الله
 نایل اولور **رق بشی** باب کوزکر دینا توت ایله معروف
 اولان قبار حق در مان بلدر پس ککر که ائی یا توردوب
 اندن کرچکاری چنکلمرله چوروب و اول قبار حق طرقت
 ایله یا بجه یا بجه قوروب اندن اق کمون الوب
 چنلوب و کوزه توکروب بعد نیمشت بومرده الوب

که بر مقدار اسی اوله و بیا ض کنون و کل یاغی الوب کوزه
 اوروب و بعلوب اوج کون قوروب اندن یاغی چوروب
 و قول ذکر اوله حق سورمه کوزینه چکه سن و یا محله ذکر
 اید جکر سورمه کر برین استعمال اید سن اول سورمه نک
 صفی بودر شکر و آلییا الذهب و نشادر و بکوطیا
 و نبات شکر هر برندن بر رخرو دو کوب و الوب کوز چکه
 نافع **رق النبی** باب کرچکاره حاصل اولان ناصور
 در مان بلدر پس لازم اولان بودر که کرچکار اکیسندن
 حاجت مقدار بجه فان الوب اندن ناصور اولدو غی
 کرکه قنطریون دقیق و نمک هنری و شکر هر برندن
 بر رخرو دو کوب با صله **ر** در مان و غی صری طوز
 و کرتن کلکز بی که عربچه اکا بعزلردون دنلور و الیفق
 اغاجنک کولی و نشادر برابرجه الوب دو کوب ناصور

اولدوغی کریمه قونیه **بر** درمان دخی اق کنون ورنکار و قنطاریون
و شاب و عنزروت هر یزدن بر جزو دوکوب و کریمه
اوروب بعون الله ناصوری پاکله در و صاعقه در **قرق**
یخچ باب شیکوریک درمانی بیاندن در اتمام رحمه الله علیه
آدمیاندن و آنگردن بود درمان ایله چوق صاعقه در و مانده
صفتی بود که ارکج حکرنی الوب انش اوزره قویوب
پس جکرک اوزرینه کوپک چتیجی اکاقن سورمه قانوب
اتک کوزینه چکه سن وات احوالین بلور بکار کر برلری
بکا دمندر که جکرک میاهی اولیوب قزلدن کوپک
ظاها اولدقن اول کوپکی سحی اولمش دار قلقل الیه قره بر
کوزه چکه مجتهد بر کجش اوستا زردن **بر** درمان دخی
بود که دوه نکر سرخ حکرنی اود اوزره قویوب

کدی

کوپی چقدقن اکا اشک قانق قانوب کوزه چکه نافعدر
قرق کزنجی باب ات کوزینه شی طوقوب الم ویرسه
کرکدر که کوکر جن یورینه کز قنادندن بر تل قویاروب واندر
قانی کوزه طلمه وریله **بر** درمان دخی بود که کوزه قش بلین
چکوب و ایرته تازه ساده یاغ ایله سیلقونی اوج کون کوزه
چکه بود زمان کندی مجربا نمدن در پس کوزدن اقان یا ش
کسیلوب خوش اولدقن شول ذکر اولنه حق سورمه کوزینه
چکه سن که صفتی بود زعفران و کل یاغی و یومره صروسی
وساده روغن بر برینه قرشد روب بر تل الیه کوزه چکه سن
یاره اوکوب کوز خوش اولدقن یینه شول ذکر اولنه حق
سورمه ایله و یا خود سورمه یا بلرند مسطور اولندر که برله
علاج ایله سن که سورمه نکر صفتی بود ککک اودی و قزل
شکر و نمک اندرانی هر یزدن بر جزو قوسن دوکوب الوب

کوزه چکله نافدران شاء الله **قرق طغزنجی** باب کوزه اق
دوشدکن اکا درمان اولتی بیاندن در مرموم اتام دیتی ایدی که
برطوار سود لکن اوتن یوب کوزنه اق دوشه یا لکن تازه
ساده روغنی کوزینه چکوب خاص درمان بودر دیدی
ینه **بر** علاج دخی بودر که طلو صولیه اتکر کوزین یوبوب
اندن کن یاغی وقل شکر وچنار یپاغندن بر جروالوب
دوکوب بر تل ایله کوزه چکله **بر** درمان دخی بودر که اینک
یاغن الوب اکا دوکلیش واللفش اریه اونی قرشدروب بر تل
ایله کوزه چکله **النجی** باب زیاده استیلکدن و زیاده صوق
وقامدن کوزر نظری کیدوب بر نشنه کومر اوله کرکدر که
ایکی کرپکدن قان الله تاکه کوزدن حرارت زایل اوله بعد
بتول ذکر اولنه حق سورمه دن کوزینه چکله که صفتی بودر
یومرده اغی وکل یاغی وارپه بولماهی هر بندن بر جروایدوب

وکوزه چکوب حرارتی دفع ایدر **بر** وکوزه جلا ویر **بر** در مات
دخی بودر که قورق صونیا کوزه چکه اگر بولنزه صوطله ویر
بر درمان دخی بودر که کافور و یومرده اغی و زرغران و ترکیبن
که قدرت حلواسیله معروف حلب دیارند شبنم کبی اسجار
اوزرینه نازل اولور هر بندن بر جروالوب قرشدروب
بر تل ایله چکله **اللی برنجی** باب حرارتدن کوزه عارض
اولان سلاق در مانند در سلاق دید کلری بو مرضدر که
کوزر قباقلری قرا اردوب کوزه الم ویرنجی سیدر انک
درمانی بودر که حرارت سوندریجی میرد استیای قان الذق
صکه کوزه چکه و بودر اولنان سلاق اکا مشبهدر که
انسانک اغزند جکر حرارتدن حاصل اولان الم که اغزاتی
صویلوب ودری کیکد کبی دوکیلور پس اکا سورمه بیان
ایده الم غنر روت وکلکله اودی و نبات شکر و کافوری

برابر جده الوب دو کوب الوب کوزه صاچه نافه در ان شاء الله **اللی ایکنی**
باب بوزندن قان اقدقم اند در مانن بلدر مرهوم انام دمی ایوی
که براتکه بوزندن قان اقه راس ایله معروف سوچی بوزندن
طله وره لر فی الحال قانی کسر و بزم تجربه اندکمز بودر که سرواغا خند
قوزی و مازی و شاب و جلتار هر بزدن بر رجز و الوب دو کوب
الوب اندن بر قش ایله ات بوزندن او فرملر و بر ساعت اندک با شنی
یوقارویه طوتلر باذن الله قان کیلور مجهر **بر** در مان دخی
بودر که قان زیاده اقوب دیکه بر کاغدی یا قوب کل ایروب
اندن قاتی و راکد و شاب و افیون و کافور و زاج و جلتار
ومازی و ایکی قد اش قانی قانی برابر جده الوب دو کوب الوب
اندن بر قش ایله ات بوزندن او فرملر قان دریا کی افرسه
باذن الله دیکه کیلور **اللی اوچی** باب اته عارض اولان عنکبوت
مرضه در مانن بلدر بو بر مرضه که اتکه بور فی ایچنه حدو

از بوزندن قان
که طلعه و قانی
سک

ایدر و اتکه نفسن طوتلر رجز ایدر بوزندن رطوبت و قوش
ماده اقدور علاچی بودر که اکن ظاهرا یه انی بر کسوت
دمور ایله کوب اندن قلعطار و سرکه ایله سو **بر** در مان دخی
بودر که زراوند الوب زیت بولانفی ایله پشوروب و اوزرینه
طوز صاچوب عنکبوت اوره یاذن الله زایل اوله **بر** در مان دخی
بودر که شنگار و قلعطار و مازی برابر جده الوب دو کوب
و سرکه ایله یوغروب اکا اوره نافه در ان شاء الله **اللی در دخی** باب
قیاشه دیدکله مرضه در مانن بلدر امدی برون طشم مند
قیاشه ظهور ایدره اکا در مان بودر که نشا دری دو کوب
زیت قهندروب بر قج کرم اوره زایل اولور مجهر **بر** در مان دخی
قلعطار ای الوب سرکه ایله دو کوب اوزرینه اوره نافه در
ان شاء الله **اللی بیخی** باب القصاص در مانن بلدر بو مرض
بروند زکام کی حدو ش ایدر پس اتکه بوزندن اقه اتکه

بورزنه کندی عراقی او فروب ات دخی اولد کلو اقصم که جمله بورزنه
اولان ماده ورطوبت طشم چیته بعد نشادر و عروق و زعفران
برابرجه الوب دوکوب الیوب کل یاغلیه کوند اوج درهمنی
اتک بورزنه طملمه وریله **بر** درمان دخی بازریکنی طملمدن حاجت
دکلو قان الوب اندن زیت بولانغی و شراب و کدیس بونلری
بورزنه اقتدروب نافعدران شاء الله **الی التبخی** باب بوروند
سلوک یا پیشه اکا درمان بودر که اتک بورزنه زیت طملمه وروب
باذن الله سلوک ثابت اولیوب بونغازک ایچند ایه ده دوش
کیدر **بر** درمان دخی سماق و زیتی طملمه ویره لر نافعدران شاء الله
الی التبخی باب اتک اغزند حرارت و سلاق واقع اولد سنک
درمانی بلدر مرعوم اتام الادریعین طملمدن قان الوب اندن
ذکر اولنه حق ایچرا ایله اتک اغزینی سواکله دردی بغایت نافع
بر درمان دخی زیتون پیراقن الوب دوکوب اندن اتک

دینی

دینی طشم چیتدوب قیلدن برچول پارچه سیله بر خوش
سیلوب اندن اول دوکلمش زیتون پیراغلیه اتک لسانی
اونغدی بغایت نافع **وینه** کچمش اوستا ذکر بر علاجلری
دخی بودر که صومستی الوب دوکوب زیتون پیراغلیه اتک
لسانی اونغدی و غی کبی ایلیم **بر** درمان دخی بودر که قلعطای
دوکوب و اکا بال قشدرروب اتک اغزند سورم نافعدر **الی**
کدنجی باب طماقک درمانی بیاندن در که طماق ماده اینوب
الله غایت الم وروب یمدن مانع اولور امدی قان ماده سی
طماق اینوب ششده کم کر که بر ایری منخ ایله ویا اوچی
میوری چوب ایل طماق دن قان الوب و طماقی بر مقله او
تا که جمله قان اقوب چیته اندن طوز و سماق ایل طماقی
بر خوش اونغوب اگر یاره بول اولوب قان دیکز مه
الله علف اون ویا کچک ویریله **الی طموزنجی** باب دیشکر

التي يميلوب ديش اندن عاري قالورمه الادرعين طمرلندن
قان الوب اندن عقرب النوب كوز اوزرند پشروب بعد
انكله ديشلري واتي اوغلر نافعدر **بر** درمان دغي بودر كه
كبره اوتنكر يبراغتي سر كه ايله سحتي ايدوب وانكله ديشلري
اوغلر **بر** درمان دغي بودر كه چورك اوتي زيت ايله پشروب
اندن بيان كوكي ايله سحتي ايدوب دو كوب و سر كه ايله بوغروب
ديش اتي اوزرينه اوريله نافعدر **التنبهي** باب اتكر لاساني
التند ضفدع ايله معروف قباريق ظاهرا اولدق اكا درمان
بودر كه الادرعين طمرلندن حاجت دكلو قان النوب
اندن قلعطار و مازي برابرجه الوب دو كوب سر كيه
قرشدروب اتكر اغزني انكله سواكله وريله **بر** درمان دغي
بورچاق اوني و مازي و طراشيت و قرض بونلري دو كوب
سر كيه قرشدروب ات اغزني سواكله وريله نافعدر **بر**
درمان

درمان صوقور بغه سن الوب صوايله پشروب و اكملكي انكر
صوييله اصلدروپ برز زيت ايله اتد اطعام اولنه
بو علاج كچش اوستا ذلردندر و الله اعلم **التنبهي** باب
اتكر طود قلري قباروب ششمه منكدر درمان بلدر اكر
ديشلر اتي و يا طود قد شش ظاهرا اولورمه لسانكه
ايكي اوجند اولان الادرعين ايله معروف ايكي طمردن
حاجت مقدارنجه قان الوب اندن آيوه صويني و بالي
برابرجه الوب قرشدروب طود اقه اوريله نافعدر **بر** درمان
دغي پشمدك خام اناري دو كوب صوين چيقروب قورق
صوييله قرشدروب اوريله نافعدر **بر** درمان دغي چام
تخته سنكر دو كومي و بطباط تخي كه عربچه اكا بز بنج دنلور
و جكم چچكي كه اكا عربچه جمد دنلور و چنار يبراغتي
برابرجه الوب پشروب اتي سواكله وريله و يا خود زيون

پیراغی صویله اتک اغزی نی اوغده نافدر **التمش ایکبخی** باب
اتک اغزنا زواید از و چقه که اکا عیجه ضرس الفضول
دیرلر پس شول زواید از و لری سبیله حیوان یم علندن
قالور و غایت الم ویر پس لازم اولان بود که شول غونه سی
وضع اولنان بکستین ایله اندری چهره و اجراع ایله لر
که اول بکستند صفتی بود **قلم شکلی اوله**
الا که قلمدن اوزون قدر و نبائی یار قدر و اگرانی چکد کد
او و انوب کوکی قالورمه اندن الم یوقینه دلد و کد و
اند چیرمه سی ممکنه اول کوک قاله ده انه زحمت ویرمه
التمش اوچبخی باب ات دیشلری کوشکلنوب دیرمه سنک
درمانی بیاندن در امدی اگر براتک دیشلری کوشکلنوب
دیرمه شول ذکر اولنه حق درمان ایله پکشد رملر کرک
که اول درمان بودر هلئت قاضی و شاب دوکوب

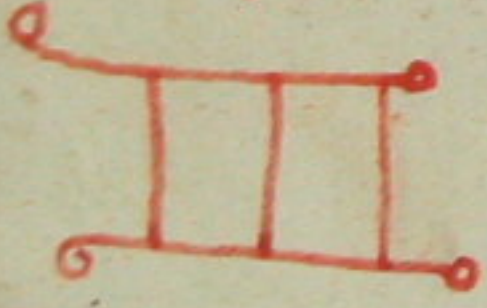
سرکه ایله اشی ایکن دیشلرک دیلرینه طلملد ویرله بودر ماندن
دیشلر قویجه و پرک اولور **بر** درمان دخی چورک اونی
و هلئت قاضی و شاب دوکوب سرکه ایله ارشدروب
دیشلرک دیلرینه طلملد ویرله **التمش دردیجی** باب طماقک
ایچ اوخدن بوغازه وارنجه بکش اولان ایکی وصله
ات که اللوزین ایله معده فله در اگر بونلر شوب قبارمه
کرکد که لسانک ایکی طرفده الادرعین نام طمرلردن قان
الوب تاکه اول شش اکریله اندن قور و کل غنچه سن
الوب دوکوب قورق صویله و یا آیوه صوینه قرشدروب
انکله حیوان لسانک الی اوغده سن **بر** درمان دخی
بورچاق پیراغی و دوکوش مرین الوب شراب بالچقنه
و قنچق اشک سوده قرشدروب انکله حیوانک اغزی اوغده
نافدر **التمش شنجی** باب اتک اغزی قومه سنک

درمانی بله رک که رک شول ذکر اولنه حق درمانی بورنه
 افتد و در اول درمان اسکی نسخه ده سهوا یا زلیوب بیان
 اولنامه **التمش البخی** باب دل کلمه سنی و دیکه یار سنی
 بله امده اکر اته جنون عارضه سی ایروب و علفه زیاده
 اشتها سی اولوب کندی دیشلری ایله دینی کسسه و یا خود
 تکرلنوب باقی اوزره یقیلوب اغزنه اولان کم زورندن
 دلی کسلورسه اصلا اکا بر علاج یقله رلیوب اکر در کما
 یندات اغزنه صوبیدر و اگر دیکه بر مقداری کسلوب اغزنه
 معلق قالبوب لونی قمرسه بر قح اته اندیکز کی اوده قردیش
 ککون دمو را یله انی کیوب بومعنا اوصطع الیه کسکدن
 اولی وهم اته زیاده الم ویرمز و اته کثنه سی کفر
التمش یربخی باب کم دمو زدن اته طماقی یارلیوب
 قانی اقه اول قان کلمه سنه درمان بود که بر مقدار

اون الوب چابوت اوزره قویوب و یاره نکر اوستنه
 اوروب اوست اکدن بغلو قویوب و بوسا چوبی
 و یا خود صاچولر یابنده ذکر اولنه حق قان کسبجی صاچولر
 بر یله درمان اولنه که اول صاچونکر صفتی بود در زاج
 و مازی و سوخته بوینوزد و کوب چابوت اوزره قویوب
 بغلیه ایتیه دکر طوم اندن چوزوب کیده مدت مذکوره
 دفعی اته اریه اونی علف ویره زیرا اریه ویره انی چندلر
 بسبیله جراحت اچیلور بزم ایدوب بحریه قلدر و غم بود و اته اعلم
التمش سکر بخی باب سلوک اته اغزنه ایلشمه نکر درمانی
 بیانده در اکر سلوک اغزنه یا پشوب اته اغزی قانتیه
 نزد بان دمور آتله اته اغزن اچوب اغزی و بوغازیکه
 ایچنی کوروب اکر سلوک ظاهرا ولوب جیقرمه سی
 مکن ایه بو تر دبانکه ایچندن الکی صوقوب قوپره سن

نزد بان صفتی

و اگر سلوک کوزکنز ایه اند بر مقدار زیت ایچوره سن زیت
انی اولدروب انجراچ ایدر و یا خود ساق صون ایچوره سن
التمش طقوزنجی باب انکر در مانند در که ات علفی
بیدر که انی یو تمیوب کیر و اغزندن طشر به آتمقدر
بونک سبی بودر که اتکر اغزندن یا ره اولدوغزندن و یا خود
طماقنکر ایچورسندن جراحی و امردر ارپه سختلکندن
انی یو تمغه مجال بولیب کیر و اغزندن طشر به اثر
بونک درمانی اول علاج ایلد اولور که اغزنی یو شتر و
جراحت اوکد و ریجی اشیا ایلد در کرم یاغی ایلد شکر
کبی و یا غنوب رتی و بادم یاغی کبی بونلر قتی نافع
و مجربدر و کچش اوستا ذلر دیمیلر در که پنجر صولیا
و نظرونی اتکر بوزنه اقد و ریلد **تمشنجی** باب برات
کلواکن صولر لقدم اول صو بوغازندن کچموب
بوزندن

بوزندن کیر و جقد و غی درماندر اکا سبب بودر که عرب
اتلری کبی کم ایلد صولچکد معتاد اولدوغزندن پس
کرکر که صولر متی و قشند انکر کمنی جقروپ صولر ایلد
و یا خود طماقند و بوغازندن جراحی لری اولوب صو
اول جراحی ایدر کچه انی یوده سیوب کیر و طشر اندوغی
اول جراحی اندر انکر درمانی دغی اغزندن یمنی طشر
آندوغی کبی ایلد اولور بومقاله که یتش بر بادر اوش
تمام اولوب بوزندن صکر دغی جزو ثانیته مقاله سنه
شروع ایدم کامل الصنائین ادلوکتابک اصلدن
نقل اولمدر **ایکینجی مقاله انکر باب اولی** بامده اولان
سراجنه نکر درمانی بیاندن در که اکلا السند بوغاز
مجاور اولور پس کرکر که اکلکی اوسط ایلد و یا قزمش
دمور ایلد اوزون اوزادویه یاروب سول شرطله

سراج اول و غنی بردن غیری کسمیه اندن ایچ درئی سراجیه
 ایرنجیه دکر طر نقله یاروب و قوپروب از رازر هچروب
 و اندن صافند که شاه طهم برقی طوقندرمیه زیر شاه
 طمر لایکی طرفدن اککر کوخاکر السند در اگر بو طمر کیلورسه
 بی شکر حیوان هلاک اولور انی کسمدن حذر این اما طمر
 یاریه نسنه لازم کلز قانکر کسمیه سی قابلدر طمر دخی اوکلور
 وات اندن رحمت چکن اندن سراجیه برینی بر خوش قازوب
 پاک ایدوب سراجیه دن اصلا برستی قومیه زیر اندن شی
 قالورسه کیر و بتوب حالت اولیسنه دوز اندن یارونکر
 ایچنی آتشله داغلوب وطن دن انکر اغزنه دخی
 اود ایله داین چکه و اتکر اککلرینه هر طرفدن اکیشر
 مطرق داغلیه اتکر کرد انی دخی داغلوب تا که هر
 طرفدن سراجیه نکر سرائتی کیله و اگر سراجیه اتکر

کوزینه

کوزینه ایرمش ایسه و یا خود بر آخرین سرائت امش ایسه
 اول مکان طمرینکر اوستنی ذکر اولند حق کی اوزون
 اوزادویه نرد بان داغلیه سن که اول نرد بانکر صفتی بودر
 و اگر سراجیه دن کوز ششوب و اگر سراجیه دن کوز ششوب
 قیائنی ایسه و دخی اتکر یکانی ششکر ایسه چوم لرینی
 اود ایله داغلیه و اگر سراجیه بر اور بجی طمر اوستند دکل
 ایسه اولیری اتش ایله دورته و سراجیه کیلوب اوپنجی
 کوند اندن ماده ایشله یه قیل چلدن بر پارچه ایله کیلوب
 پاک ایدوب اندن اککر و قطران ایله باصیله و صاغلنجیه دکر
 هر کون انی پاک ایدوب سیلنه و ایچند سراجیه اولان کوزی
 ساده یاغ و اشق قاضیسیله سورمه لیه بودر مات
 کوزی سراجیه دن پاک اندر و یا خود ذکر اولند حق سورمه لکر
 یا بلندن بر حار سورمه کوزینه چکیل بزم کندی اندکن

محتب سنی بود در داند علم **دیکتی باب** سقاوی در مانی بیانند
 اکثر السند و یکا قلده شش ظاهرا و لفظ مبرد با صغیر کر
 بر لیه و یا خود شول ذکر اولند حق با صغیر الیه علاج اولنه
 که صفتی بود در ازوی و قر برابرجه الوب مدر و سرکه الیه
 یو غروب و یا خود کشنج صوفی و دنگوا و زو منکر صوفی
 و ازوی و خطمیه الیه یو غروب کونده ایکثر کره شش
 اوزرینه اوروب اوچ کونده ذکر اول شش زایل اولورسه
 خوش والا انی یومشد در شی الیه علاج اولنه تاکه ایچنده
 اولان ماده حل اولوب پشه پس ایچنده ماده ایشلیوب
 و حل اولوب یومشانده تشرله اچوب اول ماده
 اخراج اولند انی تلین ایدجی اجزا بود راکی ماده
 روغن الوب داند چاهرا الیه ارتدروب اوریل و یا خود
 کوکرجن زبلی دوکوب تاوق یاغنه و رتدروب استی الکن

اول شیشه سوروب پس یومشانوب ایچنده کی ماده حل
 اولند قن قزمش دمور او جیلده اچوب و صیقوب تا جله
 ایچنده اولان ماده طشر حقیقه اندن ایچنه قطران
 اقدوریله تاکه قیلان ماده پشوب حقیقه اندن بولاهی
 ایدروب اوره که شنگار و بال مومی زیت یا غیلله
 ارتدروب پشروب بز قیل اوزره قویوب یا ایدر صوفه
 ملهم یاره نکر ایچنده و طیشند اولیحق جمله ماده چوب
 یاره اوکلیوب خوش اولور شول ذکر اندیکر استی
 سقاوینکر در مانلدیر اما بارد سقاویه لازم اولان
 بودر که اشبوز ذکر اندیکر ملهمی یاره نکر طشر منه
 اوروب و اتکر بورنه کل و یا سمن یا غلرین اقدوریله
 ویای فصلندن بنفشه و کل یاغی کونده یا رم نوکی مقدار الیه
 استعمال اولند تاکه سقاوی ایچودن کسیده زیر با مرده

ستاوی سره اولدوغی سببدن ایچرودن اچیلور حرارتی
 اولماغله ماده پشوب چمغه قوت بولمات دغی
 انغزندن کوپک اتر پس لازمدرکه تازه رند و غروب دغی
 وشکروند ایل اکر انغزی ایچنی اوفه **اوچنی** باب خنازیر
 دیدکری یومری درمان بلدر بر بومرض اکثر طایله اولور
 اتری یوشق وکوده لری اینجه اولدوغنددر پس لازم
 اولان بودرکه یومریتک اوستند کی درئی یاروب اذن
 اوصطحن اوجیله انی کوب و جملن چیقروب اثریت
 قریوب غصنجه قاناقه اکا قان کیچی صاچواورلر
 که صفتی بودر انا قریوغی وزاج و مازی جملنگا دوکوب
 یاره یه اورلیه و یاخود مخلذ ذکر اولند حق صاچور بایند مطو
 اولان صاچورک برلیه اوله پس قان دیکوب کسلکه بولای
 استعمال ایلر که صفتی بودر جام صاقری دبالومی وزفت

وثرنکار برابرجه الوب زیت بولانغیله پشروب یاره اوکولنجیه
 اورلیه **دوبخی** باب خناق درمان بلدر خناق برهارمضه
 که اکر بوغازین ششدر و قوتدر بر قتال مرضه رادی
 انکر درمانی بودرکه اکا مبرداشیا ویرمک و ملاطفله لشم دن
 تلین ایتکر بنفشه یاغی و صورقن اغاچی یاغی که براسی
 دغی بیان فستقیدر عربجه اکا دهن البان دیرلر و حنا
 چچکنک یاغی اکر بورننه طمزدروب و انغزی ایچنه توت
 ربی و بادام یاغی و تازه کن یاغی و شکر ایله بادم یاغی
 اقدروب و بوغازک طیشنی ساد. یاغ و شیر لغانله و یا اچی
 بادم یاغیله سوروب مرهم اتام ذکر اولنان خناق درمانه
 اکر بویننه خناق ایپکنن چروب طبعدی بودرده درمان
 اولغه اول ایپک ایل ایلان بوغشدری برخوینجه علاجه و ات
 صاعلنجیه ذکر اریه وریوب انجی یونجه و قش یه اغناک
 تازه سی دهند با و قصل وریلر کر **بخی** باب اکر اوکسرک

مرضی در مانند بیانند در بواو کسرک اوچ نوع اوزر در
بری صوقدن وبری استیلکدن وبری ریه ده حدوث این
المدندر ریه دید کلهی قمر جلوس بتشکر اولان قزل جکر در
بوزلرک هر بر نیک در مانی ایر و الووب ککر که بر بر ذکر و بیان
قلیه لم تا که هر بر نیه ککر اولان علاج استعمال اولنه پس صوقدن
اولان او کسرک در مانی بود که شول مجرب قیناری ویر ککر
صفتی بوی و رازیانه و انسون هر بندن بر رخو بیان کوکی
و یار پوز کوکی هر بندن یار مشر خرد قیندوب و سوزوب
اندن اکا شکر و ترکیبین حاجت مقدار ^{اول} صویه قاتوب
اوچ بطمان دکلوانه ایچور لیه وعلفی بهر کون بر مقدار قورو
بورچاق و بونی ارپیه قاتوب اطعام اولنه و هر کون بوشته
زیتی کل یاغی و یاسمن یاغی یار مشر نوکی اقدور لیه وینه گاه
اولورده که ایکی شاه طهر لکر اوز لرند بر رنقطه د اغلر دق

وینه

وینه صوقدن عارض اولان او کسورک **بر** در مان دخی بود که صریح
وزیت وارد چ اغاچی که عجبچه اکا ابل دتلور وکون و نامخوه
بر ابرجه الووب بش بطمان شرابه قیندوب بود در مان الیه اته
علاج اتکر دله وکلن کیجه یاروسندن صباحه که علت ویر میوز
اندن صباح و قندن اشبر قینار دن یارم بطمان اوچ بطمان
صوقا لمن شراب الیه ایچور لیه نافع در **دخی** صوقدن حادث
اولان او کسورک بر در مان دخی بود که مازی و حلیت قاضی
وزیت و رازیانه بر ابرجه الووب دو کوب و بال الیه یوغروب
یوالق حبلر ایدوب و اول دموردن دوزلر دن نرد بانی اتکر
لغزنه قویوب واکر صوقوب شول یوالق حبلر دن یارم بطمان
یوتدور لیه اما او کسورک استیلکدن ایسه نشانلین بلند کدر
یومرده تا و قدن چقد و غی وقت الووب قبرغی یومشا ینجیه کدر
اوچ کون سکه ده قویوب اندن یینه اول دمور نرد بان الیه

اندر اغزن اچوب هر کون درت یومره یودریله نافعدر وینه بر دران
دخی بودر که قور وانجیر و شمشنی صوده ایصلدوب واول صومیک
اوزرینه بر مقدار بادم یا غلیله درت یومره نکر بیاض و صروخی
قانونب اتد ایچوریل و بومر صده اتد بورننه بنفشه یا غی و حنا
چچکنکه یا غی اقدوریل تا حارت سوئوب زایل اوله واکرا و کورک
جکسرخ که ریه ده بر جراحندن ایسه اکا نشان اودر که اغزن
کپکری بر بیاض ماده ویا کوپک چیمپس درمانی بودر که یوغازک
ایری کوی اوزره اوسدن بر نقطه و آلت طرفندن دخی بر
نقطه داغلیوب اندن بیان کوی رتی بادم یا غلیله ایچوریل
ودخی قول آتی البیان تجربه اتد یکن درمانی ایدوب ایچوریل
صفی بودر بر بطمان قور وانجیری صوده ایصلدوب ایزینه
قویوب اندن اول انجیرک خاصیتی صویه چقنجیه در قرندروب
سوزوب بعد اکا اریه صوتی قانونب اندن طلع غباری ایل

بیان کوی رتی قانونب که هر بندن یا مشرنوی اوله بعد
درت یومره نکر صرو و بیاضنی قانونب اوج کون اتد ایچوریل
اکرا اوج کوند صاغلزیه یدی کوند در ایچوریل غایت مجرب
ومفید در وینه بومر مرض ایچون بر درمان دخی بودر که چام فستق
و کثیر و صنع غزی و بیان کوی و بوی و پنبه جکر دکی و قوغندن
صویس بادم و نبات شکر بر ابرجه الوب دو کوب بر نوکی
مقداری ایکی بطمان سود ایلله اتد ایچوریل نافعدر وینه بومر
ایچون بر درمان دخی بودر که سمز اوتی صوی و دلوجه بقله
صوی که عرچه اکا ترمس دنلور اوزرینه بر مقدار بور جاق
اونی وکل یا غی قونیلوب استی صوایله ایچوریل و اول
او کسر که اکا علاج فایده ایشیه درمانی بودر که ایکی نوکی
دقی الوب استی صوایله حل ایدوب اکا بر مقدار زیت قانونب

انه ايجوريله نافدر ان شاء الله **البخى** باب ات قصه سكر دمان
 ليدر كركر كه كوكبي اوزر و اتش ايله اكي مطرق و اغليب اندن
 قولان الشداكي اكي طرف طمر لهندن كه عرچه انلم الحازم دلمور
 حاجت و كلوا قلمون قان الوب اندن اوزم اصره سكر تازه و الله
 بيدروب اكر انكر زمانى و كل ايه شول نافعه رماندن ايجوريله
 كه صفتي بود و قرق دانه لري كه عرچه انبر باريس دلمور و دخي
 انار دانه لري و قرق دانه لري و فستقك طيش قيوغى و يارپوز
 كه عرچه نفع دلمور بونلر كه هر بزندن بر رجز و الوب قيندوب
 شكر ايله ايجوريله و ينه بر مجرب درمان بود كه مكنون و فستقك
 طيش قيوغى و يارپوزي صايله قيندوب و بخرنوب ربي ايله سوزوب
 ايجوريله نافعه **يدبخى** باب ات صوابچر كن قور بغه يوسه
 و علامتدن بلنه بخت او ستاذلر انكر علاجى خصصه شول
 و عياله در كه صو قور بغه لرين الوب ينه صايله بشروب اندن
 زنگي

اتمكى اول صوابچند ايصلة روي اندر يدر و ريله نافعه ر
نخى باب ملدن حاصل اولان موقه مرضى در مانند و اولانكر كه
 اكا حار علفله و يريلوب بوي و بور چاق كبي و انكر اوست
 طود اغي اوزره درت مطرق و اغليه كه اوزون اوزادويه
 اوليوب عرضاً اوله و انكر بورزنه شراب و صغله ياغى كه بخرجه
 اكا ميعه السايه دلمور طلمه تروب و ياغى كل ياغى و زعفرانى
 اقدوره بزم بخرجه اندر بزم بود و ينه لازم اولان اكي شاه طمرن
 قان الله **طوبخى** باب صوق شدا تندن طواره حادث اولان
 قصر ديد كلري مرض كه اسكر بيلي وال و ايا قلدري قور يوب
 طومر اولور كه كه كه فى الحال اتى براستى رده قور يوب چور
 ياوشاه كه عرچه اكا شيخ دلمور يا قوب توتزدروب و ينه
 چالي ياندرروب كچه لرو عبالر انكر صرينه و بوننه اوروب
 و حار علفله و يروب بوي و بور چاق اوچ كوند و كير يروب

اوج کوندن صکن اول بوست زایل اولوب و بونین اشاغه
 طوب صاغه صوله دپردسه انی برشی الیه بغلیوب انجخت
 چون تی یاوشاه الیه توئوزد رب و بونینه که و عبالر صاروب
 خوش اولنجیه در و اگر بوست قتی اولوب بونینی اشاغه طوب
 دپتمزه و کوزنک نظری ترسنه دوتوب بوزنلر نیکد لوکلر
 اچله اولوقت بونینی و قولقلدی اراسی و صرتی زیست
 و صرمت و طوز الیه یاغلوب و یاخود اسکی ساد یاغ و کون
 و سداب و طوز الیه سور و بونینه قون پوستی صاروب
 بوزننه کل یاغی و یا سمن یاغنی اقدوره و یا شراب و نظرون
 و زیت طلله روب اندن صغریاغی و ارچ یاغی چتلمک صغنی که
 عجب اکابطم دیرلر بونلری قیند روب سیر کوده سنه
 سور لرنافدر و دلمدر که ساد یاغنی جزو یجیه اصد روب

صوایک

حیوانک قولقنه اقسه غایت نافع و اگر ایکی هفته مهر و رندن
 صکن ذکر اندک یاغله و تدبیر لر و اتی علفلر کار ایتوب
 صاغله که کر که که قور و غنکر دی یا نند ایکی مطرق
 و که انک اوره سند ایکی مطرق و اموزینه قریب کرد ان
 دبنه ایکی مطرق داغلیه بعد یاغله و توستور الیه
 و عار علفلرله صاغلیجه در مداومت اولنچکش اوستا در
 بر حیواند بومرض عارض اولدق حیوانی فشقیه کوموب
 ابحق نفس المغه بوزننه سی د کوموب بومنون ال اوزره دی
 کون کوملو قورلردی اندن چیقروب سول ذکر اولنجه
 یاغ الیه یاغله در لر دی که اول یاغک صفقی بودر طکوز یاغی
 و جام صاقزی و چتلمک صاقزی و طوز برابرجه الوب دوکوب
 اود اوزرند اریدروب و جمله اتک کوده سی قیللوریندن غیری
 سوروب و بوزننه سول ذکر اولنجه در مانی اقد در لر دی که

انکه صفتی بود بر و نظرون و بوی برابر به الوب سختی ایدوب
استعمال ایدر لردی **اوبنجی** باب هوا و صودن حیوانک طهر لری
بور یوب تشنج اولدقم انکه در مانی استی مکان و تو تسمی
و یا غل و ذکر اندیکن حار علفله در نته کم مقدمات ذکر اولندی
و بومرضه داغ او رکه حاجت یوق **اون برنجی** باب دایم الحودق
مرضنک در مانن بلدر بونکر دخی علاجی اوصطی ایل یار مق
و یا فرمش دمو را وجیه و اکا قریب اولان طری اتشله داغلیه
اون یکنجی باب ثعلب در دنگ علاجه در که بومرضدن
حیوانک توی دو کلویر اکا در مان بود که و لکو یا غی ایل
و یا طکوز و ارسلان یا غلیه سوریه **بر** در مان دخی ایت
یا غی و چتلمک دانه لرنیک یا غی ایل سوریه **بر** در مان دخی
بری تخنی و کمان تخنی ایت و آو یا غلی و دقند یا غی و سیلخاه
و دغفرانله سور لرنافدر **اون اوبنجی** باب یله قیلادی

رکنه

دو کلمه سنک در مانن بلدر امدی باش و یله نکر قیلادی دو کلمه کیم
کر که کر که باشی و یله بی طیلو صوالیه و خطمیه ایل یوب
ایه کوچی صویله کیم بچه اکا ملوخته دنلور و یا خود اوغلان
سدوکی اشکر سدوکی ایل و یا پنجر صویله یوب یونلوب
یا کر اولدقن صکرات یا غی و یا دقند یوق سنک یا غی سوریه
و یا خود چور که اوقی ایل و شیرلخان ایل سوریه و یا بود کر اولدقن
در مان ایل سوریه که صفی شیرلخان بر بطنان و شیرلخان تغلی
که اکا کبه دنلور یا رم بطنان انی شیرلخان ایل ایدر ووب
اوزرینه بر در هم زعفران و بر چکر که عنزدوت قاترب قویق
یولیه قدن صکر یا غلیه وره انکر قلی بیوب اوزانه **بر** در مان
دخی دقند یا غی وات و دوه قوشنک یا غلین الوب انسان
سدوکی و پنجر صویله یولیه قدن صکر سوریه نافدر **اون**
در دنجی باب کیدان المنک در مانن در بن حقیر چند ان

طوار که مردم که تکرار نمکن و یا ایامی صیرلوب سر و دست نمکن
و یا بیلدن بویونلری اکیلوب چوغی یشایوب هلاک اولدی
بکمت اوستا ذلر انکد علاجی خصوصت دیمشله رکه اتی بونجی
اکری اولدوغی یاننه یاتوردوب و کردان اوستنی برخوش
باصوب تاکه سکوکلمینه یرینه کله اندن بویون اوزنلغی تخته
دوزوب و اول تخته لری کجه ایله قبله روب بونیکه ایکی
طرفدن محکم باغلوب قویوب و ملین یا غلله اتی یا غلوب
اندن زیت و بلجم و ساده یاغ الوب و انده جاطر و متلی بویاغله
ایچنجه ارتدروب سوم و بن بلدوم بودر که بویون خطر لوستید
دکی حیوان اندن نجات و شفا بولسا **اون بونجی** باب شانگاه
قبار حنی درمانند در اتکر صرند ظاهر اولمچ انکد ایرینجه
تکلیتی کوب و بویا صقونی ایروب اوزرینه اوره که ازوی
وتر و تراب ایله اصلمن انجیر دوکوب ملهم شکلی ایروب

برچایوت اوزره قویوب اوره نافع **اون البخی** باب الکمان
دره نکر علاجی بیانند در ذکر اولنان دره ایکی اموزباشلرنیکه
سکوک اوز و انقدر پس اکا درمان بودر که سکوک اوز و انوب
دریدن طش حیدیه انلری قویوب حیق برضق
سکوک قومیه اندن ملهمر بایند ذکر اولنجه حق ملهمر برینی اوره
واکر سکوک اوز و انوب ایچورده قالمش ایله لم ایروب پکشدورچی
یا قولله باصه **اون بونجی** باب ایکی اموزده شظانک درمان
ملهمر راهی ککر که اوزرینه لم ایروب پکشدورچی یا قولله
که صفتی بودر قرق کونک و چام صاقزی و ایکی قرداش قانی
هر بزدن برر خرواش ایله ارتدروب و بر معده ارجهش قاقوب
برچایوت اوزره قویوب یا پشوریله اتی چیتروب دکر که
لازم اولدوق اتی صولیه یویوب یومساندق قویوب غیرین
اوره خوش اولوب صاغلنجیه ذکر اولنان یا قوی اوره سن

اون سکنجی باب قول کوئی در مانند در آمدی بر حیوانک
الی و یا ایغی طوبعدن و یا امزدن اوزیلوب چیق
اکا در مان سلجم یاغی و کمان یاغی و ساد. یاغ ایله بر خوش
اوغوب یاغلدوب الملو اولان ال و یا ایاقه بش کونه دک
پیوند طوبوب بودر مان ایله سکوکه سینه کلنسه اکازقه
یا قوسی کرکه صفتی بودر قره کونکه وزقت الوب حدنه
ایرنجیه دک قیندوب اندن چابوت اوزره قویوب اول
اوزیلن یرم اوره سن و اوزرینه قر قلمش یا بق قویه سن
اوج کونه دک حیوانی یا تور تمیوب ایاقلری اوزره طوره در و
اندن الم اولمیان یکا دن ایانغه پیوند طاقوب یدی کونه دک
کره دوریه اندن استی زیت ایله اول یا قوی قویوب اوت
درت کونه دک دکین اکر قلاوح بولموب صاغلنسه قول
باشند مراد اندو کلر کبی برشمه و یاغور غونه لرین یازیه حق

داغله

داغله که انرا غندن بری ایله داغلنه اون طعوزنجی باب
الزق المنک در مانند در اندر علاجی ذکر اولنه حق یاغله
و یا ایکی ساد. یاغ ایله دانه چا طرا ایله اولور زیر بو یاغ غایت
میلندر اکرا و کیلوب صاغلنسه بر مق کیم جک دکلو حیوانک
اموزینی یاروب و اکا بر قش صوقوب اغز که نفسیله جکه سن
تا اکا دک که ایجرو با توب اند یا شق ایلمش اولان دری
یوقمویه سینه کله اندن یاره اغزله ازاجو زیت و یاغنت
یاغن اوره سن وقت حینجه اکر قش و اکر یایی بودر در برضه
که حیوانک در و نند بمنج اولان یل طیش سمتنه اوروپ
حرکت اندک حوانک الدی و انقلری و بعض یرلرین قباردر
اول قبران یرلری نشترله اچوب بر قی یرندن قان الله
تا اول لیجیه کید حل اولنه اندن طوز ایله اوغوب ایرتیه دک
قویوب اندن زفته بولا شق چابوتی صوقوب قول باشند

و دوشیلان بر لب یقین آتش طوب اوج کونه در بر شکل اید و
 اندن اکا کرشان و سیلقون و شیر لغان اوریل و یاسر که ملای
 پس دری پاک اولجیه در بر بدیری اتمد کرک **یکدیگر** باب
 برات برای آموزند دیشلیوب آتن قوپرسه و یا خود بر الم
 سبیلله اقتضایه کوم درمان ایچون حیوانکراتی قرمش
 دمر اوجیلله کسله کرکد که قابض علاجلله واتی لحم
 ایدوب قاور ریجی باصفولر ایله درمان اید باصفولر کر
 بری بودر ازوی ورم و اشق قاضی برابره الوب
 سرکه ایلله ازوب و سدر ایلله یوغروب اوزرینه یا پشد وریله
بر درمان دخی جام صاقزی و ازوی و بالق توتعالی
 برابره الوب صوالله آتش اوزره حل ایدوب و اکا جیش
 قاتوب یاره اوستنه یا پشدوره قویوب صاغلیجه غری
 علاجه حاجت یوق و یا خود زفت یا قون اوروپ
 رند

اندن اوزرینه بر شمشه داغلیه **یکدیگر** **برنجی** باب حیوانک
 برکوی قوپسه اندر درمانی ممکن اولورسه اول قوبات
 کوکی رینه دوندروب اندن قوی و قابض یا قور ایلله
 علاج اولنه که صفتی بودر چتلمک صاقزی و جام صاقزی
 و داند جاطر و اشق قاضی و قافیا و مغاث و انکی قوراش
 قاتی برابره الوب قیندوب اندن اکا جیش قاتوب
 استی انکی اوزرینه یا پشد وریله و اول کوکی قوپش بری
 محکم قایش و چا پوتلمله بر خوش صاروب بوضوال اوزره
 اول اوریلان یا قوی بدی کون قویوب اما حیوان
 دیر نمک کرک پس بدی کوندن صکته اول یا قوی کیدر و
 غریب اوروپ اوج کون طوم اندن هر اوج کوند
 بررکم اوتوز کونه در یا قوی دکدروب تاکه قویان
 ککر یزند ثابت اوله قرق کونه در کیدر و کور یزند بر

قرار اولدوق شول نطول صوبيله اوليري يويوب تاكه تاز
 قالب قوروميه اولانطوكد صفتي بودر اوزك برونكي بوي
 و برنوف و شراب و كيك بر ابرجه الوب صوايله قشندوب استي
 اكن انكه اوليري يويه اذن اتي ازر ازر كزد و ريله و اكر
 اوتوز كوندن صكتم او كيوب اقصق و الم زایل اولمسه قوپان
 كوكه يقين اكاسرافق داغ باصيله كه خورما افاجي شكلند و باشه
 پس داغله قدن صكتم يري كون قويوب تاكه كامل قرق كون
 اوزرينه كچش اوله قوپمك مدتي بودر بوندن صكتم صاغلمسه
 اول حيوان خير قالمز بوغلمقدن اوزكه چار بوق كرك خاص
 ات اولسون و كرك بار كير اولسون **يكيمي اچيني** باب اترك كوكي
 او و انق درماند در اكرات كوكي و يا طوبقك كوكي
 و يا قصه قابورغه او و انسه اول حيوانه علاجه دن فايده اولوب
 اند خير قالمز و نه ال و يا اياغك اوز و نرق كوكي بالكلية
 قويله.

قير يوب او و انسه اند دغي خير قالمز اما او انق اوزون
 اوزاد و يه اولوب و بالكلية او انموب كوك يارلسه بر
 عير دهر در لکن قوپق درماند ذكر اندك يار قورل
 اوزمفله و محكم صرمفله اميد يري و اورد كه خوش اوله
 پس ككدر كه تخم دن و يا خورما جهر يزدن چيوقل قيرلان
 كوك اوز نلغجه دوزوب و هر طرف دن اكر اوزرينه محكم
 باغليه قويوب قرق كوند كه خوش اولوب صاغلمسه شكلند
 اولان عضوه يقين داغ اوزيله و داغله قدن صكتم اون
 كون دغي قويوب تاكه اوزرينه التي كون كچش اوله كوك
 او انمسا مدتي بود كلودر اكر او كيوب قاوشمسه
 اند خير قالمز بيش اولسن **يكيمي اچيني** باب الكرك در مانق
 بلدر بوكر ك ديد كلري بر المدر كه دير كد باشنه ماده قار
 نزول ايدر اكثر بو معنا ارپه و علف كشتدن عارض

اکا علاج بود که اندی از راز و یروب وشول کرک المند
 با صقور با صوب تا شش زایل اولد و حیوانی صوق صوبه
 کیدر ووب اوج کون کامل المجه اندی سن اگر الم کتمیوب
 دره اکسلسه ملینلردن و یا خود شول ذکر اولند جوق
 ملینی استعمال اولند که اسکی سادہ یاغ و دانہ جاطر و کوز جن
 زبلی استی ایکن یا غلدوب غایت ملیندر اگر فایده و یروب
 اندی یومشد و ریمه قزمش دمو را و جیلہ اجوب ایچند
 اولان مادہ یی جیقروب اندن بال و عنذروته بولاشق
 فسیلی اکا صوقوب و یا ات ریجی بعض ملهرا اورسله
 منوال شروع اوزره مادہ جقوب و لحم اولوب اوکولجنه ذکر
 بونکله مداومت اولند و ذکر اولنان کرک یومرسی ظاهر
 اولوب درمانند اهل اولند بعض اوستاذ لر اندی
 کومدیلر که اول یومرسی یا زروب اخراج اولند و یا قویجه درمان

اوروب اول درمان اندی یوب ازاله ایدر وینه اندی کورشم که
 ذکر اولنان کرک یومرسی ازوب بیومکله اکا قیلدن بر بوغوم
 کچروب طیمشدر اندک طریق بود که قزمش دمو را یله اندی دلوب
 او بر طرفنه واریجه قیل کچروب اندن دلوکن بر بوغوم بورلش
 قیل قویوب صباع و اخشام اول قیلاری یاره اوزره دپردوب
 طاغده و ریمه بو معنا چور وک ات کیدریمه سی ایچوندر کوب
 جقریمه سی قابل اولما مغله بوقیلی انچون اندیلر تا که اول قیلار
 دپردوب طاغده قچه چور وکرات اکسیلوب اولات تمام زایل
 اولدقدن صکر یاره قاو سدریجی ملهم اورلن کرک شنگار ملهمی
 و یا د اخلیون ملهمی کی ان شاء الله بو ملهمی محکمه ذکر ایدر
یکری در بنجی باب کوکس سراجیه سی درمان بلدر ذکر اولنات
 سراجنه علاجی دخی باش سراجیه منکدرمانی کبیر که درئی
 اوسطم و یا اتشله یاروب و طرناق ایلہ دری السند اولان
 حاجت سراجیه اوزرندن کیدر دوب پس بریق سراجیه ایدر کع

آهسته آهسته طر بنقله قور یوب لکن صاقنوب کوکس طری
 که القناه ایله معروف قول کرکنه مجاور در اکا دکیه
 زیر اول طر جکن متصله کسلورسه حیوان هلاک اولور
 تحقیقا شاهد ایشز که اول طر کسله ایله قان بوشانوب
 عاقبت قان کسلوب لکن طر کسله قان مغله حیوان
 یشایوب اولمدر پس سراجیه بی جقوب یری پاک اولمدر
 یاره نکر ایچنی اود ایله داغلیوب وینه لشم دن آتله
 اوزرینه داین چکیله واکر دویشد بر طر اوره وبار
 طر آموزه در و غیری بر بوکله اول اوران طر اوزر تلغی
 نرد بان داغ اوره نیکم باش سراجیه سند ذکر ایشز
 و سراجیه نکر سار چیقان کوز لینی اود ایله داغلیوب پس سراجیه
 کدر کن صحره اوج کون قویوب تاکه ماده ایچند ایشلیه
 ماده ایشلیجه انی بر خوش پاکلدوب قطران و کرج ایله
 بملیه

باصیله اندن هر کوز جقد قه اهل ایتموب دلنه تاکه
 قور یوب زایل اوله **یکری بشنجی** باب کوکس زبیه ایله
 معروف یومری ظاهرا اولدقم انکر درمانی بودر که اوزرینه
 مبر دامتار اوروب کشنج صوبی و خولان کی و یاد کو اوزرینه
 صوبی و صیقله یاغی و یا صرو باطنی و سرکه و یا خود اکابو
 یا صقوی اورمدر که صفی ازوی و قر و یکینج و مقل و مغا
 و اورغلان اشی که اکا جا و شیر دلمور و صنع عربی و خطیه بر ابره
 الوب سرکه ایله دوکوب اول یومرینکر اوزرینه اوریلد و کجمن اوتاد
 لر انکر علاجند و عیله در که انی آتله اورتا مندن اچوب
 چوم سنه دخی آتشی ایله دایم چکوب اچیلان برده بال
 و طوز قویوب اما بو علاجند مخاطم و امر فی الحال حیوانی
 هلاک ایدر اولدر زرا شول کوکس زبیه سی حرارتدن
 و استیکدن حاصل اولور یور که دخی یقین و مجاور در
 اتشدن و یا رملقندن زخمی بالکطیه از ره الهی من داد

اولوب هیوانی اولدرر اما تیرید و تلطیف الیه علاج اولنسه
 ساکن وزایل اولور چوق اتلر کومدم که بودم ده بیست
 اولوب ویشامیوب ها کد اولر یکر **البتی** باب
 حکم مرضه علاجی بیاندن در بو مرض علق کثر شدت
 و صودن حادث اولور برات بودم ده اوغراسه کر کدر که
 الیک کوندن اتلر بوینه ایپ کچروب برز صقوب و بورتنه
 کلاب الیه کافرا قدروب و یاخود صفراودی الیه صوغان
 صوبی بوزینه طمعه دروب اوچ کون اکا ارپه ویم ویرسوب
 انجق علقیشل اولتی و یونجه و قش اوچنکر پیراغی اوله
 بعض کمنه لدغی شاه طمر لردن قان الورر زیر ابو مرضه
 قان طمر لده چوغلور اوچ کون کچوب مرض منحل اولنسه
 ذکر اولنجه ایستای صوایله قیندوب و اول صوایله اموزلرین
 یولیه اول استیا بونلدر اوزملک و بیان یاربوزی که عجبچه

اکا نفع الماد نلور و سداب واسکی انجیر و کپک و برنوف
 برابر هالوب صوده قیندوب صواستی ایکن اموزلرینه اوروب
 یولیه اندن هوا دگمک ایچون عبا و کچه لرله برنوفش اورتوب
 صودن صافله زیر اهو طوقتی اندر یوست و سختکی
 مزداد اولور یری کوندن کر بر صوبی اصیدوب یولیه اگر
 یری کوندن یومشانوب حل اولنسه ایکی اموزینی ملین
 یا غلرله یا غلر وب که اوردر یاغی واسکی ساده یاغ و لجم
 یاغی الیه اوغیله اندن الصفا قین طمر لردن حاجت مدد
 قان الله بعضی لدغی الوحشیات طمر لردن قان الورر
 بعضی لدغی طباندن قان اقدردن طماندن قات
 التمدد فی اوچ نوعد یری بودم که طمر لردن کوب
 و طمر نکد اوک طرفدن قان الورر و بعضی طبات
 دور ناسدن اگری بچا غله الورر مرحوم اتام نشترله

طبا نکر اور تاسدن الوردی اتک تمام طرفن کوب طبانی
با کلدکن صکر طبانکر اور تانجه درستی نشتر باشیله
صوبوب و حاجت دکلوقان المقدن صکر نشتری رف ایدر
واول درئی برینه قاوروب یارویی پیا ندروب صاچونر
ودرماننر قان کیلوردی بومعنا قودن یکر و آسانر
بعضی در فی القناه طمندن قان الورلر اول طمدر فی حیوان
دیزینکر یوقار و لغند درت بریق دکلودر پس انی
اوصطع ایل یاروب اول طمظاها و اول قدم چوالذله
دلوب و حیوان قلی الی بغلیوب حاجت مقدار نجه اندن
قان الورلر و قان المقدن صکر اکاچابوت صروب
بغلر **یکری یدنجی** باب اتک دیزلرنه عارض اولان عظام
درمانند در عظام اودنر که دیزک کوزنده بر سکوک بتکر
که اوزون اوزاد ویر اولیوب عرضا اولور اندر علاجی اتی ایل

محل

تحل نمونسی یازیلان داغ کی عضاد اغلندر اول نمونده بودر
یکری سکرنجی باب الکوت
دید کلری مرض درمانی بیانند در بود فی بر دکر می کور
دیزک کوزنده حادث اولور سینه اندر علاجی اتشله داغلمندر
اندر اوزرینه تول نمونسی یازیلان داغی اور می کرک و یاخود
کشی مراد اندوکی داغی اوره **یکری طقوزنجی**
باب انصبابه نکر درمانند حیوانکدر بر عضونه ماده المغله
شورور انی بر بارم باصقوا یله باصوب که شیشه نافدر صفی
بودر ازوی و مرسدر و سرکه کی و صوق صوبه کیر دروب
علقی ازاز و یروب با ستم اولان النواظر طمندن قان الوب
جوق کن دوم بوتد بیر الی زایل اولور و اگر زایل اولیوب
ماده جمع اولسه انی یا غلله یومشد روب نشتر له اچه
اوتوزنجی باب برات علفدان طاشنه دیزین اوره کرکد کرکه
میرد باصقو کرک بریله انی درمان ایدوب اگر فایده ویر غرسه

اسکی سادہ یاغ و دانہ چاٹر و زیت و صرستی و کوکر جن زبلی
ایک یوم ستدروب و پچند دن قان الوب صباح اختام کزدوریلہ
اگر یوم شانوب خوش اولز سہ کوکر جن یورین الوب ارقہ سندی
یا روب استی ایکن انک اوستنہ اوروب یوم شانوبیدر
اوج کون قویوب اگر یوم شانوب اولز سہ قویوق یاغی
ودوہ یاغی و دوہ قوسی یاغی و سیاہ اوزوم و زیت و کوکر جن
زبلی و صرستی برابر جہ الوب دوکوب و کالیکی مشقال نفت
قانونب اتکر دیزینہ اوروب اندن ملایم ادیک سختیان الیہ
دیزینی صاروب درت کون قویوب طاش کبی ایسہ دہ
بودرماندن یوم شانور کاہ اولور کہ کندی کندن دوشلن
اچیلور پس یوشق اولیجی قزمش دھور اوجیلہ انی اچوب
ایچند اولان مادہ ^{صیقوب} یی جھروب و دیز کر طسہ سند زفت
یا قرین یا پشدروب بعض کمنہ لریا قوی صاقر لردت

رہیب

ایروب اور لیر اندن کاغذ دن قسیل دفرروب ہون ذکر اولتہ حق
ملحہ بولاشدروب یا رہ نہ انفرشہ صوقلہ کہ صفتی ژنکار و بال
موی برابر جہ الوب زیت الیہ پشوریلہ و صباح اختام انی کزدروب
تا اول مادہ دن پاکر اولوب خوش اولہ **اونوز برنجی** باب غیش
درمانن بلدر بر عسیر مضر کہ قاتر و انلری عمل مانند ایدر کچش
اوستاذ لرا کا اندک لری در مانلری و بزجریہ اندک علاجلری ذکر
و بیان ایہ لم کندی مجربا تمزدن بودر کہ ایک شش جقوب
ظہور اندک اسکی سادہ یاغ و کمنہ تخمک یاغی و دانہ چاٹر
استی ایکن اکا اوروب پس یاغلہ و ب استی یردہ قولد قہ ان شاء اللہ
زایل اولور **بر** درمان دخی نوکس صوغانی و دوہ یاغی دوکوب انک
اوزرینہ اور لہ قدم زایل اولور • بر درمان دخی غمدل و نہ اندرانی
برابر جہ الوب اینک یاغیلہ و پنجر صویلہ یوغروب اوزرینہ بغلیو
قویوب نافد **بر** درمان دخی کھون کرمانی و نہک ہندی دوکوب

قیون بوکرکی یاغیله واینکه یاغیله قهروروب اوریل زایل اولوب کیرنجیه دک
بودرمان ایله مواظبت اولنه **بر** درمان دخی عقربله الوب زیت یاغده
یتسدروب دانه چاظر و قوزاچی و نمک اندرانی ایله هوانده دوکوب و اینکه
اوزرینه بغلیوب یاذن استه زایل اولور درمانلر **نیک بری** دخی بودرکمزکس
صوفانی و قورق یاغی و اینکه یاغی و نمک هندی برابرجه الوب دوکوب
اوزرینه اوریل بودرماندن یومشانده یاروب ایچنده اولان ماده یی
چیتروپ سحر اولمش قرون دو تونیله باصوب اما بنم قمتد بو علاج غلام
و امر حوالی صفیلدر زیر بومرض صکر اوستند اولورانی یاروب
شق ایچیک صوکنده غایت ضرری واردر بعض نعلیندن دخی دیمدر
انکه اوستنه داغ اوروب بو ذکراندکن درمانلر مفید اولمسه دغدن

اوزکه اکاچار یوق اولد انکه صفتی بودر

صکر اورتاده اولوب ایکی طرف ایچرودن و طشدن اوله **اوتوز ایکنی**
باب که درمان بلدر قش فصلده طایل بومرض عارض اولد قد

اعضانه

اعضانه کچه لراوروب استی طوتوب و اولالمه حول ذکر اولنه حق درمان
سوریل که انکه صفتی کنه تخمک دانه لرینی دوکوب ایکی ساده یاغ ایله
و حار بالدرینک کمکی ایکیله استی ایکن سوروب دایم یاغده وریله
بر درمان دخی قاز و تاوق یاغری و دوه یاغنی دانه چاظر ایله دوکوب
استی ایکن سوریل **بر** درمان دخی صغله یاغی کدیچ میعه التالیه
دنلور و اینکه یاغی و صرمت و طوز بونکر کجه لرین دوکوب استی ایکن
صکر اوروب اما کچه اورتوی صرمتدن و سایر اعضا مندن اکک ایتیه لر
اوتوز ایچیک باب صکر ماده انکه درمان بلدر اکا علاج بودر که
صکری یوقرودن بر ایپ ایله بغلیله ر تا که اول ماده صکرک الت طرفنه
اقوب منجم اوله اندن نشتر اوجیله انی لوب ایچنده اولان ماده چتقدن
صکر اوستنه ذکر اولنه حق یا قولر کر برین اوره و یاغ ذرت و یا صافر
یا قرنی اوره و قان النان یارهیه زفدن غیری شی سوریه صودت
و یا شدن صاقله زیرا قان النان بریم فریدر اکا یاسی دک ککن
انه عظیم الم ویررواتی صفیلدر رویاندن برکنه کوردم صکر

اذان ماده نکه درماتی شولیه الیه که صدک اغزی بجاق اوجیل
 اچوب جمله ماده طش اقب چقد قدن صکره قان التان یروسته کچه
 یاقوب انکله داغلوب بوعلاج الیه اکرو واکرماده صکردن زایل اولدی
 اما برین مخاطط واره **اوتوز در بنجی** باب صکرده دوکوم واقع اولسندک
 درماتن بلدر اند درماتی بود که دلوکو ککد ایلکنی اسکی زیت الیه
 قیندوب صکره سوروب اول دوکومی ازاله اندر **بر** درمان دخی
 شیرخان واوردر یاغی و تاوق یاغن الوب اندن کتان تخمه لعابنی
 و معقل ازرق قاتوب صکره اوره نافه **بر** درمان دخی موسم و بوی
 و کتان تخمی بر ابرجه الوب دوکوب قورق یاغی و شیرخانله یوغوب
 دوکوم اولدوغی اوره یوغشا ندروب تحلیل ایدران شاء الله **اوتوز در بنجی**
 باب انکزال وایقلندم اسکی مرض اولوب عملدن قالسه اکادرمان
 ویرمکلن بلدر پس اکا تحلیل ایدیجی یاغلر کر که یاغلر کبرلری بودر که
 ذکر اولور اسکی زیت و سلجم یاغی واوردر یاغی و اسکی ساد یاغ و نفت
 و صرغ و طوز بر برینه قیندوب دوکوب صکره اوروب یاغلده فزله

ربعض

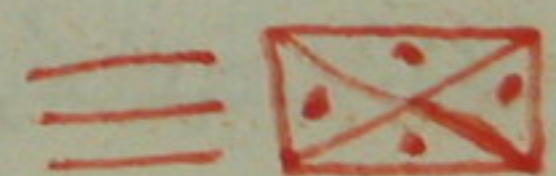
و بعض کسند لراکاسو یوزدن درمان ایشلد در که ات التکر اوکمرنی
 اوستن دلوب اکا ایپ کجروب واول ایپی اتکر اوکجه بغلیه قویوب
 بومعنای انچون ایدر لرتاکه اتکر الی اوزانوب طوغوله بودرمان
 امر محالدر اندن فایده اولز لکن بعض فعلیندن بکادی مدردانه چاظر
 صوالیه قیندوب واول صواستی ایکن انکله اتکر طویقنی و قیچنی
 یویوب اندن یومشدر یجی یا غلر سوروب پس اول یوبت کیوب
 اتکر الی طوغوله واکر صکره قوتدن اتکر طبانی اکیلوب اگر ی اولور
 انی عقب نعل الیه نعللنه **اوتوز البنجی** باب صکره یارلسند درمان
 بلدر پس اکر صکره اچیلوب یاریلور سه صکره صافزلر یا قوسی
 اوریه و یاغ و شول ذکر اولنجه باصقوی اوره که نشاسته و صمغ
 عربی و کشیم بر ابرجه الوب دوکوب یومرده اغیله یوغوب
 و چابوت اوزره قویوب صکره اچیلان برینه اوره نافه
اوتوز در بنجی باب انتشار مرضک درمان بلدر بومرضه سبی

ات زیادہ یورپ صقلیہ دن والی چوق چوق قویوب امک زحمندن
 حاصل اولور اکثر ناس اکا شو یوزدن درمان اندیکرکه ابتداده زیت
 واق کنون ایله اتی ایکن اوروب اوغلر و بعض کنه لر طوزی صود
 اصله وب اورر لر اندن اوستنه قرقلش یپاق قویوب بغلر لر بعضله
 دخی بوغدا یی بالچی صوایله یوزوب واکا ازاجی ارپه اونی قانرب
 انتشار اوزرینه بغلر لر اگر بونلر کارا یتیم صاغلر نه اکا صاقلر
 یاقون و یا قابض یاقور کر برلین یا پشدوریه **اوتوز سکر بنجی** باب
 الشظا دید کلری مرضه در مانند در پس لازندر که اکا زفت
 یاقون اوروب تاکه اکا یاقوب قاوشدوره بوندن غیری علاج
 یوقدر اگر یاقون فایده اولمز مشش در مانند ذکر اندیکر
 کبی انی داغلیه **اوتوز طقوز بنجی** باب صکرده واقع اولان یاره کر
 در مانند در امیدی اگر صکرده جراحی و شوب صکر که اوز نلغنی
 ویا اینلکنی کدیسه اصلا اوستنه اولان درئی دیکوب زیرادی

دیکوبورسه ماده صکرده ایشلیوب صکرده فی کوکروب صقلینور
 اندیکر یوستندن دخی صکر که جوانب اربعه سی قویوب خشک اولور
 پس انی دیکوب دکن دارچینی سی ایله معروف که عجبیه اکا مرنبه دنلور
 انی دوکوب یریه قاپلدوب صکر که قاوشسته غایت نفعی وارد
 اندن قول ذکر اولندجی صاچری اوزرینه باصوب قوییه که تخنه
 چوروی و دکن دارچینی سی و قوروزفت برابرجه الوب بحق ایدوب
 باصیله نافذ و یا خود ملهم با بلرند ذکر اولندجی باسلیقوت
 ملهی اوریه و ذلکه که عظمتیه ایچی و طکوز یاغنی دوکوب اوزرینه
 اوریه کسلان صکر یی قاوشدور و صاغلدر **قر قنجی**
 ترهل در مان بیان ایدر ترهل اودر که حیواند اللری وایاقلری
 کو شکلوب یوردکن صاغه صوله صالللور اندر در مان بودر که
 حیوانی کتر روب و صوق صوب کیردروب مبرد باصقلر سوریه
 که قرل بالچی و سرکه و ازوی و قوروسدر و سرکه در کچش

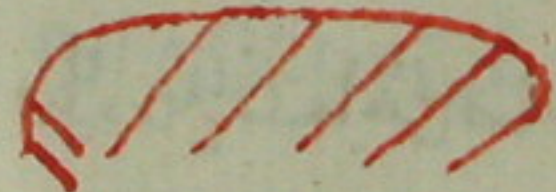

اوستا ذلر دیشلرور اگر طواره ترهل واقع اولوب الری وایا قلمری
 شیشوب قبارسه مقل ازرق ویکینج وازوی و طکوز یاغی
 خطیه و سرکه ایله یوغوب ترهله اورلیه نافعه وینه ترهل ایله ال
 ایاق ششمه منه درمان بودر که شراب و قولا قیری و جلناری
 سرکه ایله پشروب اتکالریه وایا قلمریه سورلیه نافعه بر درمان
 دخی خطیه و ابو جهل قریوز تکر ایچی بر ابرجه الوب دوکوب
 سرکه ایله یوغوب ترهل واقع اولان حیوانکالریه وایا قلمریه
 سورلیه **فرق برنجی** باب عظم البق درمانده در عظمه البق
 دیدکله قول کویدر اکادریان اتشله داغلمدر داغلمه صفتی بود
 و بعضی کسه لر اوزنلقده واینلکه اوج
 مطرق داغلمر بعضی دخی چرمه سه حلقه داغلمر **ه** هرقفتن
 اتک جاز **فرق ایلمنجی** باب نفرین مرضه درمانن بلدر قول
 نفرین دیدکله حوشب کویدر ایچنده برکوک کاه ایچرودن و کاه

مینا

طیدن چیترا اندک علایجی اتشله داغلمدر اول داغلمه صفتی بودر
 فرق اوچینجی باب اتک اموزی اوزره بش دیدکله
 یومرینه علاجه در اندک علایجی قوته درمانده ذکر اندک کیمکی
 اود ایله داغلیوب و اوصطرم ایله کوب ات دوتنجیه ذکر حاد درمانده
 با صوب اندن بوصا چغوالیه قور و تدورلیه که صا چغونده صفتی بودر
 قلمطار و مازی برابرجه الوب دوکوب الوب با صیله نافعه
فرق درنجی باب اصطکار بیانده در اصطکار اودر که ات
 یوررکن الری بری برینه طوقوب الم ویرر بومعنا نعللقده
 اولور اکادریان بودر که طوقی اوستنده اتک الی اوزره کذیردن
 و یادیردن حاجتم صاروب بغلیوب تاکه او برال طوقده الم ویرر
 و نعلن دکشروب غیری نعل اوره **فرق بینجی** باب اول دردک
 بیانده در که اکا قروح الشهدیه دنلور بومرض خود اوست
 صکرلردن الت صکرلرم اقان ماده دن حدوث ایدر واتک

طوبی اوستنی شیش درالد وایا فده اولور کچم اوستا دلر ایزه یچده
 دیملمدر که ایچده ماده اولان ششکیری باقردن آتله فرمش
 آتله اچوب وایچدن ماده طشم چقنجه دکر صیقوب اریش یایچ
 یاغی وزفت ایله علاج اولنه درمان دخی اشق قاضی وکومش
 برقی وکرشان ویاغش باقری بر اجه الوب د کوب بال موک
 وزیت ارتدروب اوریلد نافدر درمان دخی خردل واق کوکرد
 واغوا غاجنک پیراغن د کوب اول فرمش باقر آتله دوشلان
 دری باصه نافدر **رقق البخی** باب سرطان درمان بلدر
 بودخی دیرسک کوکدن برغیری کوک بدتر نرسکی اکا بر علاج
 یوق الا آتله داغلمق که دلمه صفتی بودر
رقق البخی باب عن درمان بلدر دلمه کبر حرارتد دیرسک
 ظاه اولور بریج درمانی وارده کبر لری بودر که کدر که اول اتی
 انی صواله پاک یوب اندن اکا سرکه ملهن اوزه که اول

ملک

ملک صفتی بودر مرتک الوب سحی ایدوب زیت ایله و سرکه ایله
 هواند د کوب اوریلد **بر** درمان دخی صفرا تن الوب
 اختشادن صاحبه دکر سرکه ده قویوب اندن اول اتی
 یاروب واوزرینه سحی اولمش ازوی اکوب طمر کراوزرینه
 بغلیو قویه نافدر **رب** بر درمان دخی بزر صر ایله معروف
 تخم الوب سود ایله یوغروب اندن بر چابوت اوزه قویوب
 عن اوزرینه بغلیوب هرکون د کثروب غیر سنی اوره
 نافدر **بر** درمان دخی قزل طوپراق که عریجه اکامقم دینلور
 و مازی برابرجه الوب د کوب سرکه ایله یوغروب اوزرینه
 بغلیه نافدر **رقق سکونجی** باب پراوزون طمر یزندن قویوب
 بوکله انی کیر ویرینه کتور یچون اوزرینه یا قواوروب نفید
 اولزمه سرطان دخی کبی انی طراق داغلیه لر بعضیه
 دخی اکا درایم ایله استی قطران اورشدر اما بزلد کبر بودر که

اندر درمانی یافت و در افرد **فقد طعن بنجی** باب لقباش مرض شک
بیانند در که لقباش حد و نه سبب بود او مستند اقات
ماده دندرس کرکر که یوشا بنج اوزرینه قورق یاغی اورو
یوشاند قد افش الیه لوب و ایچند اولان ماده چیروب
اندن ذکر اولند حق لکه کر بر لیه و یاخود بخفت صاحبغولیه علاج
اولنه و لقباش که بر نوعی او کلوب صاغلد قد یرند اندن
قبارجه مانند سی قالور اند در مانی الککر در مانند ذکر
اندکرات بنجی درمان کرکر تاکه انی دیندن که اندن
صاغلد که ملهم و یا صاحبغولیه علاج اولنه **البنجی** باب لیل
سببندن و ماده دن قارن الیه بود ارایری یعنی قاسقد بریر
اچله بواسلا کیر و قاشوب لحم اولزیند اچق قالور پس کرکر که
اوزرینه قورق یاغی طوبوب و یا اول ذکر اندکرات که ملهمیه
علاج اولنه و دخی عروق و مردانج دو کوب کل یاغی و بال

موسله از وجب انکه علاج این **اللی بنجی** باب سخن دید که
الکر درمانی بیانند در کرکر که اوزرینه قورق یاغی اورو
اکر زایل اولزسه اوزرینه مراد اند و کر داغی داغلوب اوریله
اللی ایکنجی باب شقاق مرض که در مانند در که اندر طعنندن
طوبقنه در یاریوب یارقلا اولور پس کرکر که استی صوالیه
یویوب و کف الیه طرناقن کوب انی قورق یاغیله و یاچولکر
زفری الیه و یا سرکه ملهمیه یویوب پاک اندکچ سور مسنه
مداومت ایدوب بعضکنه لره غی اکا نعل قاقده نعلک
السنه که و یادی اوری **اللی ایچنجی** باب اندک طبانی
و طر نعلری اوزریوب طار حق اوله سی در مانن بلدر
کرکر که اندک طبانی طس مند اوزون اوزادویه بی
سرق داغلوب اندن داغلدی بچاق الیه یاروب
قان اقد قد دو ککر طوز الیه بر خوش اوغوب اندن
کف اوجیه طبانک ایچنجی قازوب ایچ یاغیله طولر و

وایری سوخته که یویوب اول قازیلوب ایچند یاغ قونیلان دلوک
 اوسته قورق یاغی اوروب هر دت کونده دکثروب قورق
 یاغی اورمکن و نعللتمقد مداومت اولنه تاکه قرق کونده دک
 اول طراحق طبیان کیدوب یرینه ایری طبیان حقیقه **اللی**
دربخی باب الطابق مرصی بیاندن در بومرض بر طواره عارض
 اولدقن قردان اوندن قریب اتش الیه دلوب فرست موراجله
 پس دلدنکه ایچندن صروصوله خشخاش دانه لر بنجه مادقا
 حقیقه اندن اوزرینه قورق یاغی واستی قطران قویوب
 بعضی کسه لر دخی دنان یرمحق اولنش زاج و مازک
 وشاب قورلر بعضی لر دخی اکا اتش یقلد یویوب بچاق الیه
 یارلر و قورق یاغیله قطران قویوب زیت والامیا الیه
 سورلر اغزینی دخی معده ماللاق والطابق درمانلر
 ذکر اتدیکز اشیا الیه سواکله در **اللی** **دربخی** باب اتک
 طبانی اوزره چاتلق واقع اولسه انک درمانی بودمکه اول
 چاتلق

چاتلق یرک دینی قیل السذن عرضا اتش الیه انی بر خوش
 چیزوب اندن جمله چاتلق ایری دوزخی الیه قان حقه حق
 حدنه اویوب اندن کچی بوکرکی یاغی و صروکوک که عرچه اکا کرکم
 دنلور براسی دخی ورسدز چتلفک اوزنلغی اوزره بغلیوب
 اندن طبیان التی و طرغنی کنه الیه کوب بعد طبیاننه ایچ
 یاغی اوروب و صنیحه دیدکلی دوزغل الیه نعللدوب
 و چتلفه قورق یاغی قویوب بغلیوب متصل چاتلق دینه
 قورق یاغی و اوزنلغنه ایچ یاغی قویوب و طرغنی اوزراندجه
 کوب پاک ایدوب تاکا دک که اول چاتلق کیدوب قرق
 کونده دک یرینه غیری بر صاغ و سلیم بتوب حقیقه بودرمانی
 تجرید ایتمش **اللی** **دربخی** باب النمله دیدکلی قبارق درمان
 بلدر کمد که انی لچوب ایچند اولان عفونی چیتروب
 اندن قزل خرمه و صرو خرمه و سونیدر کرج الوب
 اوغلان سه وکی الیه یورغوب انک اوزرینه بغلیه بر درمان

وحق اغواغناجندک پیرانی و صرمق و خردل برابرجه الوب دوکوب
 کچی بوکرکی یاغیل و ذکراندیکز صرو کوکر ایله یوغروب
 انکر اوزرینه باغلیوب بعون اسد کوکندن قباروب ازاله
 ایدر و دلمندر اگر زیتون پیرانی و چوغان صوی الی قشند
 اول صوالیه انی یویوب بعد بو ذکراندیکز درمانلرک بریت
 اورمه لر بالکلته کیدر زایل اولور **الی بدخی** باب ینده ات
 طبانده وقره دیدکلری درمک علاجنده درکه انکر الی
 سندن حیوان النی ین دکور یوب یوقر و یه طور پس کرکه
 طبانی التی کته الیه برخوش کوب تاکه اول المکر برتی
 عیاناً کوروب متاهده اید پس بچاق اوجیله کوب
 ایچنده سیاه ماده بولور اول الم آزمشی ایسه ایچندن جمله
 ماده چیقوب پاک ایدوب اندن اکا بو ذکر اولنده حق ملای
 اوروب که استی زیت الیه کره در و اگر اول الم پشمیوب ایچنده
 ماده یوغیه انکر اوزرینه استی ساد یاغ الیه کیکر قوشیل
 و میانه

و حیوانکده ایسه سندن و کلش ایچ یاغی اوروب کچه و درری الیه
 صروب قبله دروب نم و صود کور کدن احتیاط اولند
 تاکه حیوانکده اقصه سی کیده پس اقصق خوش اولدق
 اگر اول الم طبانکده اورت سندن ایسه انی دوزنمل صنیحه
 لایله نعللدوب و اگر الم اوکدن ایسه یقی نعل قاقیل **الی**
بدخی باب تمشیته بیانند در بولم اند منخلردن عارض
 اولور پس لازم اولان بودرکه طبانن اچوب یوقلوب
 اگر طبانده برینج قریوب وصله سی قائمش ایسه انکر برین
 اوروب چیقوله خردل دکلودخی ایسه ده قومه زیره طبانده
 حی قالورمه حیوانکده اقصه سی زایل اولمز انی چیقوب
 کیدر تمشیخه اگر انی چقروب اهل و تغافل اولورمه
 الم سار طبانده یا یلوب بالکلته تلف اولور پس قیریلان
 یخ پارچینی قوپروب اخراج اولندقد انکر دلوکته ایچ

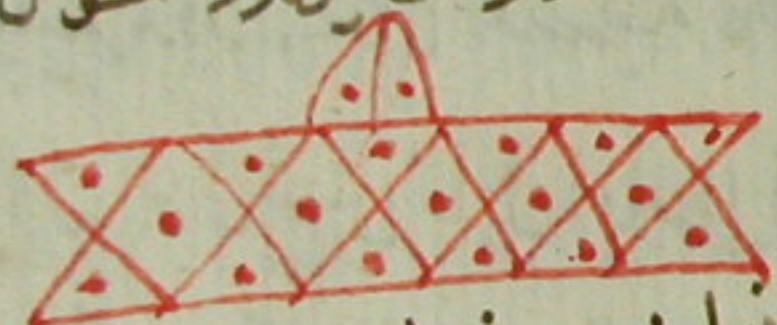
یاغی طمعه دروب و اشق قاضی الیه اوله دلوی قبادوب
نعل قاقله منجه غیری دلور اچیله یکی منجاری اولکی
منجاردن یقنوق اولنه انذن طبانه استی زیت الیه قطران
دوکوب نمندن و صودن صاقنیلده و بعض حیوانات
وارد که قره و بوزد کر اولنان تمشیشه المنه بتل اولوب
اندر اچین صبر و تحمل تمکله الم سارایه منه ساریت ایدر
طریقه ایریکر انذن اچیلوب الیه اولیجق لازم کلور که
طبانهک السداجله ماده ایئلدوکی یری قورم و اوزرینه
استی زیت الیه کوج اوره اگر الیه ایتمزه اتکرایه سی
تا طویقندن دوشوب حیوان صفیلنوب عملدن قالور بعض
نعلند انلهی کورم که ایله یی قوروب استی صاقر لریا قوی
اورلردی اما بزاتی استی کل الیه قورپارز و هرکون کول
دکتروب تاکه جمله نی چکوب و قوروب ماده ی کسیده

صبره زیت و قطران و دکلن شاب اوروب تاکه یاش
بالکلیه کیدوب انذن صفیحه دیدکری و وزن فصل الیه
ویا یاغی نعل الیه نعلله دوره **القشبی** باب ات یوررکن
طریقه غن طاشه چارلین درمان بلدرین یوقلوب کوره
اگر نعل یوقفه ایله انذن اغرو یقی بر غیری نعل الیه
نعلله دروب منجاری دخی ایجه اولوب و اگر کفد الیه
اتک طریقه غنی زیاده یونیلوب اتد انذن افصق و لغ
اوله نعلن قوروب و طبانهک استی ساره یاغ و یکک
اوروب و صفیحه و وزن نعل الیه نعلله دروب انذن طریقه غنه
زیت و قطران سور **التمش برنجی** باب حیوان یوررکن
طبانهک ایجه سکوک و یا کسر و یا غیری ننه کیدوب
باته کر که رکه انی چقروب انذن بچاق اوجیله اولدور
ویا سکوک یا پشد و غی یری چب چورم قازوب یوقلوب
اگر اولمدرن بزسه قیدیلوب و طبانهک بانوب قالدیه

ینه قوپروب اندن برشی قویوب واکر او انوب باغش شی
یوغیه زیت ایلہ قطرائی قیندوب طبانی اور تا سندن
اول جیقان سکوک ویا اکسر دلوکته استی ایکن دوکوب
تا که هوادن ونمدن بر ضرر اولیه زیرا بو مصنادن زیاده
طبانه قیق دره اولن اندن حیوانه الی محکم صروب
بغلیوب واکر اول کموک ویا اکسیری اوکلیوب ماده سی
جیق رایسه شاب و نشا دریا دوکوب سخی ایروب اوزرینه
صاحب و اوستنی استی زیت و قطران ایلہ سوریلہ
التمس ایکنجی باب اکرات تکرانوب الی وایاغی
طریق وایه سی اکلہ اکا درمان بودر که اول اکیلان
یرایاغ ایلہ باصیلہ تا که یرینه کلوب طوغوله اندن
استی زیت واق کنون ایلہ اوغوب و طبانه و طرناغ
کجه وچا بوت صاره قویوب بو ذکر اندکن ی ایکی
ویا اوچ

ویا اوچ دفعه اید سن نافدر و بعض الکر ی کوردم که
ایه منک و طرناغنک اوجاچی بر درمان ایلہ اوکلیوب
بس لازمدر که طبانی و طرناقی چور منہ قش وصله لرین
دیزوب اوستنی بغلیه قویوب تا که اول قش انی اکلکن
منع اید بوکا جبار دلبهر ویا خود زفت ملهن اوروب
انکله خوش اولور **التمس اوچنجی** باب جره دید کلری مرضک
علاجن بلدرر اکا انشدن اوزر که درمان یوقدر سؤل
ذکر اولنده حق داغ ایلہ داغلنه
التمس ردنجی باب اتمک طبانی اوزره شش عارضه سی
اوله کرکدر که حیوانه علیغی از ویروب و صوق صوبه
کیردروب اندن شش از الد سنه نافع مبرد باصفولر
باصیلہ اول باصفونک صفتی بودر از وی وقر و سبکینج
وسر که وسدر در بودرمان کندی مجربا تندر در

و نمایی اند که بر لری بجا دیند کتان یا غنک کسبه بن الوب
سرکه ایله یوغروب واتی صوق صوبه کیر دروب علفنی از ر
از ر ویرل کردن صمغ کوده سته سوریه اول شش زایل
اولور بعضی دغنی شیشی یاروب استی قطران و درایج
اوروب ایچند اولان صوجلتا اور کیر وینه کورسم که
قرمش دمو رالیه شیشی یاروب ایچند اولان جمله صوبی
چیمقلقدن صمغ اوزرینه زفت یا قوس اوروب بعون
الله اول شش زایل اولدی اندن بر غیری الله بو درماتی
اندکن لاکر طویقی ششوب قریوزه مانند اولمشدر
بو علاجده مخاطرم و اربعضی اوکیلور و بعضی اوکمز
پس بو ذکر اولنان علاجلردن الله بر فایده اولمزه سه
ششکار اوغنی شبکه و یا خورما اغاجی و یا غیری داغ
و اغلیه **التمش شیخی** باب اندر بر عضوی قویسه علاجی

بودمکه اول قوپان کورک اوزرینه تجربه اندیکر کی صاقزلر
یا قوسی یا پشه ویرلوب اگر فایده ویرمزه زفت یا قوسی
اورلق کرک تا که قوپان عضویرینه کلوب قاوشه و اگر
بو یا قودن فایده اولیوب اول عضویرینه دونوب قاوشمزه
اوزرینه بو شکل خورما اغاجی داغلیه **التمش شیخی**
باب قمع درمانند در بوالم دغنی علف کثرتدن
اولور اندر علاجی بودمکه صوق صوبه کیر دروب و ذکر
اندیکر مبرد ادویه لرالیه درمان ایدوب علف از ویریه
اگر کیروب زایل اولمزه اندر جمله سنی یاروب اندن بر
چا بویه طوز قویوب بغلیوب و سلجم زیتنی قیندوب
اول طوز صمغ سن اکا باتروب یا ریلان یرم استی ایکن
با صوب بعون الله زایل اولور و بوالمکدر درماناری
چوقدر اما بزم تجربه اندیکر بودم **اویغنی مساله اندر ابتدای**

من کتاب کامل الصنائعیندن ایچینی مقاله نکر ابداسی
 که اته عارض اولان امراض که بود و قورق و بیل و ارقد
 و کوبد و قورغه لر و بورون و جگر و یورک و ریه و بکرک
 و مفصل و حیوان ریوب ایچدی و کی زهناک اشیا لرک
 در مانن بلدر **ایچینی مقاله** ایاق سراجی در مانند در
 اما ایاق سراجی سنک و صفتی و صفتی بیان اتمدک
 ایانک یوچرک رند حدوث ایدر طشاقلم مجاور اولان
 القناه طهرنک اوستند چیق سراجی نکر ایک خبیث
 و چترنکی بودر صاغله سی دخی عیددر بور دخی
 مخالف ایراید و کن مرحوم اتام بکا بلدیوب انک کسمه سن
 تعلیم الیدی باش و کوس سراجی لری کیانی اوصطره
 ویا انشله یاروب و انک اوستند اولان حاجم اولان
 یوقعه ات درینی طهرنقله دلوب سراجیه ایردکم

انرا زر قوروب اما صاقنوب القناه طهرنی یاروب
 دکیه لر پس انی چقروپ لری پاک اولدق و صف اندو کم
 کبی دری ایچینی داغلیوب و ایچودن یاره چوم منه
 انشله دایم چکوب و اگر سراجیه یا بلوب ایچ طهرلردن
 بر طهر اوستنه ایروب ویا دهر ستمنه ویا بوده ویا القناه
 طهری اوستندن طوبقه دکر ساریت ایروب اولاشمش
 ایسه انک اوستنه نرد بان داغنی داغله دیوب چوم سنی
 دخی انشله دایم چکیل برغیری یرده اندن بر اثر ظاهر
 واریه انی دخی قومیوب داغلیوب سراجیه کسلدکن
 اوچ کون صکر پاکلیوب واکا قظران و کرج اوروب
 کز دریلوب صباح اخشام ایچیه ایره لر وانی شاهه ایتشم
 که برات کوکند سراجیه لوب اندن انی اندن دایو الفیل
 کبی عمری اولدقچه ایانغی ششک قالمدر **ایچینی باب**

منصل الستار درمافی بیانند در ذکر اولنان منصل الستار
بود با شکر کوکیر برندن صیرله افی زفت یا قوی ایل
کی ویرینه مره اولنه اتش ایل دخی داغلتور مرحوم اتام بو
المی براند کور د کچه شول ذکر اولنه حق درمان ایل افی
کی ویرینه مره ایدردی و درمانند حوله ایدرخ که بر طوره
صمان طودروب اتک ایکی بودی ارانده قویوب اندن اتک
ایاغنه بر ایپ طاقوب ایکی طرفدن اتی دو پدز ایلرویه
چکه رکن اول کوکی طوتوب یرینه مره ایدوب و اوزرینه
غایت اتی زفت یا قون ایدوب ویدی کون ایاقلری
اوزره طودروب اندن صاغ طرفدن اولان ایاغنه پیوند
اودروب ایکی هفتیه ذکر کز دروب اگر صیریلان کوک
برند طودروب اقصیه سی زایل اولنسه اوزرینی اتشله
شمسه داغلتنه شول ذکر اولناحق داغنه کور ایدم زیرا بو

کمر

کمر ثابت و برقرار اولن الا داغ ایل ذکر اندیکر شمه داغی بود

اوچینجی باب منصل البقی صیرله

بیانند در ذکر اولنان منصل الستار کبیر لکن بوعضو
منصل الستار کی کی ویرینه مره اولنمز پس لازم اولان بودر که
اوزرینه بر قویجه یا قواوروب اگر فایده ویرینه مره ایدر که
کی اوستنی داغلتنه درونجی باب خطل درمان بلدر
بولم ایاق صکنند بر خطلطن حاصل اولور اندر داغی علوی
اتشله در زیر یا قواوریلورسه اول خطلطن قورودت
اتشله اقوب ایند و الم فرداد اولور پس بونک داغی بودر
العیال اندر بودی ایچنده بر طر بوریلور ات دخی ایاغنی
رفع اتد کچه اول طر قصه لنورات دخی انی ظن ایدر که ایاغنی
دخی بندده در تجرید اندیکر کی اندر درمانی بودر که اتک

یا قلری لباندنیکر اینچندن حاجت مقداری دکلو قان الوب
 اندن ذکر و بیان اندکیر القناه طهرینکراوستند اعضا اوج
 داغ اوروب اندن اتک ایاغنی زیت و طوز و صرغ و یا تحلیل
 ایریحی یاغلوک برله سوروب و بعضی کسند لر بومرض ایچوت
 اتک طباندن قان الورلر تاکه طهرلردن قان اقوب کید
 لکن اول ذکر اندکیزی بزجربه ایتمش طهر بورلر شکر یاغنی
 بودرکه انی کچش اوستاد لر استعمال ایرلردی فریون و قندز
 خایه سی که عربچه اکا خد بادستردنلور و قتل و اشق قاضیلری
 و کوکربن زبلی و لادن و دقنه عیسی و نظرون و تورب انجی
 و قلفونیه بر ابرجه الوب دوکوب دقنه یاغنی و طکوز یاغنی
 و اسکی زیت الیه ایردوب طهری بوریلان ایاغنه اوریلر
 نافدر **النخی** باب ریح الجمال درماتند در یعنی دوه لر
 یلی دیکر اکثر نعلیندر بومرضی بلر بر درددر که اتی

افقده رانی علاقتدن بلجک مفصل الصیاردن بر بر مق
 دکلو اشاغیرک بودی نشتر اوجیلر یاروب اندن یاره یه
 بر قش قویوب اوفروب سرما آیامی ایسه اول یاره یه اوج
 درهم نفت دوکوب و اگر استی وقت ایسه اکا کومر زیت قویوب
 اندن اول یری نشتر الیه بر قچ یرده دورتوب و طوز الیه
 اوغوب اصلا اکا اتش یعلشدر الیه پس یری کون قویوب
 اندن کزد مره سنه مداومت اولند **یدنجی** باب دبره شقاق
 واقع اوله سی درمانند در اما دبره یارق دوشسه اکا
 باره اشیا سوریکر کر شیرلغان و سلیقون کبی و یا یومرده
 صروسی و کل یاغنی و زعفران الیه و یا خود بودرمان استعمال
 اولنه که سرخ صندل و کافور و کرشان و یومرده صروسی
 دوکوب بر برینه قرستدروب سوریلر و یا خود ذکر اولند هج
 کرشان مله یله و سلیقون مره یله علاج اولند **کرنجی** باب

التجسير في الدبر بيانته در که دبر ده شش و حرارت حدوث
اوله سیدر اندر دمانی شیشی از الدایدهی میرد امیا که قور
اوزومی و کشنج صوبی و بال مومی و کل یاغی ملهم شکلی ایدوب
سورول و یاخود کافور و کشنج صوبی و لسان المحل صوبی و حولا
و بال مومی شیر لغانله ار تدوب سوریه و ملهم با بلندم ذکر
اولنه حق سلقون ملهمی دخی استعمال اولنه **طریق** باب
میاصله در مانند در اندر برنج در لودرمان و علاجی واردر
بعض کنند لر میاصلی بحکم باغلیوب قورلر تا که کندی کنند
دوشه اندن بعض قابض صاچوایله بصارلر بعضیلر
دخی انی کورلر اتا بزم بحره الله بکن بودر که دو کلمش طوزایله
میاصلی جلتا اغوب اغزلری اچلنجه اندن کل یاغیله
یاغلدوب ایچوره برلینه کیورده اولندلر و بوساچوایله باصیله
که صفی یاغش کاغذ و مازی و زاج و جلنار برابرجه

الوب و دوکوب استعمال اولنه درمان دخی زاج و مازی
وانا رقبونی و شاب و راسخت برابرجه الوب و دوکوب میاصلی
باصه نافدر **اوتجی** باب دبر مطهر چقه سی در مانند در بونکر
در مانند توله کوره مکه سوندر که کرج ایله باصوب و دبری
ایچوره کیورده ایدوب اندن طیشنی اصنش زیتایله سوردر
درمان دخی قزل و صرو خرمالر و کرج و زاج باصوب
اندن کل یاغیله یاغلدن صکره کیورده ایچوره ایدوب
نافدر **اون برنجی** باب اتقان زحمته مبتلا اولده سی
علاجنده در اندر سبی بغر سقارن جراحت اولدوغندندر
درمانی بودر که حیوانه قان کیچی درمان ایچوریه که صفی
ایکی قره اس قانی و خشخاش قوننی و مغاف هر برندن بر
جز و الوب قیندوب قزل شکر و مثلث شراب ایله سوزیلوب
نوش ایدوریه درمان دخی مازی و انا رقبونی صوور که

ایله قیندوب اتی انکله حقنه لدوب واکا لبلاب پیراغف
 اطعام اند ورله **بر** درمان دخی دانه چاظر کوکی وحواره اونی
 وقوز قیوغی بونلری بیاض ترايله قیندوب اوزینه بر مقدار
 ملکوز یاغن قویوب اند ایچورله **اون ایکنجی** باب اسهال وده
 البقر دردی درماتده در علاج اسهالی کیچ قاقبض
 اشیا ایله اولور قاقوریش ارپه علفی و جهر پیراغفک اطعامی
 وقاقوریش العده الکز بر ایچورله **دینه** بنق و جلتار و سماق
 برابرجه بالسوتیه لسان الحمل پیراغی صولیه ایچورله **بر** درمان
 دخی قورق دانه لری وقاقیا و قیرس بالچفتی بری برینه
 قیندوب اندن حمزی طوالیه قیندوب اکا بواجراحی
 قاتوب ایچورله اما داء البقر درماتده بعض بیطر نامه لوده
 ذکر اید پدکه بوبر مرضدکه اکا علاج یوقدر و حیوان اندن
 نجات بولمز اکا علاج بود که کهر با و طباشیر و ستر اونی

تختی

تختی نیر قطننا ایله برابرجه العب و دوکوب لسان الحمل صوبه
 قاتوب ایچورله **اون ایکنجی** باب اتکر قیندن قورم دوکوب
 درماتده در اکا علاج بود که حیوانه ویرلان علفه ابو جهل
 قپوزند چکر دکن بر مقدار قاتوب پیر یلوب حیوانک
 قیندن اولان صمله قور دلی اخراج ایدوب طش اتر واکر
 مذکور چکر دکن ویرلزمه شرفس و لیوف و اترنج و قنیل
 برابرجه لوب دوکوب اندن دلوجه بقله صوالیه قیندوب
 جزوی اتی ایکن اکا بواجراحی قاتوب ایچورله **بر** درمان
 دخی یاوشاه که عرچه اکا شیخ دنور و قنیل و ابو جهل
 قپوزند تختی دلوجه بقله صوالیه قیندوب واکا قش بالی
 قاتوب اوچ بطنان مقداری ایچورله قیندن نقد قور
 واریه چیر کیر **اون در دخی** باب ات دپرنه اولان اری
 درماتده در اکثر قاتر و اشک اولور طوار نقد علف

یسه ده اندون زبون اولور علاجی بود که نعلبند که سا کردی
الینی زیتله یا غله وب حیوانکه دبرنه صوقوب اندر یا پشت قلعه
بره الحار دکن چغره که هیتن میاه اری کیدر لر و چغره
بر لرینی زیت الیه سور نافه **اون بنجی** باب اختلاط در مان
بیانند در که بر مهمل عیدر کئی قساق صرند لیکن خلوت
اراسند یللتوب پولماجه مانند ترسلنور علاجی بود که
بوسوزدن و یا قرغیدن خلا لردوزوب خلا لکد بر او جی
دکری و بر او جی سوری اوله اندن حیا الیه دبر اراسنی
خلا لکد سوری طرفله دلوب بغلیه قور نعلبند لک
بری بکا دمی در که قسرا غده بود در عارض اولون یا ره
تازه ایکن ایکنه و بنیق ایپلکیله دیکوب اوزرینه قابض
صاحب لکوب لحم اولوب صاغلنجه مد اومت اولنه
اون التنجی باب قساق حیا سی طش چغره سی در مانند در

بر مسنا طوغه حق محله و زخیر مرضند قوتندن واقع اولور
که قسرا غده حیا سی طش به بر وزا دیر کچش اوستا ذان انکه
علاجند در عشار در که قسراقی بره یسوقوب ارقری اوزره
یا ندر دوب فیچا لرینی یوقر ویه قالدروب اندن قون کوزی
اولتغنی براسی دخی یا پادیه که عریجه اکا یا یونج دنلور و اگر چه
یونجه که عریجه اکا اکلیل المکر دنلور برندر قینا نمش
صوبله قسرا غده فرجن یویوب کوشکلنجه اندن ایچر ویه
مره ایدوب و دیکوب بول جقه حق دکلو دلوکرا حق قویوب
بعد بری کوندن صکره انار قوغنی شراب الیه قیندوب
حقنه اولنه نافه **اون بدنجی** باب بحیل در مانند در بحیل
جکرده اولور قیش ایامند حیوانی ست ایدر و یای
فصلند انی صیرولند در علاجی اودر که فوفل الیه
کبن اولتغنی دبرند بحیل ایدر و یای **بر** در مان دخی

حیوانک سارمفضل درین دافلیه و سینه برکنه کورده که دلفه
 مختص اولان شیشی قزدروب حیوان قور و غنک دبدن
 یوقرویدر بر قارش دکلوصوقوب اما بزم اندوکن درمان
 بومرضه ابتدا سنده هرکون بر سقال دکلونظرون دبرنه
 قویوب قیش آیانده علی استی و حار استیالروای فصلده
 مبرد علفله و یروب که تازه قش او جلهری و قریز و یولش
 ارپه و یلر بن حقد دخی بعض اند کورشم که بومرضدن
 بودی ششوب قبا روب اری طغری حق کبی اولوب اندن
 طمر او جلهندن ماده اچیلوب بومرضدن نجات بولدی
اون مکنجی باب بر قشاق که یوکلوا و لچه قولونی قشند
 لموتوب العا لمتکه درمان بلدر بومعنا قشند اولان
 رطوبتدن اولور اکا درمان بودر که اردج اغابی که
 عجب ابل دنلور و حندقوقا و مازی و سرو قوزی

برای

برابر به الوب اق سراب الیه قشندروب قشرا غدا یجورله
 بر مقدار دخی بر وزنجبیل و زعفران و حلیت قاصنی
 و سلیمانی شکر و تمهندی هر بندن بر جزو الوب قشند
 کوند بر بر بطمان ایچورله و کچن اوستا ندون بر درمان
 دخی بودر که قوری انجیر الوب سود الیه پشروب اندن
 ارپه اول سوده قویوب پشروب و قورودب هر هفته
 اندن برکه سیرروب اوچ هفته و ارچه نافدر **اون**
لمتوزنجی باب بر قولون قشاق قشندا مرد اولوب انکرا غرابی
 علاجه در موشه سبب دخی اندن اولور که تری طاز ^{میتة حق} حق
 اولدوغندن و یا خه اناسی قشند دورلوب و یا مرد اولور
 سببدن طش جمع بر حرکت ایند و کند بر یوقلوب
 کورله اگر مرد اولوب اندن بر عضو طاهر اولش ایله
 ابتدا اول جیقان عضوی کوب بهیه ذکر اولنه حق منوال

اوزره ایچنه قلان اعضایی کسوب چیقره و کسکه طریقی بود مرکه
 اوستاد اولان کشتی الینی بنفشه یا غنه با سروب اندون قضاغاک
 فرجه صوقوب که بر سطلی اراشده کچرک اوسط طره اوله اندون
 الیوب کورم اکر قولون طوغرو اولوب یاشی اوکده ایسه
 کچرک چنگلاری کوزنک واککاک کورکله و بونینکده بدنه
 الیوب سروب ازار ازش چکه و چکزدن اول قضاغاک
 فرجی قیون کوری اونی واکرجه یونجه اوتنک قینا نیش
 صویله و بنفشه یا غنه یویوب تازه لندروب تا که اول
 مره اولان قولون بوتون چیقره والا که دؤرلن ایسه
 و یا بونی اکیلوب انک طوغر عده سی ممکن دکل ایسه اول باول
 راستاکل و کی عضوی کسوب اندون بر شیه قوسوب پس
 پان لروب چیقره قدن مکمل قندزغایه سی و کتون و طوز
 الیه قینا نیش زیتی فرجه حقنه ایدوب و یا کتون و طسیت

تامی

قاضی سرکه الیه حقنه اندون زسته بولاشق یپاق الیه فرجه
 قبادوب بعد بوغدا ی اونی و کتون و زیتی پومایع ایدوب
 قینه و ب استی ایلن ایدوب و کچه و عبالرله ارقه سنی
 قیلدوب یاوشاه الیه توتوز لیوب نافعه درید نامند
 بر اوستاد نعلینده بکا خیر و بر پدیر که دوجی الیه معروف
 عجم براولش قولونی قضاغاک قریندن علاج سز بوتون
 چیقره سدر که اول قضاغاک خوارزم کچرکدن القیمری
 نامند بر بکا ایدی قیلدوغی معناسول ایدی که قضاغاک
 بوزن پرک طوتوب بر ساعت دکل نفس الیوب
 بعد براوغوردن صالیور دکل قضاغاک زور الیه نفس
 چیقره مقله فرجی بوللنوب قولونی طشیه بوتون اتوب
 اندون ذکر اندیکه پومایع اوج کون ایچ و ب و صافلو
 مذکور بکدن و توالیجندن بوضاعتی ایدوب قولونی

بوتون اخراج اند و بچون اون ایکی بیک در هم مقدار ع
بخیش المندر **یکری بنجی** باب قراق یوکلوا اولما سی
بیانند در پس قراق یوکلوا اولیوب طومنا سی انک
علاجی بودر که قراق فرجینی عرب یود قاری کی صوالله
پاک یویوب اندن یا سمن یا غی ولادنه با تورلش و ده کلش
قسطه ایله بولاشق ییا غی یوالق ایروب قراق فرجینه
قونله **بر** درمان دخی طوشان اودی و قند زخایه سی
و سکر ولادن برابرجه الوب نار دین یا غیله دوکوب
ویوکلدن یوالق ایروب اکا پاتروب قراق فرجینه
قونله محب تعویذ دخی و اورد که قریله و الله نافع
ان شاء الله انی محله بیان ایریز **یکری بنجی** باب
قراق یوکلوا اولمعدن منع ایریجی استیای بلر بوسی
یا زوب قومق اگر چه خطا در زیر شاید برید کار

کنه نامک الله بونکله اذ اویر لکن کتا بز هر فدن مکمل
اولق ایچون بو شیکد تحریرین ایجاب الیدی پس کر که قراغه
ات چکه رکه وقتند طوشان مایه سی انک حیا سنه اوروب
و عقبینه قطران بولاشق ییا ق یوالقی صوته و یاخه او لو قند
اتک ذکرنه قطران سون مجهر **یکری ایکنجی** باب میاصل ایله
دبرده حدوث ایدن سکره رمانند در علاجی بودر که نشادر
و قلیه دوکوب زینه فرمند روب سون **یکری ایچنی** باب ات
ذکر نیکه در یسی صولینکدر درمانند در بوخود بر عجیب مرصده
اند ایله قراغه اولاشور و اگر قراغه ایله تحقیق انه
اولاشور اکا علاج بودر که اتک ذکرینی پنجر صوی و نظرون
ایله یوید و یاخه دکشج صوی و سکره و زعفران ایله یونله **بر**
درمان دخی اتک ذکرینی ایچنه کلاب و زعفران اقدروب
و لیشتی قزل بالحق که عریجه اکا مغز دلولر و شیر لغان ایله

سوم **یکمی در دنجی** باب لشاقله اولان یل درماند رکمرکه که
اتکه طبایان ندن حاجت دکلر قان الوب اندن بوبا صفوی
طشاقه اوریله که اریپاونی وبقله اوئی هند با صویله و صواوزره
بتن یشل اوت صویله که عجبچه اکا ملحب دنلور قاترب طشاقه
باصه و کبریت کولی ایله کتان تخمی و طکوز یاغن دخی اوره
بر درمان دخی متلازق و کرشان و قرم کونک و بقله اوئی
وقیون کوزی اولغی ارغیش ایچ یاغیله پشروب طشاقله اوریله
نافه **یکمی بشنجی** باب بجل مرضدن اتکه قاسقی و ذکرک
ششکه درماندن در انکه علاجی استی زیت ایله سورمکه و یاخود
اق کون و بقله اوئی و تخم ز قور و اوزومی دوکوب سحق
اولغش قاتربونجی و زیت ایله باصیله **بر** درمان دخی چکر کون
قور و اوزوم و چتکه اوئی تخمکه یاغی و کونک و اق کون و سر
برندن بر جزو الوب دوکوب کل یاغی و زعفران ایله قرشدر

قاسقه اوریله **بر** درمان دخی بالاموی و شیرخان و سلیمان اش
اوزره پشروب قاسقه اوریله و برکنه بر شیشه بر خطر لو
علاج اندوکن کوردم اول علاج صفتی بود که قاسق شیشنی
نشترا و جیله بر تچ یرده دورتوب اندن طوزایله زیاده اوفق
اول کونک اریته سنن اتی صافزلر یا قونی اوزرینه اورمکه
اول جراحت اولش یاوه لر اچیلوب اچیلندن صرو صوجوب
اول شیش زایل اولوب ات شغالق بولدی اما برغیری اته
بو علاجی اندکه شیش آرتوب اولات تلف اولدی **یکمی**
البنجی باب اتکه سد و کی طوله ی درماندن در بو مرض
ایکی سیدن اولور بری بود که سد و کر حقیقه حق بریل زیاده
بنج اولغله سد و کر حقیقه مانع اولور اتکه درمانی صانجو
درمانی کبیر که محلنه ذکر و بیان قلنور بری دخی قاسقه
طاش اولد و غنندر پس لازم کلور که اتی یره ارقه سی اوزره

یا تو در وب بر حقه ذکر نه افتد و ریل که صفتی بود در ایکی جگر که سر
 واکا کوه قندز خایه سی و زیون یا غی بری بر نه قره در وب اندن
 حیوان که ذکر بی زعفران و شراب الیه یوب حقه له **بر** در مان دخی
 اقشیاف و بنفشه یا غی و قری سودی و قنق اشک سودیله
 حقه لیه **بر** در مان دخی قاسق طاشنی اوادوب ارندر صفتی بود
 سنبل و اق بر و تورپ تخمی و خردل و هلیون تخمی و برندن بر جند
 دو کوب طشلو شرابه قره در وب ایکی نوکی مقداری اتکر بورنه
 افتد و ریل مد و کر طو لسنه **بر** در مان دخی اوغلان ایی شراب الیه
 ازوب بس بطان مقداری اته ایچور لیه **بر** در مان دخی هلیون
 تخمی الوب صوره قینه در وب واکا بیاض شراب قاتوب اوج بطان
 مقداری اته ایچور لیه **یکری بدخی** باب حیوانا تکر نشا تهولین
 کوب خادم امکله بیانده در بومعنا علما حکما قتلین مکروهه
 علما انجون انی استکراه اندیکه رسول اکرم صلی الله علیه و سلم

ند

نسل کسکدن نفی الیهی لکن بزانی ایکی وجه در روا کورمز بری
 در مان ایچون و بری نفع ایچوندر در مان ایچون اولان او در که خادم
 اتکله بوق در دلم نافه در جنون و قورق و بوکر که المنه کی نفع
 واره و عیون الاخبار کتابند حویه مسطور کورده که المقصود القیاس
 وزیر علی بن الجهمک یوفقه طبیانلو بر رخشی و ار الیهی پس انی
 کوب خادم اندک طبیان فی یصلینوب بویو دی و اما انتفاع
 خصصه شاهلور و ساهلور بوضاعتکرا هلندن طوار لرین خادم
 امکلی تکلیف ایدوب انلر چندان بخش و احسان اندک ایچون
 بومعنایه اوستا ذکر رغبتاری دوشمدر بوضاعت دخی
 درت وجه اوزره در بری اتش الیه در که قوه ن یکر و آسان ذکر
 ایکنجی کسک لیه در او چنجی طوقاغله اور مقله در دور و نجی
 چکوب قور مقله در نتم کچیه ایدر اما اتشله کسه منکر طریق
 بود که حیوانی ارقه سی اوزره یا تو در وب و قیچلرین یوقر و فالده

اندن طشاقدرن طوتوب دبندن پنبه ایپ ایله ویا کزیر ایله
 برخوس بغلیوب اندن طشاقدرینی قزمش کسون دمور
 ایله اوزون اوزادور یا روب تا اکاد کیم طشاق اوستنه
 اولان حاجن دن طش منه طشاق یومره سی چتوب عیان
 کوز که اندن انکه دبنه شقا ص طیتوب و طری قزمش کسون
 دمور ایله کوب اندن اریش زفتی کسیران طری باشنه طملدروب
 زفت دخی انکه اوستنه یا پشور قورور طشاق که او بر تکین
 دخی اکاکورن اغراج ایدوب طری اوجه زفتی اوروب تاکه قان
 اقیوب دیکه اندن دیلرند باغلان ایپی شتوب یاره نکه
 ایچنی و طیشنی زیت و طوز و صرمتی ایله سوروب اتی کزیر که
 مواظبت اولنه واکر طشاق طری کلدکه قان بوشانوب
 کسزیه اندن الم یوق زیرا ایلر کورشم که طشاقدری طری لزندن
 برکون برکیجه قان اقیوب عاقبت دیکوب اینه ضرر اولما مکر

اما اوسط ایله کسه شکر طریقی بود که مرحوم اتام نورالدین
 الشهد نام شاهک حضورند کسوی کبی تقریر این لم اولانی
 ارقدی اوزره یا توره وب اندن طشاقدرین طوتوب
 قاشدروب درئی کسدکن یومره عیان کوز کور پس انکه
 اوستند اولان حاجن کیدروب اندن دبنه شقا ص طاقوب
 و طشاقی اتشله کوب زفت ایله پرکیدوب و یاره نکه ایچی
 و طیشنی زیت و طوز و صرمتی ایله سوروب بومعنا به اینه طون
 کیدر لکر کرک تاکه هوا اکاد کیه و اما دو ککر ایله کسه منکر
 طریقی بود که اتی ارقدی اوزره یا توره وب اندن طشاقدر
 ایکی طهرن طوتوب و بر مقلله زیاده اوغوب اندن طهری
 اغزیله دیشلیوب بعد فرنگی شقا ص طاقوب که اول شقا ص
 اغا هندن دوز طهر اندن اغاج طهر قاعده اول شقا صی اورو
 تاکه طهر لکر کو طری از ایله پس برایکی کوزدر که طشاقدر صولوب

دوشلر بعض ائکر بومعنادن طشاقلر شتراندن اچیلوب
 ایچلرندن ماده اقر لکن بومعناقون اشد و قیر قدر و اما طاق
 قوبارلسنک طریق بودر که طشاقلر کراکی طرفن یاروب پس
 ظاهر اولوب کوزکن اوزرلرندن اولان حاجت ازاله ایدوب
 اندن هر برینک طری اوجی بر چو غه صروب و چوقلری بوروب
 تا طرلر چوق اوزرینه صاریلوب تا اکادکر که طرلری دندن
 قوبارلر بعد زیت و طوز و صر مسق ایل یاره یی سوروب
 واته طون کیدروب تا هوا اکادکیه بومعنا دخی اتم و شور و عسیر
 انجی کچی و صغرلر مخصوص شقا صر اودر که صندی کچی دبورون
 چتاللا اولوب اوشاقلری دخی نت ایدیکر اتی طاقینجه اوسطه
 ایل کسملر ویندلملر که ائکر و صغر و کچیلر طشاقلری بر
 نوع ایل دخی کسملر پس طرلری بودر که طشاقلر دینی برایپ
 ایل محکم و قریجه بغلیوب و قویوب تا که طشاقلر کنندی کندندن

سینه

کسلیوب دوشه بومعنادن حیوانه زیاده زور و الم حاصل
 اولدوغی سببدن ایتلر **یکری سکرنجی بیل** باب حیوانک اچکنده سود
 طوکوب اقمسی درمانده در امیدی ککر که فروندن جتمش اتی
 اتمکرایچی زعفرانله بولاسدروب امجکه اوره و یاغ و پنجه هرکه کنکر
 ایچی و آتو تختی و خولان هندی بالسوتیه بر ارجه الوب و کوب
 سرکه ایل ملهم کبی ایدوب امجکلر اوریله **بر** درمان دخی سکیسنج
 و معاش و هلیت قاضی بر ارجه الوب شراب ایل یوغروب امجکلر
 اوریله بومرضه دخی کرا اولان بودر که حیوانه علنی از وروب
 و شاه طرلرندن قان الوب اندن ذکر اندکر درمانلری ایل
یکری طقوزنجی باب ایکی امجکلر قایروب ششمه سی درمانده در
 بومرضه امجکه طوکوب ششکرا و متعلقه غیر سیر اکا ماده
 اقمندن حاصل اولور و یاغ و مصوملر ضوایتی امجکلرین
 دیکلر کلری کبی طای قصر افاکرا امجکلی زور ایل چکوب دیکلر کلر

در پس یاره کمی اولور شیشدر اگا علاج بود که کل ارمنی و کلایی امجکله
 کوندم ایکیشکر سوروب و یاخود کشیخ و عی عالم صولای الیه خولانی
 سوروب یاخود بنفشه یاغی و نیل فریاغنه غولان و کشیخ صوین
 قاتوب ملهم اولنجده اوده پشروب بر تل الیه امجکله سوریه نافعه
اوتوزنجی باب امجکله ن چوق چوق سودا قندک بیا نده در بو
 معنا اندن اولور که امجکله اغزی زیاده اچله و غندن و یاخود
 قضاغله سودی چوق اولور و غندن و یا طای از آمد و کند ندر امدی
 کر که که مه لری صفایوب جمله اولور دی چوروب اندن کل یاغی
 و یومره صروسی و چرستی سرکه الیه یوغوب سود چقد قدن صکه
 امجکه اولرله نافعه **اوتوزبرنجی** باب قورق قیرلوب او انده
 درمان بلدر بومرض دخی بر عسیر در باخوص قورق قیرلوب
 چوق اولخله قورق قیرلوب دینه و کوکله در مان و او کار تقی ایر مر
 و نه صنق بر او سنده اولان جمله قیللری کوب کیدر عکله است

چکن

و قیج اولور باخوص صولر خیلان اوله پس اقتضا حسبیل
 قیللر کسله کن صکه اگا صنقلق در مانلری سورلر کن صکه
 صنق بر کچب چومر سته یونلس اغاج وصله لرین دینوب
 محکم صاروب بغلیوب غول اولنجده هاوج کوندم بر کز بر نوال
 اوزر ایدله اما صاقله که شکست اولان یراگری قاو سیمه
 اتمک قوروغی چرکن اولور انجی سول باغلنوب صاریلان مقوی
 انجلی دپدوز دینوب صاغلوب غول اولنجده دک
اوتوز ایکنجی باب غزل الیه معروف مرضک در مانده در پس ذکر
 اولنان مرض لندکه قورق دی اوستنده اولان درئی بر قارش
 دکلو یا روب اندن درئی یکی طرفدن بر مقدار یوزوب تارقه
 دیبی اولان کنگه که عیجه اگا عصص دتلر ظاهر اولرس ذکر
 اولنان کنگه یکی طرفدن اولان اتی کوب و قوری فشی الیه باصو
 تا که قان بر شانوب اقیه اندن یکی ناهیه نکدر لری بر بریمه

قاوشد و بر باغ ایلد بغلیوب صودن و تمدن صا قلوب
واوچ کون بغلو قلوب اندن اول باغی ششوب یاره اوکریجی
ملهم اوروب علاج اولند بعضی کند لر دخی باغی چوند کلند یاره
اوستنه سرکه و بال سرپر **اوتوز اوچینی** باب ارک قیلد و مانند
اندر درماتی پاکلوب و اول قلی جلتا حیواند قور و غندن
بولوب اندن حیوان قور و غندر دینی اوزون اوزاد وید اوچ
برق دکلو یاروب ایچنه طوز قلوب بعضی کند لر دخی
قور و قی پاکلدن صکره قان الله حق یرن قان الوب
بس قان جراحی خوش اولوب صا غلدقم قور و غندن اول
ارک قیلد و کلیور و اندرینی انجیر صوبله یویر لر **بر**
درمان دخی خطیه صوبله یونیلوب اندن صغرا و دخی
قور و غنه سوروب بر قچ کرم ایلد ایچک اول قیل زایل اولور
کیدر **بر** درمان دخی استی صو و نظرون ایلد یو یوب بعد

ملیت

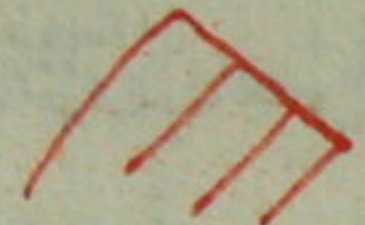
حلیت قاصینی سرکه ایلد ازوب سوریه نافه **اوتوز در دخی**
باب قورق قیلدی دوکله سنک در مانند در انک علاجی
مقدما یله و آلن صا چنه ذکر اندر کز در مان ایلد در که یو یوب
پاکلد و وصف ایلد کز یا غلر سور مکله قیلر یکشوب و و شمر
اوتوز بیتی باب انخال اول در مانند در انخال اولد که حیوانک
بیلی طوتر اولور و ایا قلدی اوزره طور مغه دخی مجالی
قالن انک علاجی حیوانک چولنه زفت یا قورن یا پشدروب
و چوکر او جلدنی اکی دزیند که صا لکندر و ب ویدی کون
طوره روب اندن استی زیت ایلد اول یا قوی کیدر و ب
اگر حیوانک بیلی بر مرتبه شتد اولوب خوش اولدیه
یدی کوندن صکره ایا قلدی اوزره طوره روب بر یا قو
دخی اولدیه و الا که اوکیوب خوش اولدیه انا م اندر
درمانه کورم اکا نفت اولدیه انک صفتی بودر که نفت

منبر یا غی برابرجه الوب بر دمویر کچا ایچند قیندوب اندن
 اتکر بیلی اوزره اوروب اما اولدوقده غایت اشی کرک
 اندن یرندن دیرتوب یردی کون طوره روب بعد از
 از کرک دوریلد بعض کسینه لر دخی بوانخلال مرضی اسکیدن
 ایسه اتی تعلیق ایر تعلیقکه دخی طریق بودرکه اللری
 السند بر جقور وایا قلی السند بر جقور قازوب
 اندن دو شبکه ن الوب که خورمالیفندن اولور اتکر
 اللری وایا قلی اول شبکه دن جیقوب قاری اول
 شبکه نکر اویتنه اولدوقده اول شبکه یی مکانک طامند
 بغلیوب بو تعلیق عبا الیه اصمندن کلر کر بعد اکا
 رفت یا قوش اوروب ونفتی قیندوب اوریلد بومرض
 الکی اولوب شدتدن ات ایاق اوزره طومغه مجالی
 اولدوقده بو تعلیق ایروب اصاقور لر واکر یا قودن

ونفت

ونفت و تعلیقندن اکا فایده اولوب اوکتر سه بیلند بواغ
 اوریلد ودخی حول مطارق

داغلری بیکر السند الکی طرفین اولد

او تیز البخی باب ریح السوس در مانند در مرحوم
 اتام بومرضه بن وصف اند وکی درمان که نرانی بحیر
 ایتمک صفتی بودرکه یومره صروسی وکل یا غی ونفت
 برابرجه الوب قره دروب اندن بو یا غه ال بولاسد روه
 اتکر دیرنه صوقوب ال بیکر تابوتنه ایر بیکر ایچودن
 سوز اولیل باذن الله زایل اوله حیوانکر علی دخی
 یلی ساکن اند وریحی اشیا الیه اوله بوی اونی کی
 و بورچاق کی و بلی طیشدن زفت الیه سوز بویل
 ایچون بر مجرب حقنه دخی بودر بوی وکمان نخ
 برابرجه الوب قیندوب کل یا غی و یومره صاروسن

قاتوب استی الکن استعمال اولنه پس حقنه دن صکر
 اسکی ریت و بومرد. صروسی و نفت و زنجبیل الی الکلی
 با تروب حیوانک دبرند صوقوب بو یا غدن بیل تا برتنی
 یا غدن بن نافه **او توبرنجی** باب الزوال در مانی
 بیاندن در بوزوال دیدکری ارقدده بر صانجا اولور
 اما اضلالدن و ریج الوسدن آسانرکدر در مانی بودر که
 تحلیل ایریجی یا غلی سورکر که اسکی ساد. روغن
 و لجم یا غی و صرستی و کنون و طوزر آتش اوزره طوالب
 بر مقدار آتی الکن اوزرله و یا خوه محلیه یا غلر بیاندن ذکر
 ایه جکن یا غلر کر برین استعمال اولنه **او توبرنجی** باب
 ایر با صمدی در مانتد در پس ایر اند صرستی با صوب
 یا فراتنه اول یا غره دایر بنجه تکلی آویوب اندن
 طوزر الوب صوالیه هواند دوکوب بر چابوت و یا کچ اوزره

توب

قویوب یا پشدر و ریل وانی چوقلق بنویوب راحت ویرد و
 بعضی کسینه لردغی بودر مانی آتمک که بوغدا ای اونی بومرد
 لغنه قرشدروب چابوت اوزره قویوب یا پشدر و ریل بعضی
 نعلبند لری کورم م که قوری انجیری سرکه ده اصلدروب
 اندن دوکوب و اکابر مقدار ازوی قاتوب اندن چابوت
 اوزره قویوب اوزر و اگر اول بصمد یا غی شیشوب
 ایچنه ماده جمع اولش ایه کرکر که آتش و یا نشترله اچوب
 جمله اول ماده چقنجه در صیوب پاک ایدوب
 اندن یاره اغزنه طوز و چوغان و یا صابون و طوز
 اوزروب اگر اندر ایچند چور و مشات و ارایه اندن
 طشم اوستند صاقزلر یا قوسن اوزره پاک اولوب
 صاغلنجه و اگر یا غره چور و مشات و ارایه و ارقه
 ایچند با آتش ناصور و ارایه لازم کلور که ناصوره

اینجیه دک دری یاروب اندن چو مکر ات ییجی صا جغو
 که صاری و قفل خزینه لر و زنکار و چو غان و طوز در
 ناصر که دینه دک قویوب چو مکر ات کسلیوب پاکر
 اولنجیه دک بو صا جغری استعمال ایدوب اوریل و اوکوب
 خوش اولنجیه دک اوستندن یا قوی کدر تمیه لر و اگر
 یاغ بیو جکر اولوب ایچند ات چوروش ایسه لازم
 کله که چپ چور سندن آتش الیه دایر هکله تا که
 یاره یا لیموب طار حق اولوب اوستنه دری قاپلنه
 و اگر یاغری هر بار یوبوب پاکر ایتموب و ایچند
 اولان ماده سی قوتوب انک سبیل قورم سولدا اولش
 ایسه شفا لویپراغنی کولکه ده قور دوب و دوکوب
 انک اوزرینه اکیله جاحت و یاغده اولان قورده یی
 اولدر در برمان دخی چور و کراتی یوب یاغری لر یی

قوتی

قوتی در رک صفتی بود در قلقدیس و شاب و زنکار
 برابرجه الوب دوکوب یاغ صاچه **بر** درمان
 دخی یاغ نافع کرج و بور چاق اوینی و دانه چا طر
 برابرجه الوب یاغ ک اوزرینه صاچیل **بر** درمان
 دخی عنزروت و الکی قداش قانی و دانه چا طر و مری
 و ازوی و قه کونک و فزون و دوتونی برابرجه الوب
 دوکوب یاغ صاچه الی ملهم ایدر سکر ساده یاغ الیه
 یوغروب یاغ اوریل نافع در **اوتوز ملقوزنجی** باب قورغه
 قیرلمسی درماندن در پس اتکر بر قورغه سی قریلوب
 او انسه صنعت نافع اولان یاغری و یاخود بو یا قوی
 ایدوب شکست اولش قورغه اوزرینه اوریل که صفتی
 بود در چکمر صا قری و چام صا قری و اشق قاصسی
 و لامیا و قاقیا و مضاث و الکی قداش قانی و ازوی

و مَرَّ بِرَجَبِ الْوَبِ نَوْحُهُ صَوِيلُهُ قَسْدُوبٌ وَجَرُّشِ الْإِلِ
يَا قَوَّادِ رُوبٌ قِيرْلَانٌ قَبُورُغُهُ اَوْزُرِينُهُ يَا شَدُورُوبُ
الَّتِي كَرَّ دَرَمِيهِ لِرِ اَوْكُوبٌ خَوْشِ اُولَمِيْنِيْجِهْ يَا قَوَّ قَوِّرْ لَمِيْهْ
تَرْفِيْحِيْ بَابُ اِنَّهُ اسْتَقَاءَ زَقِيٍّ مَرْضَى عَارِضَ
اَوَّلِدَقْدَمِ اَنَّاكَ دَرْمَانِيْ مَلِيْنِ اَشْيَا لِرُدِّرِ تَاكَ صَرُوصُ
لَطْرَاجِ اَوَّلِنَهْ پَسْ صَرُوصُ اَخْرَاجِنَهْ كَجَمَشِ اَوْسَاذِلَرَكْ
بِرِ دَرْمَانِيْ بُوْدِرْ كِهْ ذَكَرْ اَوَّلَنُورِ تَاوَقْ زَبَلِيْ وَتَاَزَهْ
كُو كَرَجِنِ زَبَلِيْ يَا رَمِ بَطْمَانِ مَقْدَارِنِ الْوَبِ شَرَابِ وَزِيْتِ
وَنَظَرُونِ اِلَيْهِ قَارَشِدُورِ لِيُوبِ حَقْنَهْ اَوَّلِنَهْ اَنْدَنِ صَكْرَهْ
بُو دَرْمَانِدَنِ صَوَارِيْلَهْ كِهْ صَفْتِيْ بُوْدِرِ اَشْكُرْ عَجُورِيْ
صَقْنَدِيْنَهْ نِ بِرِ بَطْمَانِ كِهْ عَرِيْجَهْ اَكَا قَتَا الْحَمَارِ دِيْنَلُو
وَشَرَابِ اِيْكِيْ بَطْمَانِ اِنَّهُ اِيْجُورُوبِ صَرُوصُ وِيْجِيْ
اَسْهَالِ اِيْدِرْ **بِرِ** دَرْمَانِ دَغِيْ قَزَلِ بُوِيْدِ كِهْ عَرِيْجَهْ فَوَهْ

زَلَمَ

وَنَلُوْرِ وِيْنِجِ وَبَزَرِ قَطُوْنَا اَتَاكَ عَلْفِيْ اَوَّلَانِ اَرِيْپِيْهْ قَا تُوْبِ
اَنْدَنِ وَاوْغَلَانِ اَشْيَا سُوْدِيْ وَقَرْمِ زَرَكُوْلَهْ وَاَزُوِيْ بِالسُوِيْهْ
بِرِ اَبْرَجَهْ الْوَبِ اِيْجُورَهْ اَسْهَالِ اَوَّلَنُورِ وِيْنَهْ بِرِ عِلَاجِ دَغِيْ
وَاَمْرِ رَا مَاتَا اَنْدَنِ مَخَاطَرُومِ وَاَمْرِ صَفْتِيْ بُوْدِرْ كِهْ كُوْبَكِ اَلْتَنْدَنِ
اَوْجِ بَرْمَقِ دَكَلُوْ اَشَاغِيْ نَشْتَرِ اَوْجِيْلَهْ دَلُوْبِ اَنْدَنِ
بِرِ اِيْنِيْجَهْ بَا قَرِ اَمْرِيْ قَوِيُوبِ صَرُوصُ دَغِيْ اَوَّلِ
اَمْرُ كَدَنِ طَرْمِ جِيْقَرِ تَاكَ حَيَوَانِكِ جَمْلَهْ قَرْنَدَنِ اَوَّلَانِ
صَوْجِيْقَهْ اَنْدَنِ قَابِضِ صَا جَفَرُ كَرِ بَرِيْلَهْ يَا رَهْ يَحِيْ
بَا صُوبِ وِبِرِ بَاغِ اِلَيْهِ بَغْلِيُوبِ بَاغِيْ حَيَوَانِكِ اَرَقْدَسَنَهْ
طَوَلَانْدِرُوبِ وَاَلَّتِيْ كَمِ اِلَيْهِ صَوَارَهْ تَاكَ حَوْ قَلَقِ صَوْ
اِيْجُوبِ قَرْنِيْ شَشْمِيْهْ وَاَتَاكَ صَرْتَنَهْ زِيَادَهْ حَوْلِ
اَوْرُوبِ كُوْنَشْدَهْ طَوْرَهْ وَرَهْ تَاكَ كُوْدَهْ مَسْدَنِ صَوْ
تَرَا اِلَيْهِ بِيْلَهْ جِيْقَهْ وِعَلْفَنَهْ بُوِيْ وَبُوْرِ حَاقِ قَا تَهْ

تا که المکد بقیه سی زایل اوله برکتی بو علاج الیه براتی
 صاعقه شر **فرق برنجی** باب استقاء طبعی در مانند
 بومرض بغر سقلده اولان بدن حاصل اولور که اتکر
 قرن ششردوب طاولکی ایدر انکر علاجی حقنه
 ویل سوروجی اشیا لدر پس برحقنه بیان ایدلم که
 بومرضه نافع اولوب یلی ازاله ایدر که صفتی بوی
 و بورچاق و تورب نخ و هلیون نخ و کون برابرجه
 الوب صوالیه قیندوب انذن اوزرینه کل یاغی قویوب
 اتی ایکن اتی حقنه له **بر** حقنه دخی بودر که تازه
 سوسم و صویار پوزی و قیون کوزی اوتی و اگر بجه
 یونجه و مهد کوش برابرجه الوب صوالیه قیندوب
 و سوزوب انذن اوزرینه شیر لغان و اوردر یاغن
 قویوب اتی ایکن حقنه له و اتکر علفی بوی
 و بورچاق

و بورچاق و قوری اوت اوله انذن بودرانی ایچوردر
 بیابانی یار پوز و بورچاق و بیابانی پرچوکی نخ و زنجیل
 برابرجه الوب قیندوب و اکا تر نکین قاتوب سوزوب
 بو حقنه دن صکر کوند برر بطمان ایچوریلد نافعه
فرق ایکنی باب یل شدتی حیوان قرنکر بررینی
 سوکوب بغر سقلری چقه انکر برعرب درماتی واردر
 که سر و قوزی و مازی و طراثیث و جلنار و قرض
 برابرجه الوب دوکوب صوالیه ازلمش بالق توتقالی
 ایله یوغروب و برچابوت اوزره قویوب اول سوکیلان
 یی اوروب ارقد منه دکر براوزون بیدر ایله باغلیه
 و دندلکه بوچالتق مرضی کچرک طایه عارض اولسه
 اول طای بیویوب طشاغن صارقد قد خوش
 دیدر اما ات ایری اولوب چالتق بیوکر ایله

اشدن غیری اکا علاج یوقدر پس کرکدر که اول چاتلفک
 چون نی اتشله داغلوب و چاتلفک اوزرینه اتشی
 یوریدروب بومرضه مبتلا چوق طوامر کوردم تورنج
 و قریور دکلر اولوب اما یوک قالدروب و بیستلوب
 یوردکم اصلا اکا الم ویرسوب اول یومری دخی
 بوسوب و آرتسوب بوسی داغک فایده مند ندر
رق اوچینجی باب حیوانک قرتند یاره واقع اولوب
 بغرسقاری جقمسنگ درمانن بلدر مرهم اتام ذکر اتمدی
 کبی انک علاجی بودر که قارنکر ایچ درینی قنادلو
 قنجه ایله قاوشدروب اندن طیش درئی پنبق
 ایپلکیله دیکه قنجه ایله ایچ دری قاوشدرومستک
 طریقی بودر که حیوانی ارقه سی اوزره یا توردوب
 ایاقلرنی قالدروب تاکه بغرسقار ارقه سمنه دوریلوی
 ری

دری اوزانه و طش جیقان بغرسی کیر و ایچوویه رد
 ایدروب اما ایچوویه صوفزدن اول بغرسی ایصنمش
 شراب ایله یوسوب و ایچوویه کیردروب اندن ایچ درینک
 اوچلرن قاشدروب و قناد لو قنجه لری طوقوب
 بربرر قوریوغن صیقوب تاکه اغزن اچه پس اغزی
 اچلدقم درینک ایکی اوچن اغزینه و یروب اولدخی
 المدن اتی دیشله کد مقصایله اتی اورتاسندن که
 نینه برغیرین الوب اکاکورم اید یاره بی باسدن باشه
 قنجه لکر اغزلریله قیلده ورلیه هر ایکی قنجه نکر ارالغری
 بریق دکلر اولد اندن طیش درینی ایکنه و پنبه
 ایپلکیله دیکه دیکشک ارایرلری ایکیش بریق دکلر
 اوله تاکه لی ورطوبت حقیقه کید پس طیش یاره نی باسدن

باشد و بیکدیگر صاحب خور باشند ذکر این حکم صاحب خور که
 برین اوزرینه اکوب اندن یاره اوزر نلغنه چابوت اور و
 اوستنی قارش شکی اوزون باغ ایل باغله و بومده
 اکر علی یاش و بر د اشیا اوله تا که طبعه لیت
 اولوب قبض اولیه زیر اقبض اولیجی ترسلوب قشاندن
 قارن صقله سی سبیل اول دکیلان یاره ل سوکیور
 اندن یاره یه قریب صاقر ل یا قوس اوروب اوچنجی
 کونده دخی اولکی صاحب خوری دکشروب یاره اوکود و
 قاوشدور یچی ملهم اوریل خور یا ملهی و رفت ملهی کبی
 اوله بودرمان ایله جوق اندری علاج اندر غون باری
 ایله صا غلوب خوش اولدیلر **قرق در دخی** باب معصوم
 کو بکندن حادث اولان تل کبی طایر کر قرنلندن حاصل
 اولان

اولان یل در مانند در پس اندر علاجی اودر که اریصنشن ریت
 ایله کمون برسونکر ایل اوریل و یا خود تازه خرنوی
 ملجم یا غیل قیندروب اتی ایلن با صیل و چاتلق ایل
 ل علاجنه مختص اولان درمائی اید که صفی بودر
 کل یا غی واق کمون و بومده صروس دوکوب اندن
 اسکی پنه بی اکا با تروب کو بکرا اوزرینه اوریل نافعدر
قرق بثنی باب اکر دویشند قولاندن حاصل
 اولان یاره در مانند در بودخی یا غلردن عد اولور
 یا غلرد درمان اولنان صاحب خور و ملهماری صاحبوب
 با صق و اشله یاروب چوم سنه اش چمک
 و طشدن اوستنه یا قر اورمقد یاره اغزند
 دخی قورم ظاهرا اوله اندر درمائی دخی یا غر
 علاجنه ذکر و بیان اندر کرد و احیاناً واقع اولدیکه

قولان یاغری زیاده ازوب بویوب تا او د کلو اولدیکه انسان
باشند و این منجه اولوب پس اکا لطیف در مالک ایما مزایله
مون باری ایله اوکوب خوش اولدیر **قرقالبخی** باب
التحرک مرضه بیانی و در مانند در بوبر عظیم شکل درد در
که حدوث اولدوغی کوند حیوانی اولدیر سببی دخی
یورکن و حکم و ریه ده قان ارتوب بویوب قیناد غننه
علاجی بودر که قولان الی اولان طهر لدن و باقی طهر لری
اولان النواظر دن بی توقف فی الحال قان الوب بعض
اتلری کور شز که بومرضه ذکر اولنان طهر لم نشتر
اورد کزده اصلا اذن قان چقیوب نشتر دخی غیری
حیواناته کیرد و کندن ایکی قات زیاده طهر لم کیروب
تا اثر ایتموب اندر سببی قان بخار ایچنه منجس اولدوغننه
پس قان الذقن صحر کر که سزاوتی نخج وراوند جینی

وقزل طوبراق که عجبیه اکامعز دنلور دوکوب صوایله
صوایله و یاخود تور و خورهای دوکوب بولماجه قرشدروب
ایچوریله یا یک استی ایاملری ایله قریوز صوی ویریلوب
وعلفنی سزاوتی ایله قریوز و تازہ یونجه اوله و بوزنه
صوایله کافوری طهر ندوریله و صوق صوایله تازہ لندروب
قارنی طفل احر و سرکه ایله سور بعض تحرک دخی است ایله
دری اراسته چقوب طولو طغریق کی کورنور مرحوم
انام بونوعه اندوکی درمان نشتر له بر قج برنجی
یاراردی حیوانکه قوتنه کورم و یارمه سی شو شکل ایدی
که قرنته اولان جمله شیش نشتر اوجیله دورتوب
نتکم اموز یاریلور اما قارن اموز کی زیاده یارمغه تحمل
یوقدر زیرا یوقته جقدر بعد یاردوغی برلری و کلامی
طوز ایله اوغوب تا اکاد کریم ایچنه اولان جمله صرور

صولاقوب چینه واول کچجه طوز برالده قالب اریته اولدق
 اوزرینه صاقزلریا قوی یا پشدورلیه ایله کوردیم که بودرمان
 ایله ات خوت اولوب جمله اول قرینه اولان صوکیدوب
 زایل اولمدر **فرق بدیخی** باب بغریق کلمه سنکر درمان
 بلدر بومرض تحرکیدن اشد واندن قتیقدر زیر ابو مرضه
 قاندر کز تندن و حار تندن بغریق کسلوب علف حیوانکه
 اغزند و بوزندن چیر اول سبدن اکا مرض التقطیع دنلور
 زیر بغریق کسلور واکا علاج فایده ویرا زیر بغریق
 قاندر رله بی و بقلنه بی قابل دکلر لکن طوامر علاج اولدر غنه
 ایسی ندر امت حکامدا بچون و بوکتابنم هر فندن مکمل
 اولق ایچون بومرضه ملاطفتنی تحریر اتمک ایجاب الیدی
 پس بونکر علاجی ینه تحریر علاجی کبیر مبرد استیا ایله
 و تازه علفله وقلان الی اولان طهر لردن قان المف

ایله در **فرق کندی** باب ات صجلای درمانده در بومرض
 امعاء الاعور یعنی کور بغریق حبس اولنان ملدندر
 قتی عسیرمضر حیوانکه یا ندری ششوب قبار و دخی
 ترسلنمکن و قشائقدن قالور حیوانه بر حائل در در
 اگر اولیل بغریق قالب تنفس اینزه و اگر ترسلوب
 و قشائوب اولیل حرکت ایدوب چیقراپیه حیوان
 خوش اولور بونکر درمانلری چوقدر لکن بز مجرب ایدوب
 نفغن کوردیم درمانی بیان ایدلم پس کرکر که سورمه
 باینده ذکر اولنده حق بومرضه مختص اولان سورمه بی
 کوزینه چکوب و اگر قشراق کبه و کلایه بوندت
 ربع درهم مقدارینی چکش صاپی اوجیه حیا منه
 قونلقدن اگر ایغر و اگر قشراق فی الحال قشائور
 و حلیت قاضیندن بر مقدار چاپوته صاروب

یولاری دموهند بعلوب ویا خود انسان بخاستی ایچوریل
نافدر بر در مان دخی بود که ایکی بطمان ایصنمش سراه
اقا کمون قاتوب صواریل و بومرضه بر حقنه دخی بود که
عصفر تخمی که عریجه اکا قراطم دنلور او انمش اوله و پنجار
و خطیه و بوی برابرجه الوب صوالیه قینسدروب و سوزوب
اکا بر مقدار شیر لغان قاتوب الی حقنه لیوب پس حقنه دن
صکه صوده قاینانش حلیت قاضی که اکا بیاض شکر
قالمش اوله قاینه قدن صکه ایچوریل بر در مان دخی
بود که بر مقلر وکی حیوان دبرنه صوقوب اند یا پتوب
قالمش ز بلنی اخراج ایدوب اندن بال قوی اولنجیه دک
اتش اوزره زیاده قینسدروب و اکا محوده دن قاتوب
یوالی طاب کی ایدوب حیوانک دبری ایچنه قویله
بعون الله دل قننه ن زایل اولور و دخی برات بو

مرضه

مرضه دوتوب ترسلوب قشائمه و قرنی شیشه
کرکه که بعلبنه ک شاکردی الله زیت سوروب
حیوانک دبرنه صوقوب الی مثانیه ایریکه الت طرفه
بر مقلری اوجیله بر خوش او غوب اما کرکه که طر نقلن
کوب اندن صو قشاید طر نقل مثانیه الم و یروب
حیوانی اولدور و برد حقنه طر نقلم اوزر انمش کن بر حیوان
دبرنه ال صوقد و غده اتام بنی نفی ایدوب سوزدن
توصیه الیه که برده دخی طر نقلر ک اوزرون ایکن
ال صوقیه سن بنه دخی جواب ویرد که طر نقلم اولمجن
دریم اولان عفونی نه طر نقل اخراج ایدرم اتام اندی
مثانیه بر مقلر اوجیله اوغنه سن اما صا قنوب طر نقل
قائمه سن بعض مکنه لر دخی ائک کوزدن طر کسمک

روا کور را تا بمعنادن فایده اولن نهایت بونی انچون
کسر تا که ات کذی قرننگر المن قویوب کوز المیل
مغول اوله بمعنادن خود اتک دردی بر این ایکی
اولور بمضیل دخی قولان الی اولان طمر لردن قان اولور
رق طقوزنجی باب قولنج درمانن بله بر بوقولنج الی
صنحو مرضدن آسان کر زیرا قولون الیه معروف بفرستد
یل متولد اولدوغندن اولور قولنج اسی قولون
بفرستدن مشتقد اتم بر مقدار سانجو ویر انک
هر کندن ات دخی صاغه صوله باشن اکوب یا نلرنه بقر
لکن انک نجاستی و بولی طولک اقامغل صنحو سنک
بفرستی که الامعاء الاعور مد انجی بر اغزی و انچون
یل اند مجوس قلوب چمغه یول بولن بوقولون

بفرستد

بفرستد خود ایکی لبق اغزی اولخله ایچند لبق قلق
حبس اولیوب تنفس ایدر علاجی بودر راز یانه و آنون
ایله قینا المن صوا بچوریل و یا طلو تراب ایچورده لر
و یا دبرنه بر وصله صابون صوقوب قویور بونکر درمائی
دخی مغل صنحو سی درمانلرنیک بر نوعیدر انک سائر
درمانلرن بومرضه دخی ایدر لاحتقان و صوامق
کبی **البلخی** باب یرقان که صامولق درمانن ایدر پس
اکا علاج بودر که باس طری الغواظردن قان الوب
تا که حار تمدن باشه چیقان بخار اکسله و قویردن
قان اند تا که بفرستد و بوکرر و حکم مجاور اولان
حرارت ضعیف اوله اندن حرارت سوندر یی امیاء
مبرده حیوانک بورننه اقدوریل کلاب و کافر
و صورقن افاجی صویکی و یا بنفشه یا غن طمر دور

وعلفی با وانی
که سیخ و زبان
نمازه و طهارت
و صیوم

و نیز سزاوتی تخی و قزل بالحق که عریچه اکامض دینلور
صولین ایچوره و تازہ برسم بید و ریلہ فصلک زمانی
ایہ دخی فصل و ریلہ و نیز قول ذکر اولنه جن درماندن
ایچوریلہ راوندچینی و سزاوتی تخی و عجز تخی برابر الوب
دوکوب ترنجبین صوینه برغوش سوزوب ایچوریلہ یرقانه
نافعہ **بر** درمان دخی عجز و خیار تخی و قزل صندل
و دانه چاظر هر برندن بر مرجز و الوب کوند اوچر نوکی
بربطمان سوکوت یراغناک صویلہ و لبلا ب صویلہ ایچوریلہ
اللی برنجی باب حکم درمانن بلدر بوجمر بر مرصد که
حیوانه علفدن و صودن حدوث لیدر انک درمانی
بود که شاه طردن قان الوب تاکه قان سائر کور بندن
چیقه اندن بودرمانی ایچوریلہ که صفی گمان تخی و حبلی
کرفس برابرهم دوکوب کذنه صویلہ و شراب ایله ایچوریلہ

بر نوع دخی تازہ کثانی دندن کوب صوکر فنی و فارسی
کندنه ایله دوکوب صوین صیقوب واکا ترنگبین قاتوب
بنفشه یا غیلہ انده ایچوریلہ **اللی ایکنی** باب هیضه درمانند
هیضه اودرکه زیاده اسهال واقع اولمقلغیدر پس کرکرکه
قولان الی اولان الکی طردن قان الوب زیاده هه اقدوریلہ
تاکه حکم کرانلغن کید اندن صووزیت و باله نظرون
قاتوب ایچوریلہ تاکه اسهال ماده سی کسبله بورننه
دخی شراب و نظرون اقدوریلہ **بر** درمان دخی بود که
قورق دانه لری و جلناری دوکوب جمنز پیراغی
صیقندری ایله و پنجر صویلہ ایچوریلہ لر حیوانه علفی دخی تازہ
اوت اوله تازہ اوتک زمانی دکلایه قورومش اوتہ صودبال
سپوب اطعام اولنه و کچیش اوستا ذلر دیمیلور بوجمرصد مطوانه
علفی مریول و ایم کوچی و ملوخته اوله **اللی اوچینی** باب
مرض السل درمانند در بود دخی امراض طارقه دندر انک

درمانی بود که شکر قند کونی صوبه قانوب صوابه بر مرضه نافع
حقنه دخی بود که اسکی سرکه و شیر لغان هر بندن بر رخو و اردج
و کمون دن بر رخو و قونند و زنجبه قور و خورما جملہ من صوده قند و
بر مقدار صوبه روب اندن اوج عد دیومردہ قیروب اکا قرستہ روب
حقنه لن نافع و نیز بر مرضه بر حقنه دخی بود که تازه سود که هنوز
اجلکدن صفا نفس اوله و زراوند و قرطی طوپراق که مغرم در قندوب
بر مرتبه استی ایکن حقنه لن و بر مرضه اند علی بار و اشیا اوله که
هند با و عجز و قریز و قصله و بوزنه بنفشه یانی و بیان
فستقی یانی که اکا ما خلا ف دندر کلا بله افتد و ریلہ اکا ارپه و ریکور
یویش ارپه اوله و دخی یونجه و تازه قش او جلری و صوکر فسی
الطعام اوله **اللی در دخی** باب خان یابس در مانند در بر مرضی
از آدم بلور مرهم اتام دیمدر بر کئی بر مرضه درمان ایدوب
که طوغه مدق دیشی کچیند الدین و ایقلین بغلیوب دری
ایکن با قردن بر قرانه قویوب و اکا بر مقدار ارپه قانوب

و بر بوم زریقادید کلری او دندن قویوب اندن او زینه صو قویوب
و اولقدر پشروب قینده تاکه اول کچیند سارانی کوکد
آریله اندن صوبی سوزوب اند صوبیدن کونن ایکی شر بطمان
ایکی نوکی خالص کل یا غیلہ ایچوریلہ بنمکه علاج ایدردی **اللی**
بشخی باب حنان الرطب در مانند در که اکا سراجہ طیار
دندر باش و کوس و ایاق سراجہ سی کبی یا کز بریده بتموب
بلکه حیواند سار کوده مند یا یلوب طاهر اولور و بر قمرندن
اچیلورات دخی اند المندن استمالنوب بورندن قوش
و چرکن ماده اینوب بر مرض جگر علت مند بلغم انسانه
مرض وید و کئی کئی بود دخی برودندن حاصل اولور اسد تعالی جل
شانه صفای اوده و قان جکرده و سودای طلقه قلوب
اما بلغمه مختص مکان اینوب سار کوده ده ساکدر بر مکان
اندن خالی دکل اول سبیدن بر مرض دخی انجلین حیواند جملہ

کرده مندا ظاهر اولور اكا علاج بودر که بوزنک ایکی چشورن اولان
 ایکی طری کوب که انلم العرائین دنلور اندکمه سنک طریقی
 بودر که اوزرلندن اولان دری اوسطن ایل کوب اول طهر
 کورنک اكا چوالدز صوب واسی دمور آتله بالکله کیله
 بونلر صکر اولد قلیچون اصلا فاضلر پس کلدکه ن صکر اوزر
 قزل شکر طله روب و اوچ کون قویوب اندن اوستند ظاهر
 اولان یوقه دری کید روب کرج ایل باصیله خان یابی
 درمانند ذکر اندیکز کچی صوبی یومره صر و لیه کون بر بطمان
 ایچوب و هر کون یارم نوکی اچی بادم یا غنی بوزنه اقد روب
 و اگر ساجه کوزلندن می اچیلور سه انی آتله دلوب کرج
 و طران ایل با صوب هر کوز اچلد قچه الجم اولنه و بومر ضد
 کرکدر که آینی اوستندن ایکی قولقلدی دینه و ارنجه آتله
 داغ چکله بعضی دخی دباغک اور تاسند اوچر نقطه داغلی
 و کوبی

و کوبی اوزر. عرضاً اوج مطرق داغلر تاکه حیوانک اعضا مندن
 حاده در طوبت قورویه اکثر علنی دخی قور و اوت و قاورلش اریه
 اوله و صوارلدن صریه بر جاق اونی قاتیله کیش اوستاد کر
 گابلندن و بز تجرید اندیکز **بر** درمان دخی بودر که قینا نلش بقله
 صوبی کوند اوچر بطمان اق شکر ایل ایچور لیه **الی البخی** باب
 یورکراغری سنک درمانی بیانند در پس انی نشانلندن بله و کلک
 اتر کوکندن **وقولان الی** ایکی طهرندن قان الوب اندن بر
 درمانی ایچوب کر که صفی بودر راوند چینی و صنع عربی و کثیر دن
 برابرجه الوب دو کوب و کوند بر نوکی اوج بطمان تازه استی
 سوده قاتوب ایچور لیه **بر** درمان دخی خلاف تخی و بیاض شکر
 برابرجه الوب صوایله ازوب ایچور لیه قول ذکر اندیکز منوال اوزر
 یدی کون صواروب و صول بورخی دلوکنه بر مشقال زعفران
 کلاب و سرکه ایل اقدوره و دایم صوارد غلک صوب شکر تشنه کولی
 قاتیله یورکراغری سنه بقایت نافع **الی یخی** باب خفقان
 درمانند در یورکراغری سی عقیقه خفقان واقع اولور کرکدر که

حیوانه مشکر لوشینم ایچوریله و یا خود صوده دوری سوزندروب
 ترنجبین الیه ایچوریله وصول بولر نی دلونکه خلاف صوبی وراوند
 اقدروب بورنند ایکی دلونکن قان الله **الی سکر بنجی** باب
 ریه ده واقع اولان هنک درمانند در یعنی جکر سر خلکند یا ره
 واقع اولدقد ات اول درودن بالق درینک قوقلری کبی
 بورنندن شی ویا قان الیه ماده چیرایه علاجی کچی سودی
 و دلوجه بقله صوبی ارپه اوننه قاتوب سواریله برای اوکار و
 پاکر ایدر اندن صکر دفته بمشی وچکله صاقزی برابرجه
 الوب بال و سرکیه قرشدروب حیوانک بورننه اقدوریله و بوچاق
 الیه قینالمش صو دایم ایچوریله و یا خود ارپه اونی الیه نظرون
 صوبه قاتوب ایچوریله و یا شاب و نظرون صو و بال الیه ایچوریله
 وینه سرخ جکر یار سنک بر درماتی دخی سزاوتی صوبینه
 شراب وکل یاغی قاتوب بشی کون و یا یدری کون لهر کوندا
 اوچر بطنان ایچوریله **بر** درمان دخی قسط و سلخه برابرجه
 الوب شرابله و دلوجه بقله صوبیله ایچوریله پس بورنندن

بدر ایجه چقوب اول مرضدن قورتوله **الی طعوز بنجی** باب لوز
 درمانند در بومرض طوار استی کونلده و کرماشدند
 زیاده یور یوب تعب و مشقتدن حاصل اولور استک بغر مقلر
 چکیلوب قرنی ارقه سیه برابر اولور انک علاجی بودر که قولان
 الی طمر لزند قان الوب تاکه بغر مقلر حرارتی اکسیله
 اندن عجز تخنی وخیار و هند با تخملرن برابرجه الوب دوکوب
 کلابه قرشدروب کوند بر بطنان مقداری ایچوریله و اگر
 حیوانک یا ندری ارق قلوب چقور کبی اولورسه ایکی
 یا نکه قبورغه لری الشد قوزغون ایانی داغن
 دلقلوب و کوکبی اوزره آتله عرضاً ایکی مطرق داغند
 و صوق صوبه کید دروب تاکه صو قرنته دکر این و قرنته
 سرکه و طفل اوروب و تول ذکر اولند حق درماندن صواریله
 که قزل صندل و صدف طاشی هر برندن یا مشرنوکی دوکوب
 کشنج دد کو اوزومندک صوبیله کوند بر بطنان ایچوریله و اگر

چار زمانه اولوب و بومرض سفر و تعبدن صکر اولوب بر سیم
 اولغی اوزرینه دانه چاطر صاحب بیدوریه جمله ائکر قره نده اولو
 مرض و عفونت زایل اولور و دئمدر بومرضند یای کونلرند ارپه
 غوری پومناجی ایچوریه و دخی یرقان مرضند وصف اندیکر
 مبرداستالر که سزاوتی و قزل بالحق که مغزه در وراوند ایچوریه
 و قریوز ایل یونجه و هند با و قصل علف و یرلوب و سزاوتی
 و ضیار صوی شکر ایل ایچوروب سوز و یرقان درماندی جملتا دخی
 بومرضه نافعه **التمشی** باب الکی بوکر کرمی درمانده درمقدما
 دیمش ایدر که یای فضلی ائی کونلده اوپه اونکر صوی و قشد
 بوغدا یی اونکر صوی ایچوروب و حیوانکد کرمی د بند
 بوکر کلر اولوغی یرک اوستنه ایشله یکریم درت مطرق
 داغلیه که هر طرفدن اون ایکش مطرق اوله اندن صوکر فی
 و هلیون تخمی و کرفس تخمی شراب ایل پشروب و اوزرینه اوق
 بیر قاتوب ائد ایچوریه جک اغریسته و ذکر دن قان

آهسته

آهسته نافعه ائما ایسوالمنه درمان بودر که صول بور ننه
 لمنه صفندیسی و بزرقطونا و کیکه بونوزنکر دورپی ایل
 او انمش براده نی شراب ایل آهسته وریه **بر** درمان دخی قوری
 کشنج ارپیه قاتوب اطعام اولنه و یا کوک سوسن کوک
 که الپا اکا ارسا درلر صواله قیندوب ترنکین اوزرینه
 سوزوب بهر کون برر بطمان مقداری ائد ایچوریه **التمشی برنجی**
 باب ائکر الی و ایقلرند عارض اولان یل درماتن بلدر
 علوجی بودر که الی و ایقلری طباشندن قان الوب تاکه
 فاسد اولان قان حیقه کیم اندن الی و ایقلرند بلکلرین
 چپ چوم استله و اغلیوب و یل مرضنه نافع اولان علف
 و یریه بوی و بورچاق و قور و اوت کی و اللرنه ایاقلرینه بو
 درمانی سوم نافعه که بقله اونی و ارپه اونی و قون کوزی
 اونی و یارپوز جمله سن دوکوب سرکه ایل بوغروب سوم لر

التمش الیمنی باب نفوس مرضی در مانند در بومرض قصر مرضی
 یکی حیوان که کوده سی و اعضا سی نور یوب قالور در مانی دخی
 قصر در مانندن اشد در لکن بومرضه اش داغی اورلر انجی محل
 یاغله علاج اولور که اول یاغلی قصر در مانند ذکر اتمش
 وچه وعبالره صرتی قایلر یوب ایاقلری وچیلرینی باب
 الشولان ذکر این جکرا لیه یوب او غمدر و تحلیل ایدی
 علندر و یوب بونکر در مانی قصر و حمر در مانلرینکه بر نوعیدر
 و الله اعلم **التمش اوچنی** باب کساح مرضی در مانند در اما اول
 کساح مرضی بر قاتل مرضی که در مان اکا کار اتمز با خصوص
 حیوان که سه وکی طویلوب اغزن اچغه قادر اولمزا اما
 کتابز هر فدن تکمل اولمچون و حیوانه در مان اولنما معده دانه
 چکلا که ایچون بود مرده نافع امیای ذکر این لم پس کر که
 محلل و لطیف یاغله سور یوب کل یاغی و یاغی یاغی کبی

و بوزنه یا دم یاغی و زعفران و دانه چاطر طمیزند و یوب و تازه
 او تکرید و یوب یونجه ایله تازه قش او جلری و فصل وریله
التمش روینجی باب نقاز در مانند در یعنی صیزی المیدر بو
 مرض دخی لیدن حادث اولور علاجی بودر که ضرلیان ال
 ویا ایاغدر طبیانندن قان الوب تا فاسد قان اولعضون
 چقوب اندن بوملین در مانی ایدوب استعمال اولنه که
 جلتار و کمان تخی و اریه اوینی برابرجه الوب و کوب وریکه
 ایله یوغروب قان الذقدن صکر اللریه وایقلرینه اوریلر
بر در مان دخی یقله اوینی و اریه اوینی و قون کوزی اوینی
 و کوی اوینی برابرجه الوب او غلنجق سودله یوغروب
 لکه اللریه ایاقلرینه اوریلر **التمش بیجی** باب حیوان اغو
 اغاغبندن بیجی اکا در مان بودر که کجش اتار و اوستا ذلر
 کتابلرین ذکر اند و کلدر قور و خورانی اریه صویند قیدوب

ایچوره و یا سزاوتی صوی اینک سودیله ایچوریله **بر** درمان
 دخی کوکوسن کوکی صوالیه قیندوب اندن سوزوب استی
 ایکن قزل شکرا لیه ایچوریله **بر** درمان دخی قور و خورما الوب
 اوزرینه بر جزو صود و کوب قیندوب تا صوید نصفی کید
 اندن اتی ایکن اتد ایچوریله **النش البخی** باب برات تاوق زین
 بیجک کچمن اوستا زلر انک درمانده موله دیمکدر که قور و مش
 تاوق زین الوب اوستد اولان بیاضی کیدر ووب اندن اول
 زبله شراب قاقوب حیوانک بورنه طمزدوریله **بر** در مات
 دخی نبق پولماچی و الما پولماچی صو و شکرا لیه حیوانه ایچوریله
 نافعد **النش البخی** باب ات بیان کندنه یکه درمانده
 حیوان اول اولعدن شی یوب صرولنه ینه کندم نک
 صقندی نی سرکیه قاقوب کوند اوچر بطمان مقداری ایچوریله
 و دلمدر المایی صوالیه قیندوب و اول صوی الوب اکا نظرون

قاقوب صوانه ایچوریله نافعد **بر** درمان دخی بستانی لخنه
 صقندی و کچی سودی و قینا لکش قور و ایچوریله برای
 الوب اوچ کوند در بھکون ایکی بطمان ایچوریله **النش**
لکبخی باب حیوان اور بچک سید و کندر درمانده در کرکر که
 حیوانک طاقذن قان الوب اندن سرکه شرابی بورنه اقد ووب
 و یادوه مایه نی طمزدوروب و شراب الیه ایکی زیدن اوچ
 بطمان ایچوریله و صو و نظرون الیه ایصلمش اریه علف ویره
 نافعد **النش البخی** باب حیوان بوجک سید که کرکر که قور و خورما
 و کوکوسن کوکی الی بطمان صوالیه قیندوب و اکا
 ترنجبین قاتلوب کوند ایکی بطمان حیوانه ایچوریله **بر** در مان
 دخی درونج عقربی الوب و کوب بر فوکیسن اوچر بطمان
 شراب بعض نظرون الیه بورنه اقد ووریله نافعد
یمبخی باب برات کبه قراق سودی ایچوریله اکا درمان

بود که اول ایچدوکی سود ایکی قات دکلوقنجوق اشک سودیت
 ایچوره لر واکر ایچدوکی سود که مقداری بلنزمه کوند یارم
 بطمان مقداری ایچورله **بر** درمان دخی قنجوق اشک سودی اقا
 بر ایله ایچورله اگر غفلت اولوب بویکه درمان اولنزمه حیوان
 یثامن اولور علی الفور اکا درمان ویرلدر کرک قول مقاله که یتمش
 بر با بر بعون اسد تمام اولوب نیه مقاله مبارکی ذکر
 ایله لم که اون ایکی باب شملدر ادویه و لکال و سیافات
 و سهالات و مقبضات و منطولات و ضمادات و کیمیات
 و ذرورات و حقن و قرصات و جبار و لحامات و تعاوین
 و رقوات **بر** بر سورمه صفتی که مرحوم اتام استعمال ایدر
 بز دخی نیه استعمال اید یوز کوزده اولان اقی کیدر و منجو
 و نطفه نیه نافعدر نمک اندرانی و نظرون و دلنذرک انجو
 هر بندن بر جزو **زغفران** و کافور نبات شکر و بنجیل
 و عقیقه

و عقیقه الریح و یاعش بلکوطاشی و اق بیر و قر بیر و دار فلفل
 هر بندن یار مش جزو دوکوب و انجدر بندن الیوب کوز اقلنت
 کوند بر چکر دک و منجو درت در هم مقدارین دبرند صوقوب
 قویله نافع و مجرب **صنف** بر سورمه دخی کوزه اق دوشسه
 اق بیر و دار فلفل و نشادر و اقلیمیا الذهب و اقلیمیا الفضة
 و توتیا و مرجان و دلنذرک انجو هر بندن بر جزو زغفران و کافور
 هر بندن یار مش جزو دوکوب الیوب کوند بر چکر دک و کلوق
 کوزه اورله نافعدر **صنف** بر سورمه دخی کوزه اق دوشسه
 و یا کوزده برص اوله بر سورمه دن استعمال اولنه غزرو
 و نبات شکر و عامیران و کافور و بر و دار فلفل هر بندن
 بر جزو کلکد اودی یارم جزو دوکوب و الیوب
 کوند بر چکر دک و کلوق کوزه صابونله **صنف** بر دک کوز اغزیی

رعد دید کله در مانده نشاسته و هلیله و اندوازوی
 و اطمینان الغضه و کثیر بر ابرجه الوب و کوب الوب
 بر قش بوغوی ایل ایکی چکر دک دکلوزه او فوریه **صفت**
 بر سورمه دخی کوزده مکته دید کله مرضه نافعده صمغ
 عربی و زعفران و ایکی قره اش قانی و سلیقون و شب یمانی
 و کثیر هربندن بر جزو و کوب ایکی چکر دک دکلوزه کوزه
 او فوریه **صفت** بر سورمه دخی کوزک حرارتن سونیدر
 مبرد و لطیفدر قور شون کرسانی که عجبی اسفیدج الرصاص
 و دوه قوی مو مرده منکر قوی و ایکی قره اش قانی و کافور
 و میستا و دکز کوپکی که زبد البحر دکلور برابرجه الوب و کوز
 الوب ثمن درهم مقداری کوزه او فوریه **صفت** ایکی
 کرکبه اولان ناصیه موافق سورمه در مازی
 و قطریون و یاغش زاج و نبات شکر و زعفران
 و ب

و شب یمانی و افیون و عقرب کولی و الیغن انخابی کولی برابرجه
 الوب و کوب الوب ثمن درهم مقداری انک
 کوزینه چکه نافعده **صفت** بر سورمه دخی نواصیر
 قوریدر بر بوره و نمک اندرانی و دکز کوپکی و نبات شکر
 هربندن بر جزو و نشادر و کیک زلی ربع جزو الوب
 و کوب الوب کوزده ایکی چکر دک دکلوزه او فوریه
صفت کوزده و کر پکرده او یوزکد واقع اوله بو سیافدن
 استعمال اولنه شکار و اشق قاضی و نمک اندرانی
 و نشادر و کیک زلی و عذروت برابرجه الوب
 و کوب الوب و قطران و یوغوب و ساره یاغ قاتوب
 ربع درهمی حیوانک کوزنه چکیل **صفت** بر سیاف دخی
 کوز اقلغه نافعده از پیرمایی ساره یاغ قهندوب
 بر تل ایل کوزنه چکیل **صفت** وینه کوز اقلغه بر سورمه

دخی لنگ یاغی و چو غان کوزه چکیله **وینه** بر درمان دخی
لخنه صقندیسی و چو غان نینه بر تل الیه کوزه چکیله
صنفه کوزه بر نینه طوقسه اکا مجرب درمان بودر که
ساده یاغ و کل یاغی و یومرده صروسی بر ابرجه الوب و اکا
زعفران دن شئی قلیل قاتوب بر تل الیه کوزه چکیله
صنفه و دخی کوزه نینه طوقه و کونشی استی سندن
کوزه واقع اولان حرارت دفعه اشق قاضینی تنجوت
اشک سودنه حل ایدوب کوزه چکیله نافعه **ایکینجی باب**
سهلا تدرک انواعی و منافعی بیانند در مرهم اتام دیندر
اترک بکر سهلاتی بشو شد یعنی ابو جهل قریوزنگ
یبرانی و ایچیدر حیواند قرند اولان اخلاط فاسد
جملتا اخراج ایدر پس اندن درت در هم الوب بر بطمان
استی صوالیه حیوانه ایچور یکجده حدنه در غایت اسهال

ویر شام اوستاد لیدن دخی بعض کسسه لری کوردم
که اتی یا لکر ازوی الیه اسهال ایدر **وینه** بر مسهل
دخی بودر که بر کچرک ایت الوب بوغریوب و درین
صوبوب قرن یا روب جمله ایچنی چقروب اتوب
اندن درت بطمان شراب و الکی بطمان بال الیه اتی
از لجنه در پشروب اندن سوزوب بر اوغ طولوسی
دکلو نظرون قاتوب حیوانه اوچ بطمان ایچور لدر که
قرند اولان اخلاط فاسد اسهال الیه جیفه کید
و اگر کچرک ایت اولنسه اندر رینه طکر که اللری
وایا قلدی و دماغی اولد **اوچینجی باب** اتی قبض ایدجی در مان
اسهال دفعه بزا اید و مکر درمان اودر که تازه حمیز
یبرانی حیوانا طعام اولنه و قاوریش اریه ویرله
مرهم اتام دیر ایدی که اترک افضل مقبضاتی بودر که

کو کرد الیه قورق داند لرندن بر جزو دو کوب —
 اندن ات صوابه اول صوبه قاتله **وینه** اسهالی
 قبضه ای بر دره ان دخی قیرس بالچغی و کرما و قاتیایا
 و طباشیر و سمر اوئی تخنی برابرجه الوب دو کوب —
 اوج نوکیستی الکی بطمان لسان الحمل صوبله و قیتا نیش
 جهیز صوبله ایچورله **وینه** بر مقبض دخی دآء البقر دن
 واسهال وادیدن نافعه قاوریش کشنج و حماض
 تخنی و سمر اوئی تخنی دو کوب انکر ورنجه نر قطونا
 قاتوب لسان الحمل و خطیه صوبله ایچورله نافعه
وینه بر قابض دخی زق ماوییه نافع فتق طیشی
 قوغی و خنخاش قوغی و پلیدر اغابی بلوطی و مازی
 برابرجه الوب صوابه قیندوب قزل شکر اوزره سوزوب
 الکی بطمان مقداری حیوانه ایچورله اسهالی قبضه ایدر

بر قابض دخی بودر که جلتار و لق ضدل و سماق
 برابرجه الوب دو کوب الکی بطمان لسان الحمل صوبله
 ایچورله **دروغی باب** ملهم صفتلرین و انواع و منافعی
 بیاندرد **صفه** تقرب مله ای که یاره لر واد میان الیه
 انکر کوده لرند چیقان قیر جقله نافعه طکوز یاغند
 الوب دو کوب و سوزوب اوزرینه انجلین الکی زیست
 قویوب اندن مرتکر و قلعطار برابرجه الوب دو کوب
 الوب طکوز یاغنه و زیتہ اش اوزره قاتوب و خورما
 جهرندن بر جهرید الیه قرشدروب اول جهرید احراق
 ایدروب یا ندقچه پشنجیه در بر غیری جهرید الیه قرشد
 رلیوب پس پشوب منعقد اولدقد بر قابه قویوب
 منافع جوق بر مله **صفه** مرهم الرسل که سار
 جهر لصله نافع و جرحلت اوکد و ریجی مله در بال موی

ومرتک و جام صافزی هر برندن بر جزو اوغلان اشی
 و دانند چاطر و مژ و ثنکار هر برندن ربع جزو دوکوب
 الیوب زیت ایلد پشور لیه نافه **صفه** ملهم الدخلیون
 که اعضا نکر سار شیشلرینه و جله سرطانات و اوکه سی
 غیر جاحتلن نافه اگر انده و اگر انسانه صفی بود
 بوی لعابی و کتان تخی لعابی و خطیه لعابی هر
 برندن بالسویه الوب بر مقدار زیت ایلد پشور و ب
 اندن نیم جزو مرتک الوب دوکوب اتش اوزره از
 از اوزرینه دوکوب قرندروب پشدکه قالدروب
 وقت حاجت استعمال اولنه **صفه** ملهم الزنجار یعنی
 ثنکار مله نکه صغیر چوروش اتی سوب و یاره لرد
 اعلان زوایدی کیدروب براو کدور یی ملهم اشق
 قاضی و ثنکار و غنروب برابرجه الوب هو اند

دوکوب زیت و سرکه ایلد پشور لیه **صفه** ملهم السلیقون
 سلیقون ملهمی او دیا نفیننه و ایاق برودنده نافه
 سلیقون و مرتک برابرجه الوب هو اند دوکوب و اوزرینه
 مثلف ایچ یاغی ایلد کل یاغی قونیلوب اتش اوزره
 پشور استعمال اولنه **صفه** ملهم الزفت اتی بتور
 و ایچی بوش یاره لری طولدروب قالدروب زفت
 و ایچ یاغی و کونکر بالسویه برابرجه الوب اتش اوزره
 زیت ایلد پشور استعمال اولنه **صفه** ملهم الاسفیداج
 یعنی کرشان ملهمی بتور و تجفیف ایدی و شیش
 و یاره لری نافه اولوب ایلرین بتور بیاض حوم
 اتش اوزره کل یاغیله ازوب اوزرینه کرشان قویوب
 اندن هو اند دوکوب استعمال اولنه **صفه** ملهم الخلل
 سرکه ملهمی بر اعضا شدن یانه بو ملهمی اوزرینه

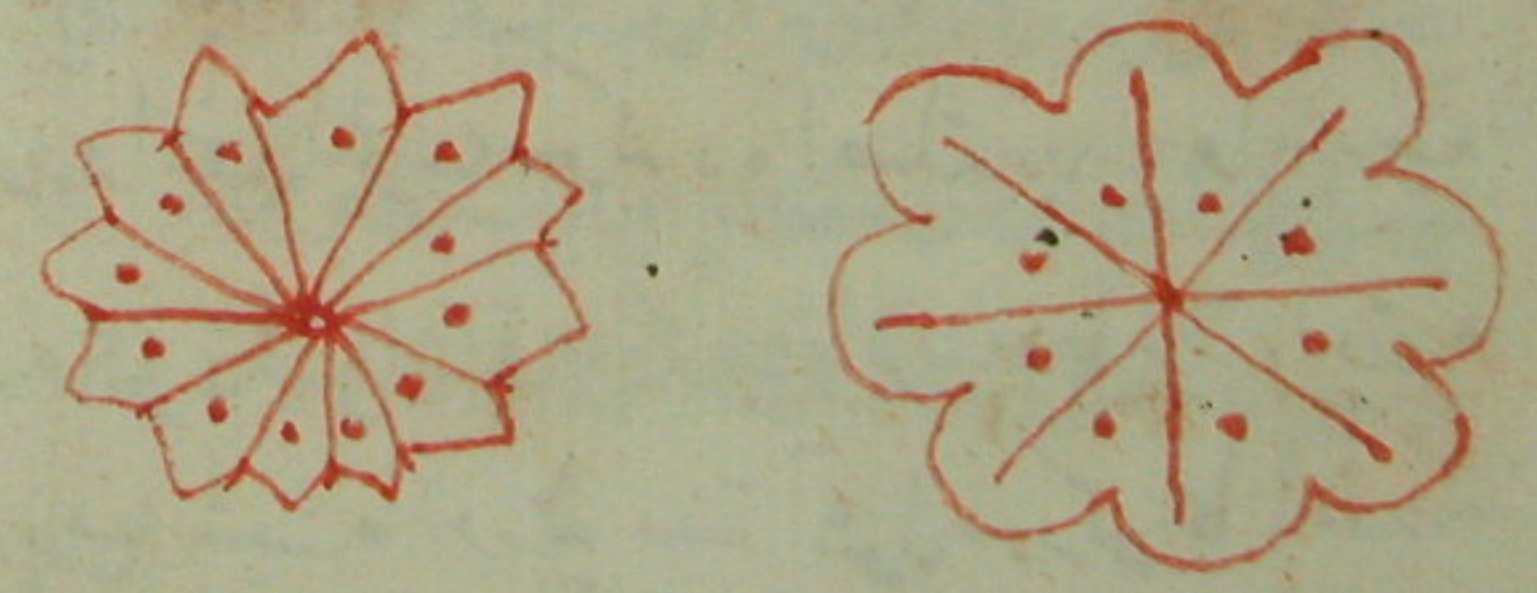

اور دقت اشک حرارت صاوت در و جراح کراتن بر
 مرتکب الوب نیست و سرکه الیه هواند ازوب بر خوش
 قریب روب اذن اوزرینه عرقدن تو یوب استعمال
 اولنه **ببینی باب** فی النطولات و اسماها و منافعها
 نطول اودر که در مانی صولیه قیندوب اذن خوروب اول
 صواتی ایکن متالم اولان عضوی انکله یوب تا که
 لیت بوله **صفه** بزبون طولی حکم مرضه و ات اوزندن
 اصدقه استعمال ایریز اول نطول بودر اسکی انجیر
 و صرغ قنوغی و تورنج قابوغی و اوزر که وقون کوزی
 چچکی و صو یارپوزی و برنوف و سداب و یاسمن
 یراغی هر بندن بالسوی الوب قیندوب و استی ایکن
 بصوالیه الی اولان عضوی یوب اوغنی کرک واریه
 و صودن حکم درونه مبتلا اولان اده درمان بودر که
 خطیه

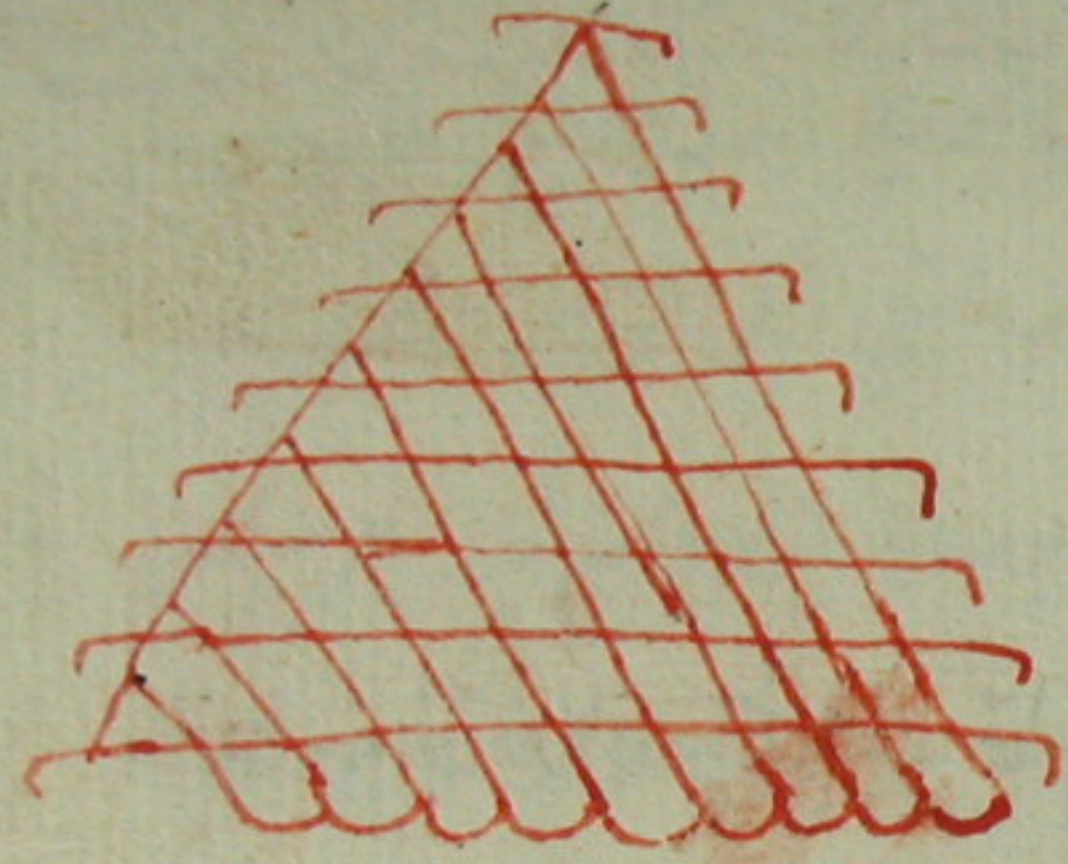
خطیه و یونجه و قیون کوزی چچکی و اگر یجه یونجه و صو
 یارپوزی و سداب و اوزر که که بیاض و سیاه اوله
 برابرجه الوب و کوب و اوزرینه صو قیوب قیندوب
 استی ایکن الملو عضوی انکله یوب اوغنیله **البینی**
باب نطولات و با صقو کر منافی بیاندن در
صفه اکر الهی و ایقلری گوشه اولوب قیولری
 اکله اکا درمان بویا صقودر که خطیه و سدر
 هر بندن بر رجزو الوب تازه کشخ صولیه و سرکه
 الیه یوغروب اللز و ایقلره اولیه **صفه** بر با صقو
 دخی ایر با صندن و ارقه وال و ایاق ششمه منه در
 قور و انجیر الوب سرکه ده اصله روب و اوزرینه
 ازوی و سقل ازرق و کوب قانوب و چابوت اوزره
 قیوب شیشه اولیه **صفه** شول سور کو اکانا فدر که

الاولیاق وارقہ وقرن شکستہ در ازوی و مّر
 وکینج و متقل ازرق هر برندن بر هر جزو بر مقدار
 دخی سدر قاتوب سرکه الیه یوغریوب استعمال اولنه
وینہ بوسور کو دخی استسقایہ نافع ازوی و اچھل
 قریون زکراچی و قیون زبلی دوکوب سرکه الیه یوغریوب
 استعمال اولنه **وینہ** انلرک اللرنده وایاقلرنده ظهور
 ایدن شیشہ نافع باصقودر خطمیہ و متقل وکینج
 و طکوز یاغن دوکوب قریون زبلی شیش اولان یر
 اوریلہ نافعہ **المن** اوریلجی داغلرک صفی و منافقندہ
 تولد یاغی بودیلہ اوریلجی داغلر **تولد یاغی** بودیلہ
 و دخی بودیلہ بر داغلر

اموز دانی

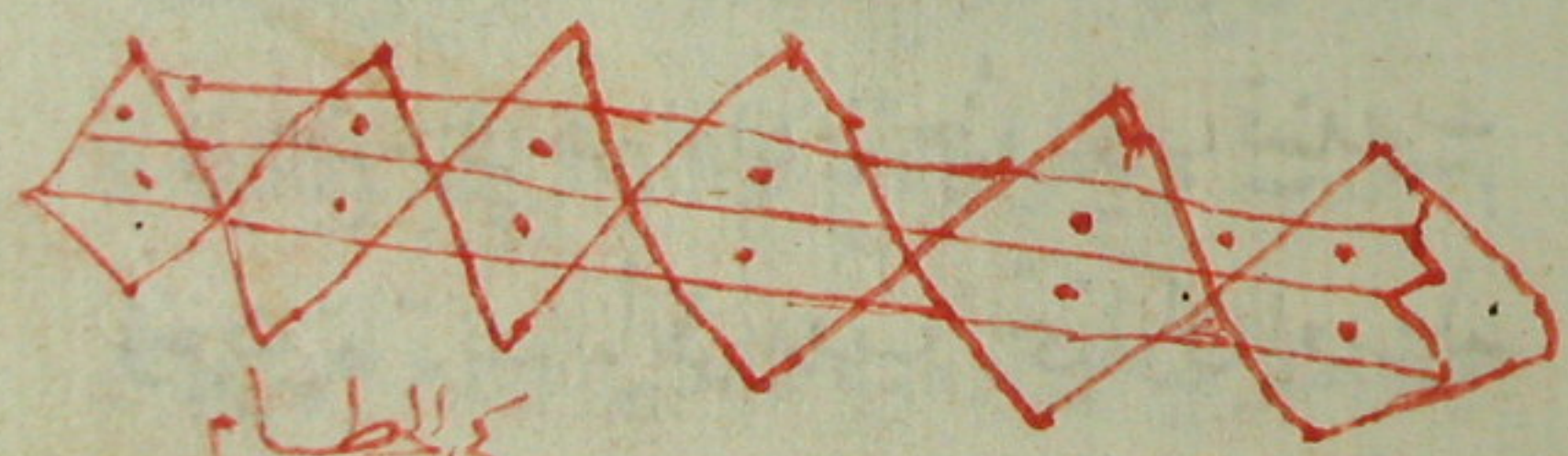
مینه آموزه

کی الجسرد

آخر للجسرد

کی الطام

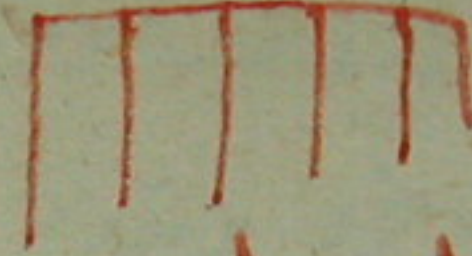

کی النقرس

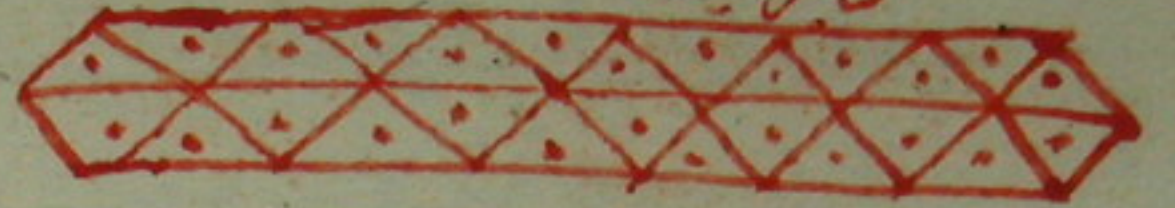
کی الرطاب

کی المسح

کی الخواص

کی الخواص

واعلم متعلق اولان یدخی باب تمام اولوب کجش اوستا ذکر
موضوعات و مجربا ملیر **مکزی باب** یا قولکر انواع
بلر **یا تو** سایر یا غزلر و یا صفولر و اوہ نات
سکوکہ نافدر چتلمک صافری و جام صافری و اشق
قاصیسی و لامیا و قاقیا و مغاث و ایکی فرداش
قانی و صنع عزنی هر برندن بر رجزو الوب قیندوب
و چریش قاتوب یا قوایدوب استی ایکن اوریلہ
وینہ بر یا قودخی قبرغہ و سکوکہ باصلہ لرینہ نافدر
زیت

زفت و جام صافری و لامیا برابرجه الوب حل اولنجیکه
اتش اوزره صوالله پشوریلہ اندن چریش قاتوب
و چابوت اوزره قویوب استی ایکن اوریلہ نافدر **وینہ**
بر یا قودخی یا غریبویوب یا لمقدن منع ایدر چریش
الوب قان الہ یوغروب و چابوت اوزره قویوب اوریلہ
واوستنی باغلیو قویہ نافدر **صفہ** بو یا قودخی سکوکہ
باصلہ نہ و شیشہ نافدر یومردہ ایغی و کین و قرنی
یا رق تخی و نشاستہ بری برینہ قرندروب چابوت
اوزره قویوب اوریلہ نافدر **صفہ** بر یا قودخی سکوکہ
باصلہ نہ و یا غزلر نافع کندک و پلید افاجنک
صمغی صوالله حل ایدوب و اتش اوزره چریش الہ
پشروب استعمال اولنه **صفہ** بر یا قودخی سکوکہ قویغہ

و طر بورسته نافدر زفت زجایی برخیزد و خور مابر
جزو و صافز و بال موی حدنه و اینجه قیند و ب
یا قوایدوب اوریلۀ نافدر **صنفه** بودرمان دخی یاره کر
قوردر و قانی کسر زاج و جلنار و مّر و چام
صافزی برابرجه الوب دوکوب الیوب استعمال اولنه
صنفه بر صافزودخی سایر جه احتل و او یوز
و قاندر سخته یاره لری اوکدروب و یاغ زخمناک
اوستند اولان زوایداتی سیوب قورد لری اولدر
دمغالو بالحق که عجبچا کا طین تخوم دندور و قوری
کشنج و ازوی و مّر و کونلک فزاج و قاقا و زنگار
هر بندن بر جهزو دوکوب الیوب استعمال اولنه
و مرمم اتام دعیدر حول ذکر اولنه حق در مان

سایر صافزودن انقدر قانی انقدر منع ایدر
و یاره لری اوکدر که صفتی طایف مختیانتکه اون
کبی اولش قراضه سی و شاب و مّر قردروب باصیل
صنفه بر صافزودخی یاره کرکز واید اتن سیوب
پاک ایدر و یاره نکر قوردلری اولدر زنگار و قلبه
و نشادر و عذروت برابرجه الوب دوکوب الیوب
استعمال اولنه نافدر **باب** حقنه کرک انوعی
و منافعی بیاندرد **صنفه** بو حقنه صنجویۀ نافع
و مجربدر عصفر تخی و شاب و تازه پنجر و یاربوز
و سلجم برابرجه الوب صوالیه قیندوب تا نصفی
کدینجه اندن اشدن ایدر و ب بر مقدار صودقه
از اجوسیر لغان قانوب استی ایکن استعمال اولنه

دغی برحقنه دغی صنجویه و سوس یلنه و مرض بارده
 و قورده و قارن کوزلنه نافدر کتان تخی و تورب
 تخی و عصفه تخی و مردکوش و دمر دیکنی و پنجر
 و قور و زکس و صوغان تخی برابرجه الوب ثلثی کیدنجیه
 صوالیه قیندوب و سوزوب بر مرتبه استی الکن بر مقدار
 طوز و اوردرک یاغی و تاوق یاغی قاتوب حقنه له
 نافدر **دغی** برحقنه دغی صنجویه و یله و بروددن
 اولان مرضه نافع شاب و دمر دیکنی و قون کوزی
 اوتی و اگرجه یونجه و صوکرفی و صوغان تخی صوالیه
 قیندوب ثلثی کیدیکر سوزوب و اکا طوز و شیرلغان
 قاتوب حقنه له **وینه** برحقنه دغی سل و لزلز مرضیه
 نافع تازه پنجر و صویچند بتن اوت که عربچه

اکا محلب دنلور و بنفشه و تازه خطیه برابرجه
 الوب ثلثی کیدنجیه دک صوالیه قیندوب اندن سوزوب
 ۱ و زربنه بنفشه یاغی و اوردرک یاغی قاتوب بو
 صودن اوج بطمان الیه برنوکی ذکر اولنان یاغ الیه
 حقنه له بربری اوزره اوج کون استعمال اولنه
 اما علف و صواتک مزاجنه کومر ملاطفته ویرله
اون برنجی باب باب صارغورکر انواعن بلدر
صفه بو صارغواد میان و حیواناتک مکوکلری
 اوانمه منه در کل ارمنی و بورچاق اونی و کونلک
 و قاورلش تهرهندی هر برندن بر جزو الوب
 دوکوب یومرده اغیله یوغروب استعمال اولنه
وینه بو صارغودغی اول ذکر اولنان دن افتدر
 کل ارمنی و قر و کونلک و مغاث و ایکی قداش

قانی و پورچاق اونی و تمهیدی تنخی و چیش برابرجه الوب
اندن بالق توتقالن صوده قیندوب و بود کراولنان
اجزایی اول صوالیه یوغروب استعمال اولنه **وینه** بر صارغو
دخی قیریلان مکوکه و سکوک قوپغه و طمر پورلمسند
اکراد میانه واکر حیواناته نافعدر چام صاقزی و بالق
توتقالی و کونلک و مازی و جلنار و کل ارمی
برابرجه الوب دوکوب اندن بالق توتقالتی صوده
حل ایدوب و بواجزایی قاتوب چیش الیه قریندروب
صنمش و قوپش مکوکه اوزره اوریله نافعدر **وینه**
بر صارغودخی سرو قوزینی دوکوب سوریه قاتوب
وانش اوزره یوغروب اندن چابوت اوزره قوپوب
اتحی الکن اوروب بعنلیه نافعدر **اون الکنی باب**
تعودر کر بیایندره در **صنفه** بوعودیات صیجره
—

و کوزد که سنه نافعدر رسول الله صلی الله علیه و سلمدن مروید
کر کدر که بوزند صاغ طرف دلوکه درت کیم وصول
دلوکه اوچ کیم اوفروب دید که لباس لباس اذهب
اللباس رب الناس اینف الناس انت الشافی
لا یكشف الضر الا انت شفاء لا یفاده سولا
سقم **صنفه** صیجوا یچون شول ذکر اولند حق بعودر
بر طاس ایچنه یازوب اندن ایچنه صوقوپوب
ایچوریله یازن الله فی الحال ساکن اولور یاز یچن
بودر بسم الله الرحمن الرحیم والسماء والطارق
وما ادریک ما الطارق النجم الثاقب ان کل نفس
لما علیها حافظ فلینظر الانسان مم خلق
خلق من ماء دافق یمخرج من بین الصلب والترائب
انذ علی رجعه لقادر یوم تبلی السوایر اسکن ایها

الوجع بالذي يكن له ما في السموات والارض وهو السميع العليم
المترالي ربك كيف تد الظل ولو شاء لجعله ساكنا
اسكن ايها الوجع بالف لاحول ولا قوة الا بالله العلي
العظيم **و** بوقود دغي صخوبه در بجاق اوجيله
حيوانك اللينه وايا قلينه يازيله اعطش اعطوش
اعطاش اعطيش **و** بنسخه دغي حيوانك اللينه وايا قلينه
يازيله قلش لقلشيش قلقلشيش **و** دغي
طابق ايچون بجاق اوجيله حيوانك طرقلنه يازه
هارش ارش كلوش لالا بوش **و** بوقود دغي
ادميان وحيوانك صخوبه درمان بودر كه آل عمران
سوم سني باشند باشه زعفرانله برلكن ايچنه يازوب
اندن يويوب صوبي وضاغه ويا خاتونه ايچورلوب
صوفله سني دغي يوزنه وكوكنه سربوب باذن الله تعالى

اوله مجنبر وحيوانك كوزد كهمدايچون برحمايليه يازوب
اندن كيك بونوزنك بروصله سن دلوب دوه يوكذت
ايبلك ويا ات قتلندن ايبلك دوزوب ويا قارغي قوغندن
ايبلك بوزوب حمايلي اليه بونوزي اول ايبلك طيقوب
حيوانك بوننده اصاقويه **و** مجرب بوقود دغي
صخوبه برطاس ويا كي چناغه يازوب باكر صواله
يويوب اول صودن اتد ايچورلوب بر مقدار سني دغي يوزنه
سربله بعون الله ساكن اوله يازيلجو بوقود بودر
بسم الله الرحمن الرحيم وهي تجري بهم في موج كالجبال
ونا دي نوح ابنه وكان في معزل يابني اركب معنا
ولا تكن مع الكافرين قال ساوي الى جبل يعصمني
من الماء قال لا عاصم اليوم من امر الله الا من رحم
وقيل يا ارض ابعي ماء كي ويا سماء اقلعي غيضا

الماء وقضى الامر واستوت كذلك اسكن ايها المفلح
الله وغيض كما غاض الماء وقضى الامر ان شاء الله ولا
حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم **ب** لتؤيد دغي كوز
دكمه نافع بركاعته يازوب حما لي شكلي
اتكبر وينشد اصد مجرير بسم الله الرحمن الرحيم ما ترى
في خلق الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل ترى
من فطور ثم ارجع البصر كرتين ينقلب اليك البصر
خائفا وهو حسير فخرجت عين السوء من حجر
اسود وابيض فلقيت جبرائيل عليه السلام فقال
اين تذهبين يا عين السوء فقالت الى الثور في ثيره
والى الطائر في طيرانه والى التاجر في تجارته والى
الصانع في صياغته والى المتكلم في منطقه والى
الغرس في جريه وسقيه وعند حبه والى اللجل في
قطاره

قطاره والى الرجل في مجله والى الطفل في حجرانه
والى العروس في خدرها والى الشاة الحلوب عند
درها فقال لها جبرائيل اقسمت عليك ايها العين
السوء بالله العظيم الذي لا اله الا هو لا تذهبين
الى الثور في ثيره ولا الى الطائر في طيرانه ولا
الى الصانع في صياغته ولا الى المتكلم في منطقه
ولا الى الغرس في جريه ولا الى الطفل في حجرانه ولا
الى الرجل في مجله ولا الى العروس في خدرها ولا الى
الشاة الحلوب عند درها ولكن اذهبي الى حجر
ترى فيه حيه لها عينتان عين من الماء وعين من
النار فصبت الماء على النار يطغى باذن الله تعالى
عبس عابس وحجر يابس وما قابس في عيت
عائني يا صاحب هذا الكتاب مردت عندك عين

العاين عليه في احب الناس اليه في عظمه ولحمه وكليته
عظم دقيق ولحم دقيق في نفسه واهله وماله انا اربك
والله يشفيك والملائكة المقربون يقولون بالسبح
امين آمين اعنيك باسم الجبار وحر النار وعين رات
عين ما كان من نفس انسان اوقان بحق الله خالق
الشمس من مطلع عسعرا عنيدك بفاطر الشمس من شر ما طلعت
عليه الشمس ومن شر اليم ومن شر امس ومن شر كل
ذي شر ومن شر كل دابة ومن شر كل جن وانس
ومن شر كل دابة ربي اخذ بناصيتها ان ربي على
صراط مستقيم فان تولوا فقل حسبي الله لا اله
الا هو عليه توكلت وهو رب العرش العظيم
فيكفيكم الله وهو السميع العليم يا معشر الجن
والانس ان استطعتم ان تنفدوا من اقطار السموات
والارض

والارض فانفذوا لا تنفذون الا بسلطان يرحل
عليكما شواظ من نار ونحاس فلا تنتصران والضاقتا
صفا فالزاجرات زجرا فالتاليات ذكرا ان الحكم
لواحد رب السموات والارض وما بينهما ورب
المشارك انا زيننا السماء الدنيا بزينه الكواكب
وحفظناها من كل شيطان مارد لا يسمعون الى
الملاء الاعلى ويؤذون من كل جانب دحورا ولهم
عذاب واصب الا من خطف الحظفة فاستبعه ثواب
ثاقب فاستفهم اهم اشد خلقا ام من خلقنا
انا خلقناهم من طين لازب انذرتهم والمعوذات
واية الكرسي يازه نافع وبارك **ب** الله
يا شكري مقدارين بلدرر حد اثنان دن عمر لربنا
انها منه دكر ند كلو عمر سورر لرر پس نصليد اول

اولان اوستاده لازم و کرکلو در که اتم متعلق
اولانی عموماً باب تا که ات احوالند برسته
صوره قدم بدلیها جواب وین پس لعل که طایک
ایک هدایت فلو دنلور طوفوسندن بشیخی
کوند که وایدی کوند که دیشلری ظا هر اولور
وگاه اولور که بعضی طوغد قدم دیشلری کوزکو
وآزولری بتمه سی برای ابتدا سندن ایکنی آی
آخند دکر وایری آزولری که اتم القوارح دنلو
عمندن سکنز آی مرورندن اون آیه دکر بتر
برل عمر کچوره کدا ایکنی سنه تمامه دکر اکا حولی
دنلور و دیشلری قراروب دو کله اوزر اولدنا
اکا جهر دیرلر ایکنی سنه تک اولند اولور پس
دیشلری دوشد که سنه آخند دکر اکا الشی
دیرلر

دیرلر و مستقبل سنه ده یعنی سنه اولندن در دنجی
سنه دکر در دنجی سنه آخند اکا رباع دنلور پس
رباعی آندن دیشلری دوشیکه بشیخی سنه تک اولند
اکا القارح دنلور و برانکه دیشلری دو کله دیشلری
بلکه دیشلر کور سن اگر دیشلری بونجو لوند غایت
بیاض اولوب کچرک راسه لر اندن معلوم اولور که اولکی
دیشلر والا که دیشلری صویه مایل اولوب یارق
ایه یکی دیشلر ایدوکن بیل سن انکه دیشلری دوشو
کته غیر دیشلری چقر بتر اما ازولری اصله دوشن
مکر ضرورتدن اولور و آزولندن سی دوشسه انکه
رینه سی بتر بعض اوستاذلر دیشلر که نینه بتر چقر
برات که قروندن صکه برل مروراته او چبجی
دسکرنی یله دکر قوتی نیاوه اولور اما اندن اوته

مکتبی و قوی اکیله عکرا نکر براری بکا خبر
 و پرپر که قمر بنات او توزیلد ک عملن قالمه و قوی
 اکله اندر غایت عملی دخی قرق یله دکر بعض
 اندر دخی قردن زیاده یا شار و الله اعلم

الحمد لله على ما سجدنا محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 وقع الفراغ من ترجمته في اللغة العربية
 الى اللغة التركية بقلم العبد المذنب
 محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 بيدت الاعلى له عنه
 في اول شهر جمادى
 الثاني سنة
 و تبت
 و الت
 م

در تونز سر آید (کونه خیر مجرب)
 سمران از قلم از قلم
 ما قلم من لکله او تر کوه ها قلمی علی
 و صول فیاتی ن الله و لغزین آفتاب
 در حدود مرز قوه الله علیه تعظیم
 جمع یوم سبب لغزین نمازنده علی و سون
 اصوبت از ترمس کوه لغزین نمازنده علی
 اند و ره غفلت از اولیه